

BOROVÁ

Program hospodárskeho
a sociálneho rozvoja obce

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Borová

Zhotoviteľ:

FINSTRACO, s.r.o.
Pribinova 25, 811 09 Bratislava
tel.: 02/5363 2894, fax: 02/5363 2895
www.finstraco.sk

OBSAH

ÚVOD

ANALYTICKÁ ČASŤ

I. ANALÝZA EXTERNÉHO PROSTREDIA

- 1. Politické prostredie**
- 2. Ekonomicko-sociálne prostredie**
- 3. Technický a technologický trend**
- 4. Legislatívny rámec**
- 5. Environmentálne prostredie**
- 6. Priority SR vo väzbe na nové programové obdobie 2014 – 2020**
- 7. Priority Trnavského samosprávneho kraja a okresu Trnava**

II. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

- 1. Základná charakteristika a vybavenosť obce**
- 2. Vybrané výsledky zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB)**
- 3. Územie obce, rozloha**
- 4. Stav a pohyb obyvateľstva**
- 5. Veková štruktúra obyvateľstva**
- 6. Ekonomika v kraji, v okrese a v obci**
- 7. Evidovaná nezamestnanosť**
- 8. Podnikateľské subjekty**
- 9. Školstvo a kultúra**
- 10. Životné prostredie, spotreba vody, skládky odpadov**
- 11. Finančná situácia obce**
- 12. Hodnotenie výsledkov predchádzajúceho PHSR**

III. SWOT ANALÝZA

IV. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA OBCE DO BUDÚCNOSTI

KONCEPČNÁ ČASŤ

V. STRATEGICKÁ ČASŤ – STRATÉGIA ROZVOJA OBCE BOROVÁ

- 1. Vízia obce**
- 2. Strategické ciele**
- 3. Strategické priority**

VI. PROGRAMOVÁ ČASŤ – OPATRENIA A AKTIVITY

VII. REALIZAČNÁ A FINANČNÁ ČASŤ – PLÁN OPATRENÍ A AKTIVÍT NA ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE STRATÉGIE ROZVOJA

VIII. MONITORING, HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA

PRÍLOHY

Príloha č. 1 Spoločnosti s ručením obmedzeným so sídlom v obci Borová k 31. 05. 2015

Príloha č. 2 Podnikateľské subjekty so sídlom v obci Borová zapísané v Živnostenskom registri k 31. 05. 2015

Príloha č. 3 Hodnotenie výsledkov predchádzajúceho PHSR

Príloha č. 4 Zhrnutie výsledkov dotazníkového prieskumu v obci Borová

LITERATÚRA A ZDROJE ÚDAJOV

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je osvedčeným nástrojom (PHSR) mobilizácie vnútorného potenciálu obce s cieľom podnietiť jej všestranný, trvalo udržateľný rozvoj a prosperitu. Vo všeobecnosti PHSR definuje budúce smerovanie obce, integruje a koordinuje priority a rozvojové aktivity, vyjadruje sociálne a ekonomické záujmy občanov danej obce v súlade s cieľmi a prioritami špecifikovanými v národných a regionálnych stratégiách. PHSR je jedným z kľúčových rozvojových dokumentov, je významným predpokladom úspešného napredovania obce v budúcom období.

Pre obec Borová, ktorá patrí do skupiny malých obcí situovaných v Trnavskom kraji, je predmetný PHSR v poradí už druhým plánovacím dokumentom. **Prvý programový dokument** zastupiteľstvo obce schválilo vo februári 2007. Jeho **vyhodnotenie** je súčasťou tohto PHSR a zároveň je jedným z východísk pre definovanie nových strategických priorít, cieľov a aktivít na obdobie rokov 2015 – 2023.

Predmetný rozvojový plán obec Borová pripravila v spolupráci so externou poradenskou firmou FINSTRACO, s.r.o., ktorá pri spracovaní daného dokumentu použila vlastnú metodiku. Táto metodika je kompatibilná s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR z februára 2015. Použitý metodický prístup rešpektuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. a zohľadňuje relevantné **národné a regionálne programové dokumenty**, t. j.:

- Pozícia SR k národným cieľom stratégie Európa 2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky + jej aktualizácia
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 + operačné programy
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009 – 2015
- Územný plán veľkého územného celku Trnavský kraj v znení zmien a doplnkov

Okrem uvedených strategických dokumentov pri spracovaní predmetného PHSR bol zohľadnený a zároveň využitý ako vstupný podklad aj **Územný plán obce Borová** a **Komunitný plán sociálnych služieb**.

Pri spracovaní PHSR bol realizovaný **dotazníkový prieskum** zameraný na zistenie názorov obyvateľov Borovej týkajúcich sa silných a slabých stránok obce ako aj ich predstáv o budúcom smerovaní a rozvojových aktivitách obce v jednotlivých oblastiach. Vyhodnotenie dotazníka tvorí Prílohu č. 4. Názory občanov sú zakomponované v analytickej a predovšetkým v koncepcnej časti PHSR.

Samotné spracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je rozdelené do dvoch základných častí, a to **analytickej a koncepcnej časti**. Východisková analytická časť je zameraná na hlbšie poznanie súčasného stavu a tendencií vo vývoji externého prostredia na národnej a regionálnej úrovni. Analytická časť zároveň odpovedá na otázky – v akom stave sa obec Borová nachádza, aké sú jej silné a slabé stránky, aké sú jej najväčšie problémy a v čom spočívajú perspektívy jej budúceho rozvoja. Na jej základe je spracovaná koncepcná časť, t. j. stratégia rozvoja obce, t. j. vízia obce, strategické ciele, strategické priority, opatrenia a aktivity. Táto časť reaguje na otázky – kam chce obec v budúcnosti smerovať a čo chcú jej obyvatelia

dosiahnuť. Implementácia programu v podobe plánu opatrení a aktivít vrátane inštitucionálneho, organizačného a finančného zabezpečenia špecifikuje konkrétne spôsoby a cesty dosiahnutia strategických cieľov.

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Borová
Forma a proces spracovania	- Externá firma úzko komunikujúca so zástupcami obce Borová - Zapojenie verejnosti prostredníctvom dotazníka
Obdobie spracovania	Apríl 2015 – December 2015
Financovanie spracovania	Vlastné zdroje obce Borová
Dátum schválenia dokumentu	1.2.2016
Platnosť dokumentu	2015 – 2023
Verzia	1
Publikovanie	www.borova.sk

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Analytická časť				X	X	X	X	X				
Koncepčná časť								X	X	X	X	X

ANALYTICKÁ ČASŤ

I. ANALÝZA EXTERNÉHO PROSTREDIA OBCE

Externé prostredie, ktoré vytvára operačný priestor ohraničujúci fungovanie obce, jej aktivity a tiež rozvojové možnosti, je hodnotené prostredníctvom tzv. PESTLE analýzy, t. j. auditu vplyvu politického, ekonomicko-sociálneho, technologického, legislatívneho a environmentálneho prostredia.

Následne súčasťou analýzy externého prostredia sú aj rozvojové priority SR vo väzbe na nové programové obdobie 2014 – 2020, ktoré sú premietnuté do regionálnej úrovne – do Trnavského samosprávneho kraja a okresu Trnava.

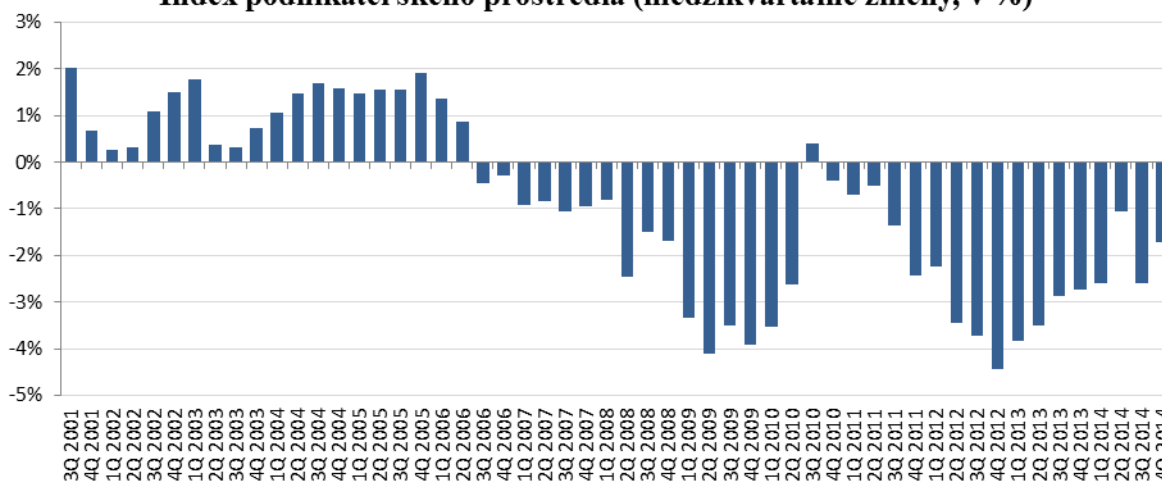
1. Politické prostredie

Politický vývoj na Slovensku sa v uplynulých rokoch niesol v znamení pokračujúceho integračného úsilia SR do Európy. Dnes je SR stabilnou a prosperujúcou krajinou, ktorá je plnoprávnym členom EÚ a súčasťou Schengenského priestoru. Prijatím spoločnej meny Euro sa Slovensko stalo členom tzv. jadra Európy. Týmto krokom sa Slovensko zapojilo do konsolidovaného a vyspelého prostredia, v ktorom sa kladie dôraz na fungovanie demokratických inštitúcií, právneho štátu, stabilné podnikateľské prostredie, udržateľný ekonomický, sociálny a environmentálny rozvoj. Nášmu vstupu do EÚ predchádzala realizácia rozsiahlych reforiem v oblasti politiky, hospodárstva a sociálneho rozvoja. S väčšou či menšou intenzitou dochádza k reformným krokom i v súčasnosti a v najbližšom období by sa pozornosť mala koncentrovať na reformy súvisiace s trhom práce, zdravotníctva a školstva. Členstvom v EÚ sa posilnilo medzinárodné postavenie a kredibilita Slovenska. Stabilita a možnosti rozvoja, ktoré nám európsky hospodársky priestor poskytuje, sú neoceniteľnými zvlášť v terajšom období, keď na európskej i svetovej politickej scéne dochádza k vojenským konfliktom a politické riziká nabierajú na intenzite. Tieto riziká pritom nemožno podceňovať, ale je potrebné ich náležite zohľadňovať pri kreovaní budúcich rozvojových zámerov a celkového smerovania SR.

Členstvo Slovenska v EÚ a v eurozóne sa odzrkadlilo na stabilizácii podnikateľského prostredia, ktoré sa stalo konkurencieschopnejším a transparentnejším. Vytvorili sa možnosti pre voľný pohyb tovaru, služieb, pracovných síl a kapitálu. Na náš trh vstúpili zahraničné spoločnosti, zefektívnili sa administratívne postupy pri začatí podnikania, zlepšila sa infraštruktúra a inštitucionálna báza, legislatíva sa zosúladiť s európskym právom, zvýšila sa dôveryhodnosť SR a pod. Napriek pozitívnym krokom, ktoré formovali podnikateľské prostredie na Slovensku za posledných 10 rokov, stále u nás nie je možné hovoriť o zdravom podnikateľskom prostredí. Naďalej totiž pretrvávajú celý rad nedostatkov, bariér, obmedzení a neštandardných opatrení. Svedčí o tom aj hodnotenie podnikateľského prostredia podnikateľmi prostredníctvom Indexu podnikateľského prostredia, ktorý pripravuje Podnikateľská aliancia Slovenska. Nižšie uvedený graf naznačuje, že približne od roku 2006 sa vnímanie kvality podnikateľského prostredia zo strany podnikateľských subjektov nevyvíja priaznivo. V IV. štvrtroku 2014 index dosiahol hodnotu 61,2 bodu, čo predstavuje pokles o 1,71 percenta oproti predchádzajúcemu štvrtroku.

Index podnikateľského prostredia (medzikvartálne zmeny, v %)

Pozn.: Čím vyšší stĺpec nad nulovou osou, tým vyššia spokojnosť podnikateľov s vývojom podnikateľského prostredia v danom štvrtroku a naopak.

Zdroj: www.alianciapas.sk

Zo strany podnikateľov najväčšie výhrady smerujú do oblasti legislatívy, daní a odvodov, administratívy, vymáhateľnosti práva, funkčnosti súdnictva, korupcie a klientelizmu. Neustále legislatívne zmeny vyvolávajú zvýšené nároky na ich sledovanie a tiež spôsobujú ťažkosti pri kreovaní dlhodobých podnikateľských plánov, čo sa v konečnom dôsledku odzrkadľuje na raste nákladov. Vymáhateľnosť práva a funkčnosť súdnictva sú už tradičnými oblasťami, voči ktorým má podnikateľská sféra výhrady. I napriek viacerým zmenám v oblasti súdnictva sa podľa posledných prieskumov pozitívny efekt zatiaľ nedostavil. Ďalšou problematickou sférou je nedôsledné uplatňovanie princípu rovnosti pred zákonom. Podnikateľské subjekty, a to najmä z radov menších a stredných podnikateľov dlhodobo kritizujú zákon o konkurze a reštrukturalizácii. Problémom je taktiež vysoká administratívna záťaž, zložitý výkazníctvo, prieťahy v konaní na úradoch, korupcia a klientelizmus.

Jedným z popredných indikátorov monitorujúcich stav podnikateľského prostredia je správa Svetovej banky a jej rebríček Doing Business 2015, podľa ktorého sme 37. krajinou na svete, v ktorej sa najlepšie podniká (v roku 2014 sme podľa porovnateľnej metodiky obsadili 35. miesto). V rámci skupiny krajín V4 lepšie postavenie zaznamenalo Poľsko (32. miesto), ČR obsadilo 44. a Maďarsko 54. miesto. Stredoeurópske krajiny ako celok transformovali podmienky na podnikanie razantnejším spôsobom, zatiaľ čo SR podmienky zlepšovalo len mierne (viac-menej stagnovalo). Svetová banka u nás ocenila predaj majetku (náklady a čas na predaj majetku medzi podnikateľskými subjektmi), dostupnosť úverov, skrátenie doby zakladania firiem, zákon o ochrane osobných údajov, na druhej strane nás kritizuje za zaťaženosť a administratívu spojenú s platením daní a odvodov, ochranu minoritných investorov, prístup k elektrickej energii a za proces a náklady súvisiace so staveným konaním. Do budúcnosti je tak potrebné prijať zásadnejšie zmeny týkajúce sa podnikania na Slovensku, v opačnom prípade sa budú aj v zostávajúcich 12 členských krajinách EÚ, ktoré majú v rebríčku zatiaľ horšie postavenie ako my, rozvíjať podnikateľské aktivity ľahšie a dynamickejšie. Zlepšovanie podnikateľského prostredia je pritom kľúčovým riešením z hľadiska tvorby nových pracovných príležitostí a skvalitňovania životnej úrovne obyvateľstva.

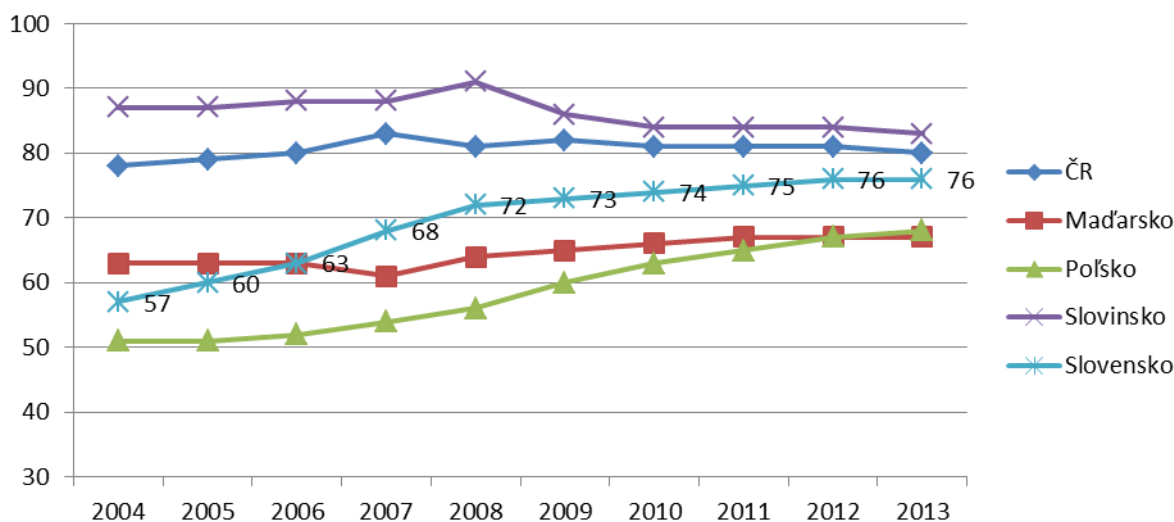

2. Ekonomicko-sociálne prostredie

Ekonomika SR je malou, značne otvorenou ekonomikou, ktorá prešla procesom transformácie, reštrukturalizácie a integrácie do európskeho hospodárskeho priestoru. Vstup do EÚ sa pozitívne prejavil na raste výkonnosti našej ekonomiky, ktorá v období rokov 2004 – 2013 vzrástla z úrovne 57 % na 76 % priemeru EÚ 27 (výkonnosť meraná na základe HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily), čo naznačuje aj nižšie uvedené grafické zobrazenie. V porovnaní s ostatnými krajinami pritom SR dosiahla najvýraznejšie priblíženie sa priemeru krajín Únie.

Výkonnosť ekonomík ako % priemeru EÚ 27 -
HDP/obyv. v parite kúpnej sily

Z regionálneho pohľadu je úroveň HDP/obyv. v rámci SR podstatne rozdielna. Zatiaľ čo v Bratislavskom kraji HDP/obyv. v parite kúpnej sily (PKS) činil v roku 2011 186 % priemeru EÚ, v Prešovskom kraji predstavoval len 44 %. V Trnavskom kraji, ktorého súčasťou je i obec Borová, HDP/obyv. v parite kúpnej sily dosiahol 84 % priemeru EÚ.

Z pohľadu občanov, podnikateľov a vôbec všetkých subjektov v uplynulom období významným medzníkom bolo zavedenie spoločnej meny. Euro prinieslo menovú stabilitu, zníženie transakčných nákladov, stabilitu pri prijímaní dlhodobých podnikateľských plánov, vyššiu úverovú kredibilitu a konkurencieschopnosť, ale aj väčší komfort pri cestovaní a postupne i nízku mieru inflácie. Prinieslo tiež väčšiu fiškálnu disciplínu a lacnejšie slovenské štátne dlhopisy. Na druhej strane prijatie eura znamenalo stratu menovej suverenity a povinnosť podieľať sa na stabilizačných mechanizmoch. Z dlhodobého hľadiska však prínosy eura prevažujú nad nevýhodami. Je zrejmé, že euro zohralo pozitívnu úlohu v čase celosvetovej hospodárskej krízy, keď tlmilo jej nepriaznivé dosahy na našu ekonomiku. Vďaka tomu dynamika zotavenia ekonomiky SR z hospodárskej krízy bola jedným z najvýraznejších a najrýchlejších v EÚ. (Zdroj: Správa o krajine, Slovensko 2015, pracovný dokument útvarov EK, COM(2015) 85 final, s. 5)

V roku 2014 Slovensko zaznamenalo hospodársky rast vo výške 2,4 % (medziročne, v stálych cenách). Motorom rastu bol zahraničný, ale aj domáci dopyt, v rámci ktorého vzrástli investície (modernizácia, resp. rozšírenie výroby) a spotreba verejnej správy a v menšej miere i spotreba

domácností vďaka rastu reálnych príjmov a nízkym cenám. Počas celého roka rástla zamestnanosť, miera nezamestnanosti však naďalej zostala vysoká – 13,2 %. Vážnym problémom Slovenska je pritom dlhodobá nezamestnanosť, keď viac ako 60 % nezamestnaných osôb je bez práce dlhšie ako jeden rok. V uplynulom roku Slovensko prvýkrát zaregistrovalo defláciu, keď spotrebiteľské ceny klesali a priemerná miera inflácie dosiahla -0,1 %. Zostupný trend zaznamenali najmä ceny potravín a energií. Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve predstavovala 858 EUR.

Schodok verejnej správy dosiahol 2,87-percentný podiel na HDP. Na vývoj štátneho rozpočtu mali kladný vplyv daňové a odvodové príjmy, pričom najvýraznejším pozitívnym faktorom bolo zvýšenie efektivity výberu daní vďaka prijatým opatreniam proti daňovým únikom. Vlni došlo prvýkrát od roku 2008 k zníženiu verejného dlhu, ktorý podľa metodiky ESA 2010 činil 53,58 % HDP.

Hospodárenie obcí skončilo v roku 2014 s prebytkom bežného rozpočtu vo výške 246,4 mil. EUR a so schodkom kapitálového rozpočtu v objeme 245,2 mil. EUR. Po započítaní finančných operácií v rozsahu 172,8 mil. EUR rozpočtové hospodárenie obcí zaznamenalo účtovný prebytok vo výške 174 mil. EUR.

Zahraničný obchod ku koncu roka 2014 dosiahol prebytok vo výške 4,6 mld. EUR, čo bola z historického hľadiska najvyššia hodnota prebytku vo vývoji obchodnej bilancie. Export tovarov a podobne aj import po výraznom raste začiatkom roka postupne spomaľoval svoju dynamiku a za celý rok export medziročne vzrástol o 1 % a import o 0,4 %. Dôvodom oslabenia bol rusko-ukrajinský konflikt, spomalenie rastu v rozvíjajúcich ázijských krajinách a len mierne hospodárske oživenie v Európe. Oslabenie v priebehu minulého roka zaznamenal aj výmenný kurz eura voči americkému doláru. Ku koncu roka 2014 sa EUR voči USD medziročne znehodnotilo o 12 %. Výmenný kurz odzrkadľoval rozdielne nastavenia menových politík eurozóny a USA, ako aj spomaľujúce sa výhľady rastu a inflácie v eurozóne. Prebytok bežného účtu platobnej bilancie dosiahol 0,1 % HDP. Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie skončil s prebytkom 3,6 mld. EUR. Zahraničná zadlženosť na obyvateľa vzrástla ku koncu roka na hodnotu 12 262 EUR.

Vývoj v tomto roku naznačuje pokračovanie rastových tendencií v našej ekonomike. Akcelerátorom hospodárskeho rastu by mal byť domáci dopyt. Tvorba nových pracovných príležitostí, nárast disponibilných príjmov a nízka miera inflácie by mali stimulovať súkromnú spotrebu. Investície by mali byť determinované rozširovaním výrobných kapacít a obnovou investičného majetku najmä technológií a technických zariadení vplyvom rastúcej výkonnosti ekonomiky a nízkych úrokových sadzieb. Očakáva sa aj rast exportnej výkonnosti našej ekonomiky vzhľadom na zlepšenie hospodárskeho vývoja v eurozóne. Oživenie v eurozóne podporujú relatívne nízke ceny ropy, uvoľnená menová politika ECB a lepšie podmienky úverovania. Vo všeobecnosti by sa mal rast HDP eurozóny zrýchliť z 0,9 % v roku 2014 na 1,5 % v roku 2015, 1,9 % v roku 2016 a následne na 2,0 % v roku 2017 (Zdroj: Strednodobá predikcia, 2. Q 2015, NBS). Zároveň je potrebné pripomenúť, že hospodársky vývoj budú sprevádzať nie zanedbateľné riziká, o ktorých sme už hovorili v úvodnej časti analýzy a ktoré môžu viac či menej narušiť rastúce tendencie.

Z dlhodobejšieho hľadiska bude rast HDP v SR generovaný domácim a tiež zahraničným dopytom. Inflácia naberie mierne vzostupný trend (okolo 2 %). Kľúčovým problémom ekonomiky aj do budúcnosti zostane pomerne vysoká miera nezamestnanosti. Vzhľadom na jej

štrukturálny charakter je zrejmé, že sa bude pohybovať nad úrovňou 10 %. V oblasti verejných financií sa predpokladá pokračovanie v ich konsolidácii. Návrh východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 uvažuje s postupným znižovaním deficitu až na úroveň 0,53 % HDP v roku 2018.

Hrubý dlh verejnej správy dosiahol ku koncu vlaňajšieho roka úroveň 53,58 % HDP. Medziročný pokles dlhu o 1 percentuálny bod bol výsledkom rastu ekonomiky. Očakáva sa, že v roku 2018 sa hrubý dlh dostane pod 50 % HDP.

Nižšie uvedená tabuľka zobrazuje predikciu hlavných makroekonomických ukazovateľov SR do r. 2018.

Ukazovateľ	Skutočnosť	Predikcia			
		2014	2015	2016	2017
HDP, reálny rast v %	2,4	2,9 – 3,2	3,3 – 3,8	3,2 – 3,6	3,7
Miera inflácie, v % (index spotrebiteľských cien)	-0,1	0,2	1,4 – 1,7	1,7 – 2,3	2,1
Miera nezamestnanosti, v %	13,2	11,8 – 12,9	10,8 – 12,2	10,0 – 11,4	10,5
Priemerná mesačná mzda za hospodárstvo; reálny rast v %	4,2	2,2 – 2,6	1,9 – 2,4	1,9 – 2,6	2,6
Schodok rozpočtu verejnej správy, v % HDP	-2,87	-2,49	-1,93	-0,88	-0,53
Rozpočtové hospodárenie obcí, v mil. EUR	174	145,0	80,7	113,1	129,9
Hrubý dlh verejnej správy, v % HDP	53,58	53,0	52,1	51,3	49,5
Bežný účet platobnej bilancie, v % HDP	0,1	1,0 – 1,9	1,0 – 2,9	1,4 – 3,5	4,5

Zdroj: ŠÚ SR, Inštitút finančnej politiky (MF SR), NBS, MMF, OECD

3. Technický a technologický trend

Rýchly rozvoj informačných a komunikačných technológií (IKT), ktoré sú v dnešnej dobe neoddeliteľnou súčasťou nášho života, neobišiel ani samosprávu. Využívanie moderných technológií, informatizácia úradov, efektívna elektronická komunikácia to sú trendy, ktoré v súčasnosti stoja v centre pozornosti obcí a miest. V rámci národného projektu, ktorý je zameraný na elektronizáciu verejnej správy a rozvoj elektronických služieb na miestnej a regionálnej úrovni, sa buduje **Dátové centrum obcí a miest**, ktoré bude poskytovať mestským a obecným úradom spolu 138 elektronických služieb vyplývajúcich z ich originálnych kompetencií. Zabezpečí ich integráciu s informačným systémom verejnej správy a zároveň sprostredkuje prístup k elektronickým službám samospráv širokej verejnosti. Významným prínosom bude možnosť obojstrannej komunikácie samosprávnych orgánov s občanmi. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ a v súčasnosti sa blíži k záveru. Informačné a komunikačné služby ako aj služby eGovernmentu sú dnes vo fáze testovania na pilotných obciach. V relatívne krátkom čase by mali byť dostupné pre všetky obce. Aktuálne je do projektu v rôznych fázach zapojených cca 1200 obcí. Zvyšné obce sa budú pripájať postupne v ďalšom období.

1. novembra 2013 nadobudol účinnosť **zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci (zákon o eGovernmente)**. V zmysle tohto zákona vznikla

obciam a mestám povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky. V súčasnosti sa uplatňuje prechodné obdobie, počas ktorého si orgány verejnej moci nemusia plniť túto povinnosť, ak im to neumožňujú technické podmienky. Od začiatku novembra 2016 by však už mali s občanmi komunikovať elektronicky.

Informatizácia územnej samosprávy bude pokračovať aj v novom programovom období **2014 – 2020 (Operačný program Efektívna verejná správa)**. Kvalita samosprávy významne ovplyvňuje hospodárske prostredie a je preto rozhodujúca pre stimuláciu produktivity, konkurencieschopnosti a rastu. Hlavným zámerom bude zvyšovanie úrovne služieb eGovernmentu, zvyšovanie efektívnosti verejnej správy prostredníctvom moderných IKT v súlade s cieľmi Digitálnej Agendy pre Európu.

4. Legislatívny rámec

V uplynulom období sa v postavení miest a obcí na Slovensku uskutočnili významné zmeny spojené s decentralizáciou štátnej správy a budovaním funkčných samospráv. Snahou bolo priblížiť správu vecí verejných občanovi. Obce a mestá nadobudli vlastný majetok a právo nakladať s ním v prospech obyvateľov a územia. Samosprávy rozhodujú o miestnych daniach a poplatkoch, zabezpečujú verejnoprospešné služby, starajú sa o výstavbu a údržbu miestnych komunikácií a verejných priestranstiev, dbajú na verejný poriadok, vykonávajú vlastnú investičnú a podnikateľskú činnosť, osvedčujú listiny a pod. Okrem toho obce a mestá získali kompetencie v oblasti základného školstva, sociálnych služieb a čiastočne aj zdravotníctva, ďalej kompetencie na úseku stavebného poriadku, ochrany prírody a krajiny, regionálneho rozvoja a v oblasti matričných úkonov.

Vo väzbe na novovzniknuté okolnosti a nové trendy sa menila aj legislatíva v oblasti verejnej správy. V súčasnosti ju tvorí pomerne rozsiahly počet zákonov, opatrení a usmernení.

Základný rámec pozostáva z týchto noriem:

- Ústava Slovenskej republiky
- Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení
- Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)
- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon); v máji 2015 vláda SR schválila tzv. nový stavebný zákon, ktorého účinnosť je navrhovaná od júla 2016
- Zákon č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve
- Zákon č. 85/1990 Zb. o petičnom práve
- Zákon č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí
- Zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí
- Zákon č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii
- Zákon č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest
- Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám
- Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme
- Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme
- Ústavný zákon č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy
- Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a poplatku za komunálne odpady
- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
- Nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy
- Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní
- Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Európska charta miestnej samosprávy
- opatrenia a metodické usmernenia Ministerstva financií SR

Od roku 2005 začal fungovať systém financovania samosprávy založený na financovaní obcí prostredníctvom **daňových príjmov**. Podľa tohto systému do rozpočtov samospráv plynie jedna podielová daň, a to daň z príjmov fyzických osôb, ktorá sa rozdeľuje pomerovo medzi štátny rozpočet, rozpočty obcí a VÚC na základe kombinácie viacerých kritérií, pričom obciam pripadlo 70,3 % z výnosu tejto dane. V dôsledku krízy a následnej konsolidácie verejných financií došlo k zníženiu predmetného koeficientu na 65,4 % a tým aj k značnému poklesu príjmov pre samosprávy. Napriek tomu obce a mestá vykázali v rokoch 2011 a 2012 prebytky hospodárenia a podporili tak stabilizovanie verejných financií ako celku. V súčasnosti predstavuje podiel obcí na dani z príjmu fyzických osôb 68,5 %. **Od budúceho roka by mal podiel obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb vzrásť na úroveň 70 %.** Zvýšením podielu sa posilnia vlastné daňové príjmy obcí, čo bude mať pozitívny vplyv na ich základnú prevádzku, ale aj na rast investícií do budovania potrebnej infraštruktúry tak, aby sa skvalitňovali služby občanom.

Po realizácii reformy verejnej správy sa obce a mestá stali hlavným iniciátorom lokálneho rozvoja. Na tento účel obce využívajú ťažiskovo administratívne, finančné, infraštruktúrne a informačné nástroje. Rozhodujúcim administratívnym nástrojom je práve Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý samosprávy vypracovávajú v zmysle **zákona o podpore regionálneho rozvoja** č. 539/2008 Z. z. v znení zákona č. 309/2014 Z. z. PHSR je osvedčeným nástrojom mobilizácie vnútorného potenciálu obce s cieľom podnietiť jej všestranný, trvalo udržateľný rozvoj a prosperitu. PHSR je strednodobý dokument, ktorý musí byť konzistentný s nadradenými programovacími nástrojmi.

5. Environmentálne prostredie

Index environmentálnej výkonnosti (EPI), ktorý hodnotí krajiny z hľadiska ich celkovej ohľaduplnosti voči životnému prostrediu, dosiahol za rok 2014 hodnotu 74,45 – SR tak obsadila 21. miesto zo 178 krajín (prvú pozíciu s hodnotou indexu 87,67 získalo Švajčiarsko). Na základe uvedeného indexu možno usudzovať, že kvalita životného prostredia na Slovensku nie je až tak nepriaznivá. Napriek tomu sú oblasti, v ktorých SR zaostáva za priemerom EÚ. Jedná sa napríklad o mieru recyklácie komunálneho odpadu alebo o kvalitu ovzdušia. Cieľom SR do roku 2020 je dosiahnutie hodnoty indexu na úrovni 76,1¹.

Významnou udalosťou, ktorá v poslednom období zasiahla do oblasti životného prostredia, bolo prijatie **nového zákona o odpadoch č. 79/2015 Z. z.** (marec 2015). Jeho snahou je priblížiť SR

¹ Národný program reforiem Slovenskej republiky 2015, MF SR, apríl 2015

štandardom EÚ, viac **separovať a recyklovať odpad a tiež zaviesť poriadok a transparentnosť vzťahov**. Zákon nadobudne účinnosť 1. januára 2016. Cieľom nového zákona je zvýšiť mieru vytriedeného a recyklovaného odpadu. V súčasnosti triedi občan SR priemerne 8 % komunálneho odpadu a 75 % končí na skládkach. Do roku 2020 je potrebné zabezpečiť, aby bolo na Slovensku recyklovaného 50 % vzniknutého komunálneho odpadu. K tomuto cieľu má prispieť aj zavedenie rozšírenej zodpovednosti výrobcov a dovozcov za výrobok, a to od jeho výroby až po jeho spracovanie ako odpadu. Znamená to, že výrobcovia budú zodpovedať za recykláciu a spracovanie vlastných výrobkov. Bude sa to napríklad týka výrobcov alebo dovozcov elektrozariadení, vozidiel, pneumatík, akumulátorov, ale aj papiera, plastov a skla.

Pri aplikácii zákona má **nezastupiteľnú úlohu samospráva**, ktorá je zodpovedná za nakladanie s odpadom. **Obec** bude naďalej schvaľovať všeobecne záväzné nariadenie o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi, pričom platiť bude len za vývoz zmiešaného komunálneho odpadu. Nový zákon by tak mal priniesť úsporu v rozpočtoch obcí.

Samosprávy zostanú naďalej zodpovedné za odstraňovanie čiernych skládok. V boji proti čiernym skládkam sa zároveň posilnia kompetencie polície a zvýšia sa pokuty.

Okrem toho zákon o odpadoch prinesie zrušenie Recyklačného fondu, obmedzenie výkupu šrotu a zavedenie bezhotovostných platieb.

Problematika **odpadového hospodárstva** je toho času v centre pozornosti aj Európskej komisie (EK), ktorá prepracováva legislatívny rámec týkajúci sa tzv. **obehového hospodárstva**. Do konca tohto roka EK plánuje predstaviť nový, ambicióznejší balíček legislatívnych opatrení, ktoré majú pomôcť Únii zlepšiť nakladanie s odpadmi, opätovne využívať kľúčové suroviny a materiály a zvýšiť tak jej konkurencieschopnosť. Úlohou je minúť čo najmenej zdrojov v spotrebnom reťazci a v obehu udržať produkty čo najdlhšie obdobie. Výrobcovia by tak mali svoje výrobky navrhovať v takej podobe, aby boli trvácne, aby sa dali opraviť a po skončení životnosti sa mohli rozobrať, recyklovať a energeticky zhodnotiť. Okrem odpadovej legislatívy súčasťou balíčka by mali byť aj opatrenia v oblasti inteligentného dizajnu výrobkov, opätovného využitia a opravy výrobkov, recyklácie, udržateľnej spotreby, inteligentného využívania surovín, či silnejších trhov s druhotnými surovinami.

Nový balíček opatrení pre obehové hospodárstvo by mal obsahovať špecifické recyklačné ciele pre každý členský štát. Tieto budú vychádzať z celoeurópskych cieľov (do roku 2025 znížiť o 30 % množstvo odpadu a potravinového odpadu; obmedziť spaľovanie odpadu a postupne znižovať podiel skládkovania; zvýšiť úroveň recyklácie komunálnych odpadov na minimálne 70 %), avšak budú na mieru šité jednotlivým členským krajinám. Predpokladá sa, že nový balíček by mal byť zverejnený koncom tohto roka.

V rámci **skvalitňovania životného prostredia** sa pozornosť v najbližších 10 rokoch sústreďí na tieto oblasti:

- udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov zabezpečujúce ochranu životného prostredia; v rámci tejto oblasti sa dôraz bude klásť na nasledovné aktivity:
  - odklon od skládkovania odpadov a zvýšenie miery zhodnocovania odpadov predovšetkým recykláciou odpadov
  - podpora efektívne fungujúceho triedeného zberu komunálneho odpadu
  - podpora domáceho kompostovania

- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych vôd
- zvýšenie bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi
- zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov
- zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality
- sanácia environmentálnych záťaží
- aktívna adaptáciu na zmenu klímy
  - realizácia protipovodňových opatrení
  - zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
  - zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy
- podpora energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva
  - podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov (do roku 2020 by SR mala produkovať 14 % energie z obnoviteľných zdrojov)
  - znižovanie energetickej náročnosti v podnikoch
  - znižovanie spotreby energie pri prevádzke verejných budov
  - podpora nízkouhlíkových stratégií

6. Priority SR vo väzbe na nové programové obdobie 2014 – 2020

Pri rozvoji obcí a miest a celej spoločnosti zohráva významnú úlohu čerpanie finančných prostriedkov z Európskych fondov. V programovom období 2007 – 2013 obce a mestá zrekonštruovali komunikácie a verejné priestranstvá, zmodernizovali školy a sociálne zariadenia, vybudovali kanalizáciu, verejné vodovody, zberné dvory a zrealizovali mnohé ďalšie investície. V novom programovom období 2014 – 2020 kľúčovým dokumentom, ktorý definuje stratégiu, priority a podmienky na využívanie fondov Európskej únie, je **Partnerská dohoda SR 2014 – 2020**. S cieľom prispieť k stratégii EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu Partnerská dohoda SR definuje **5 národných priorít** a v rámci nich **11 tematických cieľov**, ktoré sú integrovaným a komplementárnym spôsobom podporované prostredníctvom verejných zdrojov Únie:

Národná priorita 1: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

Tematický cieľ 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

Tematický cieľ 2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

Tematický cieľ 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybníctva a akvakultúry (v prípade ENRF)

Národná priorita 2: Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť

Tematický cieľ 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Národná priorita 3: Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce

Tematický cieľ 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Tematický cieľ 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

Tematický cieľ 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Národná priorita 4: Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

Tematický cieľ 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Tematický cieľ 5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

Tematický cieľ 6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

Národná priorita 5: Moderná a profesionálna verejná správa

Tematický cieľ 11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Priority a ciele partnerskej dohody budú realizované prostredníctvom operačných programov, a to: **Výskum a inovácie, Integrovaná infraštruktúra, Ľudské zdroje, Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny operačný program, Efektívna verejná správa, Technická pomoc, Program rozvoja vidieka SR, Rybné hospodárstvo SR.** Okrem toho k dispozícii budú aj operačné programy cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce.

Partnerská dohoda definuje stratégiu pre efektívne a účinné investície v rozsahu 15,3 mld. EUR. Štrukturálne fondy a Kohézny fond z tohto objemu predstavujú 13,7 mld. EUR, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka činí 1,55 mld. EUR a Európsky námorný a rybársky fond 15,8 mil. EUR. Z priorit a tematických cieľov vyplýva, že v centre pozornosti SR na najbližších 10 rokov bude výskum, vývoj a inovácie, podpora malých a stredných podnikov, doprava, zamestnanosť a vzdelávanie, sociálna inklúzia, ochrana životného prostredia, energetická efektívnosť a obnoviteľné zdroje energie a verejná správa. Tieto oblasti sú taktiež premietnuté do rozvojových priorit Trnavského samosprávneho kraja.

7. Priority Trnavského samosprávneho kraja a okresu Trnava

Rozvojové priority Trnavského samosprávneho kraja a okresu Trnava na nasledujúce obdobie vychádzajú z priorit zadefinovaných na úrovni SR a koncentrujú sa do týchto oblastí:

- Oblasť hospodárstva – prechod smerom k nízkouhlíkovému hospodárstvu; rozvíjať hospodársku politiku zameranú na zlepšenie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky a na podporu rozvoja pevnej a udržateľnej priemyselnej základne
- Oblasť znalostí a inovácií – podporovať rozvoj aplikovaného výskumu, stimulovanie inovácií, zvyšovať podiel výdavkov na výskum a vývoj, realizovať transfer progresívnych technológií a dobudovanie kapacít pre účasť na významných medzinárodných projektoch
- Oblasť energetiky – podpora projektov založených na nových zdrojov energie (projekty na využívanie vodnej, veternej, slnečnej, geotermálnej energie a tiež energie biomasy)
- Oblasť dopravy – dôraz sa bude klásť na:
  - zlepšenie spôsobu financovania regionálnych ciest
  - zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky aj na regionálnych cestách
  - zapojenie sa do Integrovaného dopravného systému Bratislavského kraja (IDS BK)
  - rozvoj leteckej dopravy – Letisko Piešťany, a. s.
  - rekonštrukciu vybraných úsekov
  - dobudovanie južného obchvatu mesta Trnava

- Oblasť trhu práce – aktivity sústrediť na tvorbu kvalifikovanejšej pracovnej sily, ktorá by bola schopná prispievať k technologickej zmene s novými modelmi organizácie práce; podporovať investície do systémov vzdelávania a odbornej prípravy, realizovať prognózovanie požadovaných zručností, podporovať služby zosúladovania ponuky a dopytu po zručnostiach a poradenské služby v oblasti zamestnanosti
- Oblasť stredného školstva – v rámci tejto priority sa dôraz bude klásť na:
  - rozvoj spolupráce medzi SOŠ a podnikmi; zavádzanie systému duálneho vzdelávania
  - celoživotné vzdelávanie pre potreby zamestnávateľov, občanov a pedagógov, pričom prioritne sa bude realizovať v stredných školách s akreditovanými modulmi vzdelávania
  - zmenu systému financovania regionálneho školstva tak, aby boli zohľadnené špecifiká stredného odborného vzdelávania
  - tvorbu motivačného prostredia pre spoluprácu zamestnávateľov, zriaďovateľov, škôl a subjektov, ktoré sa podieľajú na odbornom vzdelávaní
  - racionalizácia siete stredných škôl
- Oblasť sociálnych služieb – snahou je zabezpečiť transformáciu poskytovania sociálnych služieb z inštitucionálnej úrovne na komunitnú prostredníctvom budovania zariadení rodinného typu a podporiť integráciu klientov zvýšením ich mobility;
- Oblasť zdravotníctva – pozornosť sa sústreďí na systém integrovaného poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti
- Oblasť kultúry – v rámci tejto priority sa pozornosť bude koncentrovať na rekonštrukcie a obnovu vybraných kultúrnych objektov s cieľom postupne eliminovať riziká vzniku havarijných situácií
- Oblasť komunálnej sféry – v strednodobom horizonte je plánovaná rekonštrukcia viacerých budov materských a základných škôl, kultúrnych domov, sociálnych zariadení, domov smútku, detských ihrísk a športových zariadení a obecných úradov v snahe zvýšiť atraktivitu kraja z hľadiska bývania, podnikania, turistiky, nadväzovania kontaktov a spolupráce

Strategické ciele pre Trnavský samosprávny kraj

	2011	2012	2013	2020
Miera zamestnanosti (vo veku 20 – 64 rokov)	70,4	69,7	.	70,3
Výdavky na výskum a vývoj (% z HDP v PKS, SR)	0,05	.	.	0,08
Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 až 34 rokov)	23,22	.	.	28,30
Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (% populácie)	14,0	16,5	.	14,3
Regionálny HDP (PKS, v mil.)	11 706	12 145	12 126	12 000
Podiel zhodnocovaného komunálneho odpadu (v %)	12,1	13,9	16,9	50
Podiel obyvateľov zásobovaných z verejných vodovodov (v %)	86,8	87,8	88,4	90,8
Podiel obyvateľov napojených na verejnú kanalizačnú sieť (v %)	57,9	60,3	62,3	68,5
Produkcia tuhých emisií (v tonách)	1 902,1	1 886,0	1 933,9	1 900,1
Produkcia oxidu uhľnatého (v tonách)	2 966,9	2 963,1	2 945,7	2 900,2

Zdroj: Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, materiál na rokovanie vlády SR, apríl 2014; www.statistics.sk

Vo väzbe na **nové programové obdobie 2014 – 2020 priority Trnavského samosprávneho kraja** ťažiskovo budú smerovať do týchto oblastí:

- podpora podnikania a všetkých foriem koordinácie, komunikácie a kooperácie medzi podnikateľskými subjektmi v regióne (klastre, priemyselné parky, inkubátory, atď.)
- podpora malého a stredného podnikania pomocou rôznych nástrojov (programy EÚ, pôžičkové programy a pod.), skvalitnenie služieb pre malých a stredných podnikateľov,
- podpora tradičných odvetví priemyslu v regióne (t. j. strojársky, elektrotechnický, drevársky, sklársky), vytváranie podmienok pre transformáciu upadajúcich odvetví priemyslu (napr. textilný), využívanie nových technológií v odvetviach,
- tvorba nových pracovných miest v celom území kraja, prioritne však v okresoch, ktoré disponujú najvyššou mierou nezamestnanosti,
- podpora vzniku rôznych foriem spolupráce verejného a súkromného sektora vo všetkých oblastiach hospodárstva,
- rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- regenerácia sídiel, zabezpečenie dostupnosti kvalitných základných služieb (zdravotníctvo, sociálne služby), ochrana životného prostredia – ochrana vôd (budovanie a rekonštrukcia vodovodov, kanalizácií, ČOV), ochrana ovzdušia (zvýšenie energetickej hospodárnosti budov, využívanie obnoviteľných zdrojov energie), odpadové hospodárstvo (budovanie zariadení na zhodnocovanie odpadov, sanácia starých ekologických zát'azí),
- konkurencieschopnosť poľnohospodárstva – zvyšovanie efektivity poľnohospodárskej produkcie, adaptácia poľnohospodárstva na podmienky trhu (regionálna značka, ekologické poľnohospodárstvo a i.),
- budovanie cestných komunikácií regionálneho a miestneho významu, rekonštrukcia ciest II. a III. kategórie, mostov a miestnych komunikácií, vrátane výstavby obchvatov miest a obcí,
- budovanie a rekonštrukcia cyklotrás, vrátane budovania infraštruktúry pre nemotorovú cyklistickú dopravu v obciach a medzi obcami,
- rozvoj ľudských zdrojov, vybudovanie regionálneho systému celoživotného vzdelávania a cieľenej rekvalifikácie dostupnej pracovnej sily smerom k potrebám trhu práce, prepojenie vzdelávacích inštitúcií a programov s požiadavkami podnikov.

V máji 2015 Trnavský samosprávny kraj spracoval **Regionálnu integrovanú územnú stratégiu TSK 2014 – 2020**, prostredníctvom ktorej sa bude aplikovať **integrováný prístup** pri realizácii **Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP)**. Hlavným cieľom je zlepšenie kvality života a regionálnej konkurencieschopnosti Trnavského samosprávneho kraja s dopadom na vyvážený územný rozvoj prostredníctvom vhodne zvolených intervencií regionálneho a miestneho charakteru. V rámci strategickej časti dokumentu sú zadané prioritné osi kraja, a to:

Prioritná os č.1: Bezpečná a ekologická doprava na území TSK

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám na území TSK

Prioritná os č. 3: Mobilizácia kreatívneho potenciálu na území TSK

Prioritná os č. 4: Zlepšenie kvality života s dôrazom na životné prostredie a území TSK

Uvedené prioritné osi sú identicky zadané aj pre mestskú funkčnú oblasť krajského mesta Trnava (MFO Trnava).

Predpokladá sa, že predmetná stratégia bude schválená TSK do konca roka 2015. V súčasnosti prebieha posudzovanie dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životného prostredie.

II. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU

1. Základná charakteristika a vybavenosť obce

Obec Borová leží na západnom okraji Trnavskej pahorkatiny na 48°23' severnej zemepisnej šírky a 17°26' východnej zemepisnej dĺžky. Zo západu je oblasť chránená Malými Karpatami. Územie leží v teplej klimatickej oblasti, s priemernou ročnou teplotou 9,6 stupňov C a priemernými ročnými zrážkami 560 mm (Trnava). Na úrodných sprašiach Trnavskej pahorkatiny vznikli čiernozeme, ktoré smerom k Malým Karpatom prechádzajú do hnedozemí. Borová je malou, pokojnou obcou s bohatou zeleňou a s relatívne čistým prostredím.

Priaznivé prírodné podmienky lákali k osídleniu oblasti už v dávnej minulosti. Zo staršej doby kamennej pochádzajú kamenné nástroje, ktoré sa našli v oblasti zvanej Horné pažítie. Za kaplnkou Svätého Urbana sa našla keramika z obdobia lužickej kultúry. Tmavohnedá miska bola datovaná do neskorej doby bronzovej. Na okraji obce Borová bolo lokalizované i nálezisko tzv. lengyelskej kultúry. Od 13. storočia patrila oblasť do Bratislavskej stolice, od 19. storočia do Bratislavskej župy. Prvá písomná správa o obci nazývanej ako Joachimsthal (Sct. Joachimus, Joachimsdorff) bola z roku 1589. Obec s nemeckým obyvateľstvom založili majitelia panstva hradu Červený kameň. Obyvateľstvo

neprežilo turecké vojny a stavovské povstania, obec bola osídlená Chorvátmi. Od roku 1770 ju nazývali Borová. V 19. storočí mala maďarský názov Fenyves.

Na severovýchode susedí Borová s obcou Dlhá, na juhovýchode s Ružindolom. Z južnej, západnej a severnej strany susedí s obcami Bratislavského kraja začlenenými do okresu Pezinok, a to s Budmericami na juhu, na západe s obcou Štefanová a severne s obcou Dol'any.

Nadmorská výška stredu obce je 233 m, najvyššie položená lokalita je Dubník (260,3 m). V katastri obce je niekoľko tokov a na hranici s katastrom obce Doľany sa dotýka vodnej nádrže Doľany (niekedy nazývaný aj ako Doľanský rybník, resp. Borovská priehrada).

Obec je jednou zo 45-tich obcí začlenených do okresu Trnava v Trnavskom kraji. Obec má PSČ 919 61, kód obce pre štatistické účely je 506826 a smerová telefónna predvoľba je 033.

K 31. 12. 2014 bola nasledovná spádovosť obce:

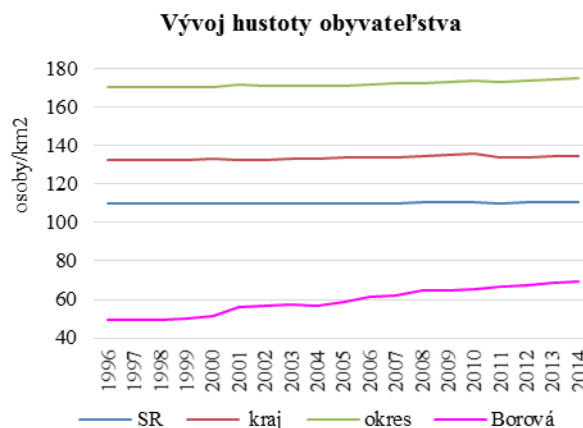
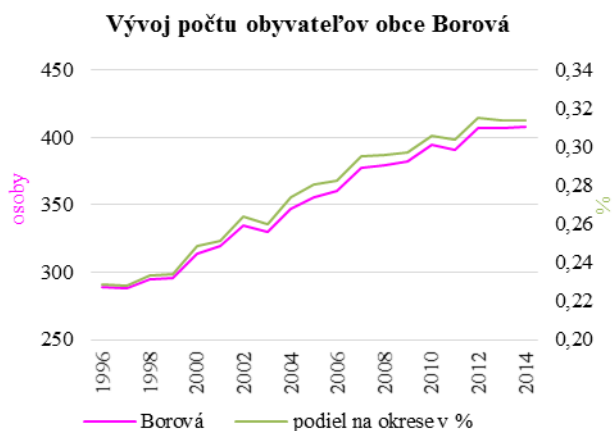
Sídlo matričného úradu	Borová
Sídlo pracoviska daňového úradu	Trnava
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Cífer
Sídlo Okresného súdu	Trnava
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Trnava
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Trnava
Sídlo Územnej vojenskej správy	Trnava
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Trnava
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Trnava

Základné ukazovatele obce, okresu a kraja k 31. 12. 2014

	Počet obcí	Rozloha (km ²)	Počet obyvateľov	z toho:	Index maskulinity	Počet obyvateľov na km ²
				ženy		
SR spolu	2 890	49 035	5 421 349	2 776 889	952	111
Trnavský kraj	251	4 146	558 677	285 117	959	135
Trnavský okres	45	741	129 946	66 375	958	175
Borová	1	5,9	408	214	907	69

(Index maskulinity – počet mužov pripadajúci na 1 000 žien.)

K 31. 12. 2014 dosiahol počet obyvateľov obce Borová 408 (údaj podľa Štatistického úradu SR). V predchádzajúcich rokoch počet obyvateľov mimoriadne vzrastal, takže od roku 2005 stúpol o 52 osôb. Ešte v roku 2005 bola Borová podľa počtu obyvateľov najmenšou obcou zo 45 obcí v Trnavskom okrese, no v roku 2014 už mala o 29 obyvateľov viac ako aktuálne najmenšia obec Horné Dubové. Kým dynamika rastu počtu obyvateľov za toto 10-ročné obdobie v kraji a v okrese dosahovala len 0,8 %, resp. 2,3 %, v obci to bolo až 14,6 %. Počet obyvateľov Borovej dosiahol 0,31-percentný podiel na počte obyvateľov okresu.

Rastúci počet obyvateľstva pri nezmenenej výmere mal za následok rast hustoty obyvateľstva. Ku koncu roka 2014 žilo v obci 69 osôb na km². V porovnaní s okresom a krajom však bola hustota osídlenia obce naďalej nízka.

Pomer muži : ženy ku koncu roka 2014 predstavoval 194 : 214. V obci sa vyvíjal v neprospech mužov a v kraji a okrese bola tendencia podobná. V percentuálnom vyjadrení žilo v Borovej 52,5 % žien. Podľa indexu maskulinity by na 1 000 žien v obci v roku 2014 pripadlo len 907 mužov.

Katastrom obce neprechádza železničná trať. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je vzdialená 12 km v okresnom meste Trnava. S okolitými obcami Borová spájajú cesty 2. triedy zabezpečujúce najmä dopravu medzi okresmi a kraji. S Trnavou ju spája cesta 2. triedy č. 504, ktorá prechádzala katastrami obcí Ružindol a Biely Kostol. Najkratšie cestné spojenie s Bratislavou je tiež prostredníctvom ciest 2. triedy č. 504 a 502 cez Budmerice, Modru, Pezinok a Svätý Jur v dĺžke 46 km. Hromadná doprava je zabezpečovaná autobusovými linkami miestneho významu (do Trnavy do 30 min. a do Bratislavy nad 60 min.). V dotazníkovom prieskume občania charakterizovali dopravné spojenie ako primerané, avšak do budúcnosti by bolo vhodné ho zlepšiť – doplniť o 1-2 spoje do okresného mesta a o spoj do susednej obce Dlhá.

Obec je napojená na verejný vodovod. V obci nie je vybudovaný rozvod plynu, kanalizácia ani čistička odpadových vôd, čo obyvatelia obce považujú za jedno z najslabších miest Borovej. V obci nie je zriadená policajná stanica, pošta, komerčná poisťovňa, banka, bankomat, kino, ordinácia lekára, stomatologická ambulancia, lekáreň a ani iné zdravotné, či kúpeľné zariadenie, ani zariadenie sociálnej starostlivosti. Vzhľadom na to, že v obci rastie počet starších a osamelých ľudí, hodnotia občania zvlášť absentujúce zdravotné a sociálne služby negatívne.

V obci má dlhoročnú tradíciu Obecný hasičský zbor (OHZ). Vznikol v roku 1927 ako reakcia na viacero ničivých požiarov, ktoré ju postihli. Okrem úspešných zásahov dobrovoľní hasiči tradične vykonávajú v obci preventívnu protipožiarnu činnosť a spolupracujú na organizácii mnohých kultúrno-spoločenských akcií (silvestrovské zábavy, Hasičská súťaž o pohár starostu obce Borová, stávanie Mája, Borovské hry, atď.). Historické exponáty dokumentujúce ich aktivity sú starostlivo uchované v Hasičskom múzeu Borová, nazývanom Strekáreň, ktoré bolo slávnostne otvorené v roku 2010.

Obec má k dispozícii kultúrny dom, ktorý si vyžaduje väčšiu rekonštrukciu (v poslednom období bola v kultúrnom dome zrealizovaná výmena a rozšírenie technického vybavenia kuchyne), ďalej fungujúcu verejnú knižnicu a futbalové ihrisko. Pri ihrisku si občania v období 2013 – 2014 vybudovali zastrešený priestor na posedenie a opekanie. Komunita obce zveľaďuje a aktívne využíva existujúce zázemie k svojmu spoločenskému, kultúrnemu i športovému využitiu. Spolupatričnosť občanov sa posilňuje pri takých akciách ako napr. fašiangy, pochovávanie basy, Borovské plesy, deň matiek, deň detí, Mikulášske posedenie, silvestrovské veselice, výstavy ovocia, zeleniny, kvetov a ľudovej tvorivosti, stolnotenisové a futbalové turnaje a pod. K novým podujatiam organizovaným v tomto roku možno zaradiť privítanie do života novonarodených detí a lampiónový sprievod. Od roku 2008 obec participuje na organizácii pretekov v cyklokrose s celoslovenskou pôsobnosťou.

V Borovej aktívne funguje Telovýchovná jednota Družstevník Borová, základná organizácia Slovenského zväzu záhradkárov, stolnotenisový krúžok a už spomínaný hasičský zbor.

Obec je členom ZMOS, Združenia miest o obcí, región JE Jaslovské Bohunice a občianskeho združenia Malokarpatské partnerstvo, ktoré vytvorilo miestnu akčnú skupinu s identickým názvom. Okrem toho obec aktívne spolupracuje s 9 obcami „Borová“ z Českej republiky, s ktorými organizuje tzv. Borovské hry. Tie tohoročné sa uskutočnili koncom júna 2015 práve v Borovej na Slovensku.

I keď školstvo v obci malo dlhoročnú tradíciu (škola tu fungovala už v 17. storočí a napr. v roku 1857 ju navštevovalo 32 žiakov), vzhľadom na malý počet obyvateľov a ľahkú dostupnosť školských zariadení mimo obce, je školstvo zastúpené len na úrovni predškolského vyučovania. V obci je jednotriedna materská škola s vyučovacím jazykom slovenským. Zabezpečuje celodennú starostlivosť pod dohľadom dvoch učiteliek. K 15. 9. 2014 navštevovalo triedu 19 detí. V uplynulom období budova materskej školy prešla rekonštrukciou, ktorá pozostávala z výmeny okien a z rekonštrukcie vykurovania. V areáli školy bolo vybudované detské ihrisko.

Od roku 2007 sa v obci realizuje projekt Ôsmy svetadiel, v rámci ktorého sa vybudovalo stredisko rodinného typu – denný stacionár s chránenou dielňou – pre cca 25 dospelých ľudí s autizmom. Perspektívne sa má zariadenie rozšíriť o približne 10 miest pre klientov so stálym pobytom.

V obci sa nachádza niekoľko cirkevných pamiatok, najvýznamnejší je rímskokatolícky kostol sv. Štefana Kráľa z konca 17. storočia (od r. 1963 kultúrna pamiatka), kaplnka sv. Urbana, kaplnka Lurdskej Panny Márie, socha sv. Jána Nepomuckého a socha sv. Floriána. V blízkosti kostola je situovaný nedávno obnovený dom smútku a cintorín.

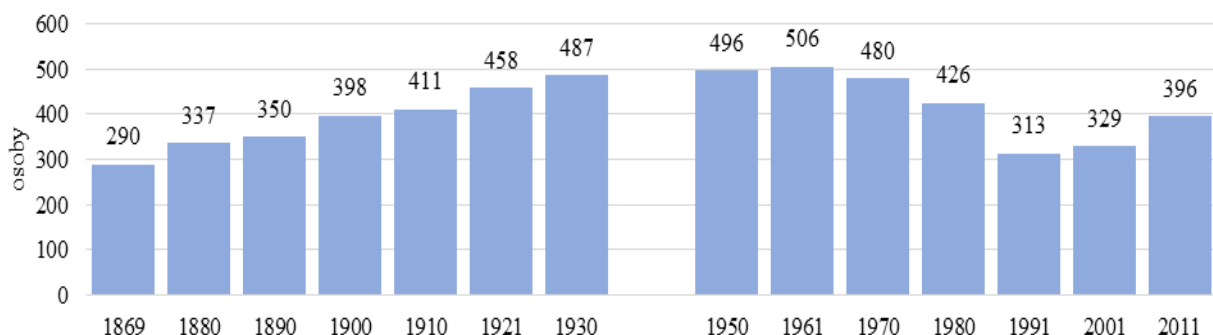
Už z diaľky vidieť v blízkosti Borovej retranslačnú televíznu vežu z roku 1959.

Kúpaliská prírodné, umelé ani bazény, športové haly, otvorené ľadové plochy, či štadióny sa v obci nenachádzajú. Starostlivosť o životné prostredie indikuje triedený zber komunálneho odpadu, zelené verejné priestranstvá a čistota v obci. V katastri obce sa nenachádzajú geologické ložiská.

2. Vybrané výsledky zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov (SODB)

Podľa historických sčítaní obyvateľstva sa približne za 100 rokov (od roku 1869 do roku 1961) takmer zdvojnásobil počet obyvateľov obce. Ďalších 30 rokov však znamenalo pre obec útlm a prudký pokles počtu obyvateľov. Až po roku 1991 sa trend opäť otočil a obec Borová sa stáva stále viac cieľovou adresou migračných pohybov obyvateľov.

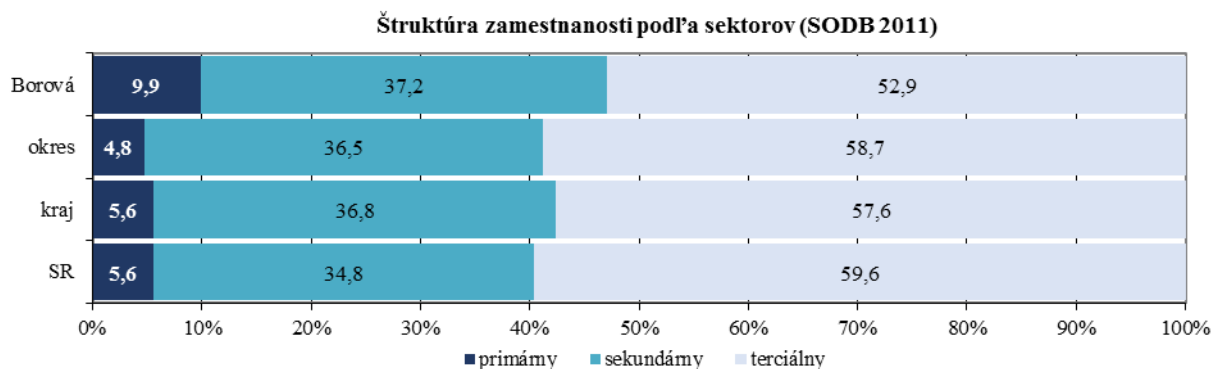
Počet obyvateľov obce Borová podľa historických sčítaní obyvateľstva

Pri poslednom sčítaní SODB v máji 2011 malo v obci trvalý pobyt 396 osôb, z toho 206 žien. Ekonomicky aktívnych osôb bolo 180, z nich 147 odchádzalo za prácou mimo obce. V primárnom sektore pracovalo 9,9 % osôb, v sekundárnom 37,2 % a v terciálnom 52,9 %. V porovnaní s obcou bolo v kraji a v okrese v terciálnom (služby) sektore zamestnaných viac, v primárnom (poľnohospodárstvo) a sekundárnom (priemysel, stavebníctvo, energetika) menej

osôb, čo zrejme súvisí s tým, že poľnohospodárstvo má v obci pomerne silné tradície a aj v súčasnosti podnikateľské subjekty pôsobia v tomto odvetví.

Podľa predchádzajúceho sčítania SODB 2001 odchádzalo z obce za prácou 100 obyvateľov, z toho 86 % v rámci okresu. Do mesta Trnava smerovalo 63 % a do Bratislavy 11 % odchádzajúcich za prácou.

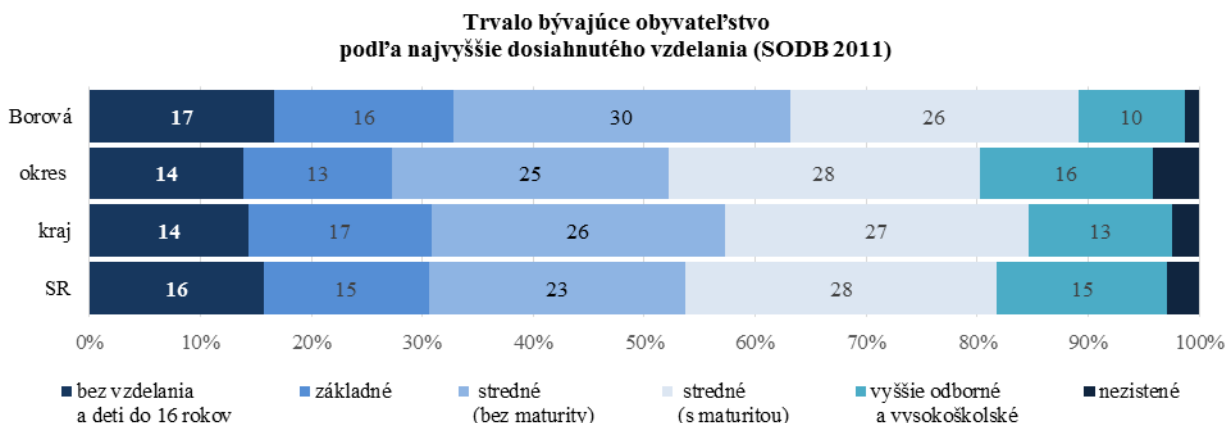

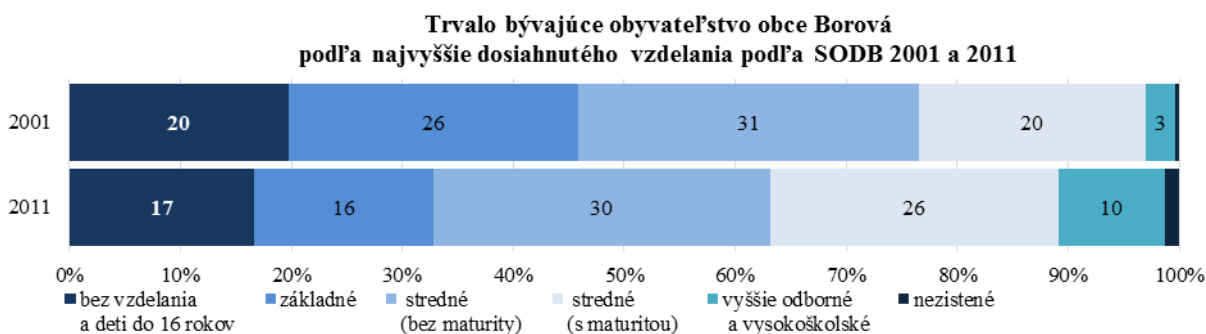
Rast/pokles základných ukazovateľov SODB v roku 2011 oproti roku 2001 v %

	Trvalo bývajúcce obyvateľstvo	Ekonomicky aktívni	Odchádzajúci za prácou	Hospodáriace domácnosti	Obývané byty	Byty v rodinných domoch	Domy
SR	0,3	-4,3	110,9	-2,5	6,7	4,4	5,0
kraj	0,7	-0,1	129,0	-1,9	9,0	7,1	8,4
okres	1,1	-1,4	150,9	-0,3	9,8	9,0	9,9
Borová	20,4	7,1	47,0	22,8	29,0	20,0	22,7

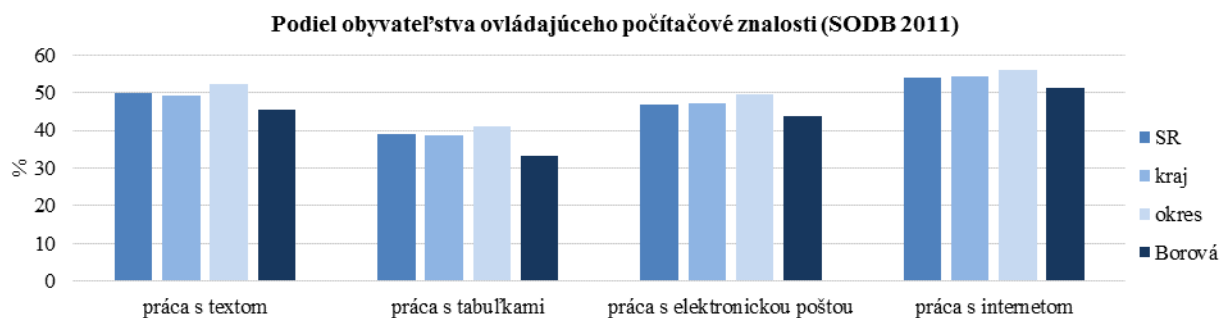
Za 10 rokov tak odchádzka za prácou v obci vzrástla o 47 %; v okrese a v kraji sa počet odchádzajúcich za prácou viac ako zdvojnásobil.

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva bola v obci v roku 2011 podľa SODB nepriaznivejšia ako v kraji, či v okrese. Pri porovnaní s rokom 2001 však vidieť pozitívne zmeny vo vzdelanostnej štruktúre v obci. Kým počet obyvateľov s dokončeným základným vzdelaním klesol o 10 percentuálnych bodov, počet obyvateľov s maturitou vzrástol o 5,6 percentuálneho bodu a s vyšším odborným a vysokoškolským vzdelaním vzrástol o 6,9 percentuálneho bodu.

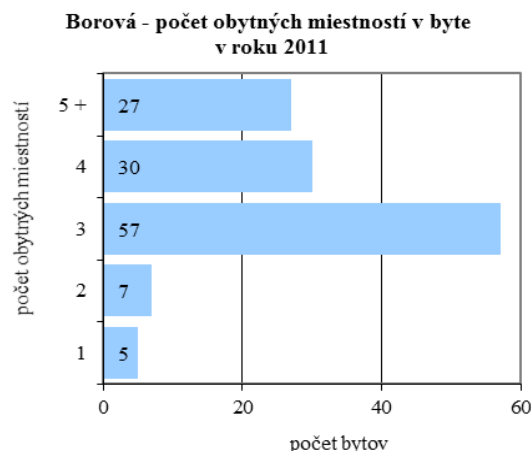
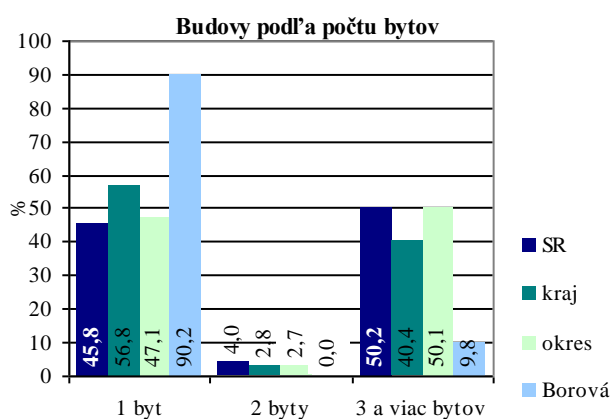
V porovnaní s krajom a okresom majú obyvatelia obce rezervy v počítačových zručnostiach.

Pri poslednom sčítaní SODB 2011 sa v obci hlásilo 92,7 % obyvateľov k slovenskej národnosti a u 7,6 % obyvateľov národnosť uvedená nebola.

Podľa náboženského vyznania sa hlásilo 77,8 % obyvateľov k rímskokatolíckej cirkvi, 0,8 % k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, 0,8 % ku kresťanským zborom. Bez vyznania bolo 8,6 % obyvateľov a nezistené vyznanie bolo u 11,6 % obyvateľov obce.

Čo sa týka počtu domov a bytov, situácia v Borovej je nasledovná. V roku 2011 bolo v obci 143 domov, z toho 119 obývaných. Rodinných domov bolo 114 a dva boli bytové domy. V uvedenom roku figurovalo v obci 152 bytov, z toho obývaných 129 bytov. V domoch s 1 bytom bolo 110 bytov a v 12-tich domoch boli dva a viac byty. 105 bytov bolo obývaných vlastníckmi. V Borovej až v 90 percentách budov bol len 1 byt (rodinné domy). V kraji i v okrese bol podiel jednobytových domov okolo 50 % a približne toľko bytov sa nachádzalo v domoch s 3 a viac bytmi.

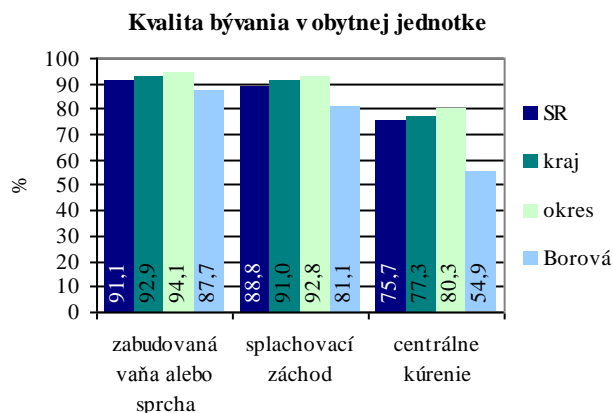
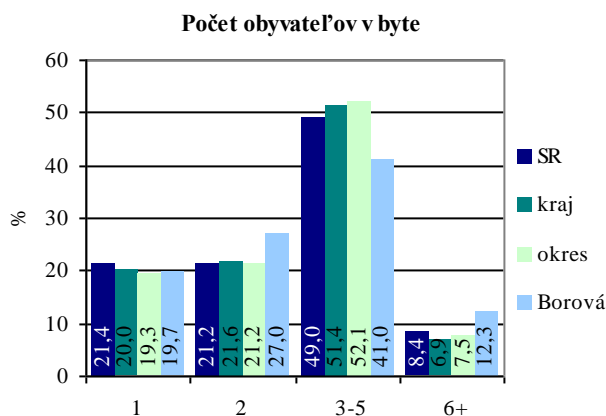
Z hľadiska počtu obývaných miestností boli byty v obci pomerne veľké. Podiel bytov s tromi a viac miestnosťami bol v obci väčší ako v okrese i v kraji. V Borovej malo 57 bytov tri obývané miestnosti, 30 štyri a 27 bytov malo päť a viac obývaných miestností.

Z hľadiska rozlohy najväčšia, až 59 percentná skupina bytov v obci mala rozlohu od 40 do 80 m². V Borovej pritom boli väčšie byty zastúpené vo väčšom podiele ako v kraji, či v okrese.

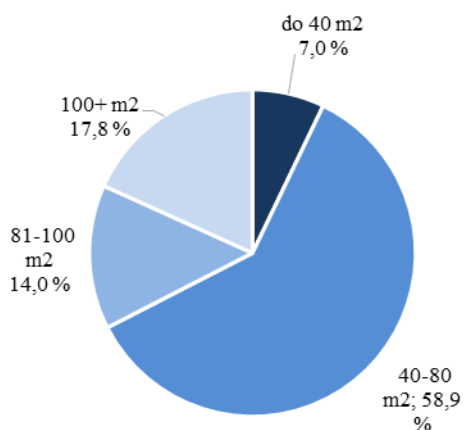
V porovnaní s okresom a krajom bol v obci väčší podiel bytov obývaných dvomi osobami, ale na druhej strane menší podiel bytov obývaných tromi až piatimi osobami.

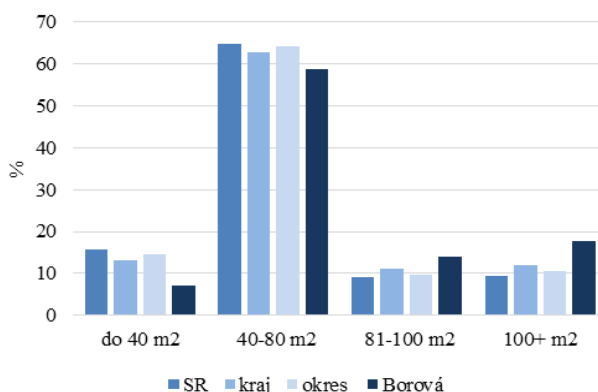
V 90,2 % bytov v obci mali občania k dispozícii tečúcu pitnú vodu. Kvalita bývania v obytnej jednotke vyjadrená cez vybavenosť kúpeľní, toaliet, prípadne spôsobu vykurovania bola nižšia ako v okrese či v kraji.

Borová - podiel bytov v % podľa veľkosti obytnej plochy v roku 2011

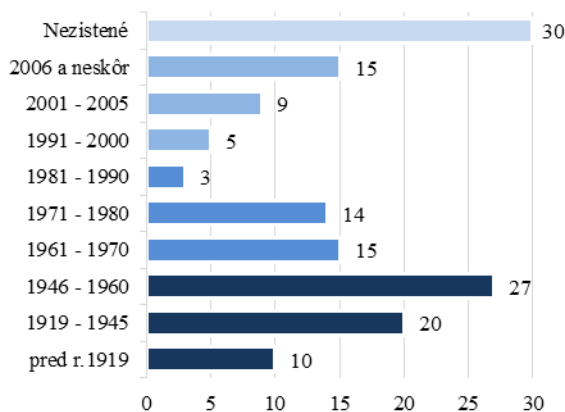

Podiel bytov podľa veľkosti obytnej plochy v roku 2011

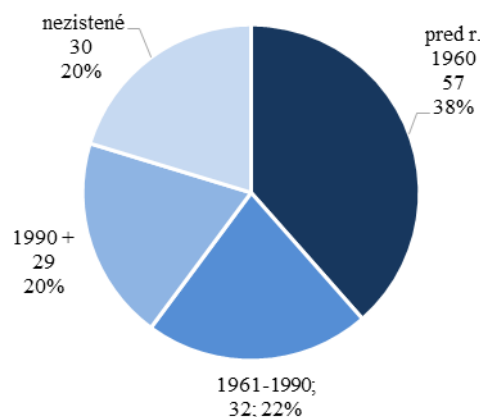

Okolo 50 % bytov v obci malo menej ako 50 rokov. Podľa SODB 2011 boli deklarované takto:

Borová - byty podľa obdobia výstavby domu

Štruktúra bytov podľa obdobia výstavby domu

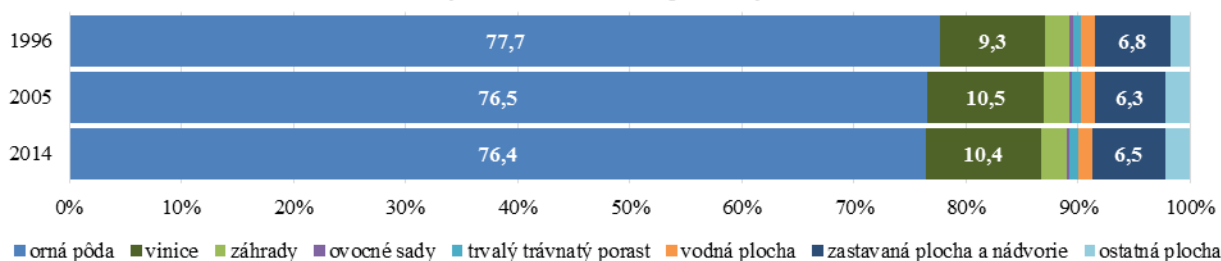
3. Územie obce, rozloha

Obec Borová – výmera obce v m²

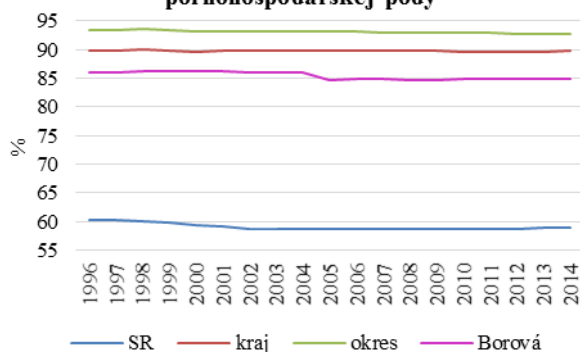
Názov ukazovateľa	2000	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Celková výmera územia obce	5 905 444	5 905 444	5 905 444	5 905 444	5 905 444	5 905 444	5 905 444	5 905 444
poľnohospodárska pôda - spolu	5 326 650	5 326 901	5 329 602	5 326 242	5 323 220	5 319 852	5 317 592	5 315 527
- orná pôda	4 589 634	4 588 087	4 583 139	4 517 050	4 513 731	4 512 238	4 510 488	4 509 710
- vinice	551 603	551 603	552 603	617 260	612 790	612 128	612 128	612 128
- záhrady	121 430	123 590	129 363	129 997	134 764	133 551	133 041	131 754
- ovocné sady	21 157	20 795	18 171	15 609	15 609	15 609	15 609	15 609
- trvalý trávnatý porast	42 826	42 826	46 326	46 326	46 326	46 326	46 326	46 326
nepoľnohospodárska pôda - spolu	578 794	578 543	575 842	579 202	582 224	585 592	587 852	589 917
- vodná plocha	73 266	73 266	73 266	73 266	73 266	73 266	73 266	73 266
- zastavaná plocha a nádvorie	367 996	367 745	370 330	374 743	376 836	379 754	381 172	382 401
- ostatná plocha	137 532	137 532	132 246	131 193	132 122	132 572	133 414	134 250

Celková rozloha obce Borová sa dlhodobo nemenila, jej výmera bola stabilná. Rozloha pôdneho fondu k 31. 12. 2014 činila spolu 5 905 444 m² (t. j. 590,5 ha; 5,9 km²). Až 76,4 % predstavovala pôda využívaná ako orná. V katastri nejstvovala žiadna pôda využívaná ako lesná ani ako chmeľnice. V roku 2005 klesla rozloha poľnohospodárskej ornej pôdy o 65 966 m² a presunula sa najmä v prospech viníc. Po roku 2005 sa každoročne priemerne o 925 m² presúvalo využitie poľnohospodárskej pôdy v prospech nepoľnohospodárskej, a to najmä zastavanej plochy.

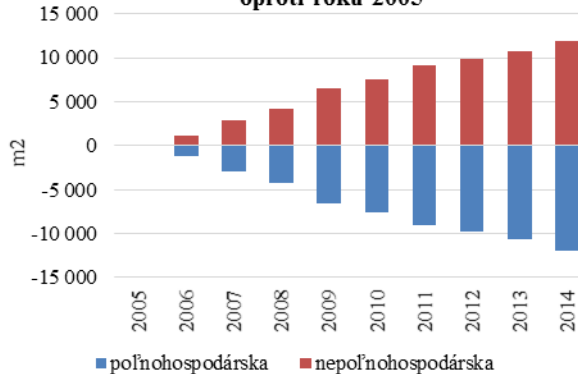
Pôdny fond obce Borová podľa využitia

Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy

Borová - zmena využitia pôdy oproti roku 2005

Stupeň zornenia = podiel ornej pôdy na poľnohospodárskej pôde v %.

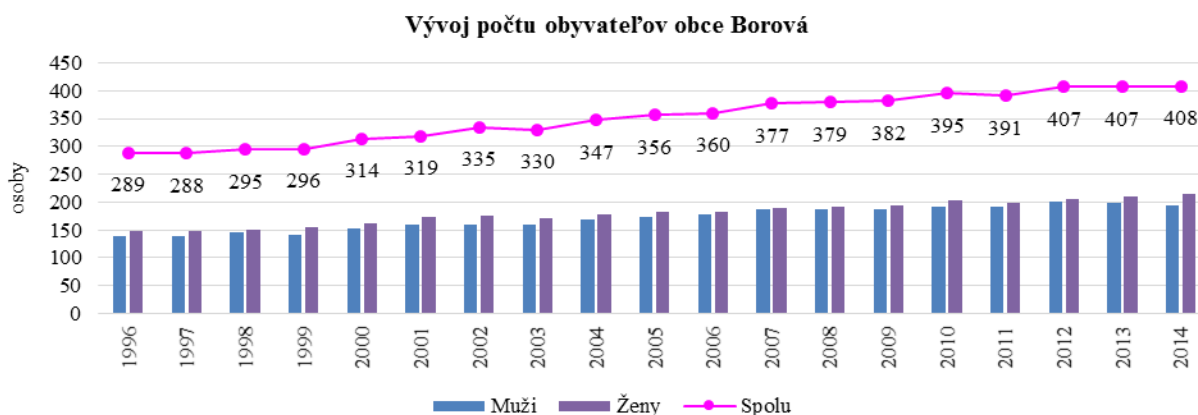

Obec Borová – výmera obce a podiel územia obce na okrese a na kraji v roku 2014

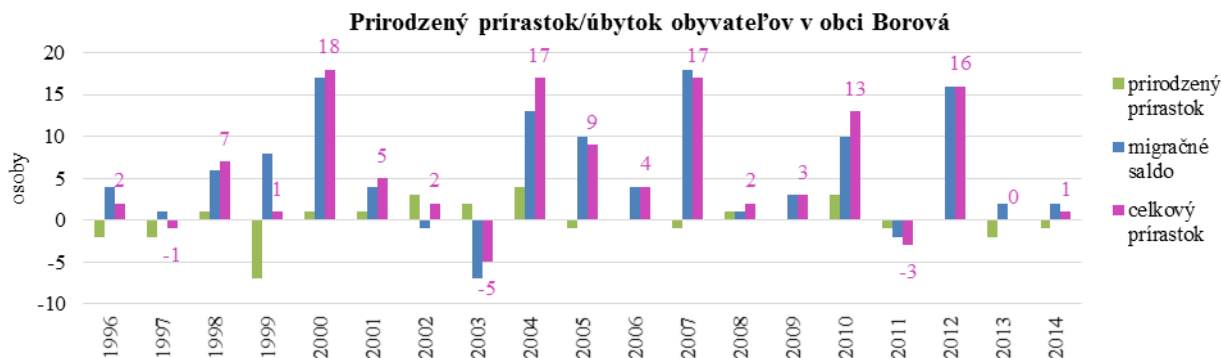
	Jedn.	Celková výmera územia												
		spolu	poľnohospodárska pôda							nepoľnohospodárska pôda				
			spolu	orná pôda	chmeľ-nica	vinica	záhrada	ovocný sad	trvalý trávny porast	spolu	lesná	vodná plocha	zastav. plocha a nádvor.	ostatná plocha
Kraj	ha	414 642	288 733	259 089	123	4 138	8 313	2 481	14 590	125 909	65 363	16 130	29 276	15 140
Okres	ha	74 132	52 088	48 365	-	603	1 370	148	1 602	22 044	13 180	1 022	5 701	2 141
Borová	ha	590,5	531,6	451,0	-	61,2	13,2	1,6	4,6	59,0	-	7,3	38,2	13,4
podiel okres/kraj	%	17,9	18,0	18,7	-	14,6	16,5	5,9	11,0	17,5	20,2	6,3	19,5	14,1
podiel obec/okres	%	0,8	1,0	0,9	-	10,1	1,0	1,1	0,3	0,3	-	0,7	0,7	0,6

Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy dlhodobo klesal v kraji, v okrese i v obci, pričom v obci bol o 8 percentuálnych bodov nižší ako v okrese Trnava. Za posledných 10 rokov poklesla rozloha ornej pôdy v Trnavskom kraji o viac ako 5 000 ha v prospech všetkých zložiek nepoľnohospodárskej pôdy, najmä zastavaného územia. V okrese Trnava klesla výmera ornej pôdy o 1 000 ha najmä v prospech ostatnej pôdy.

4. Stav a pohyb obyvateľstva

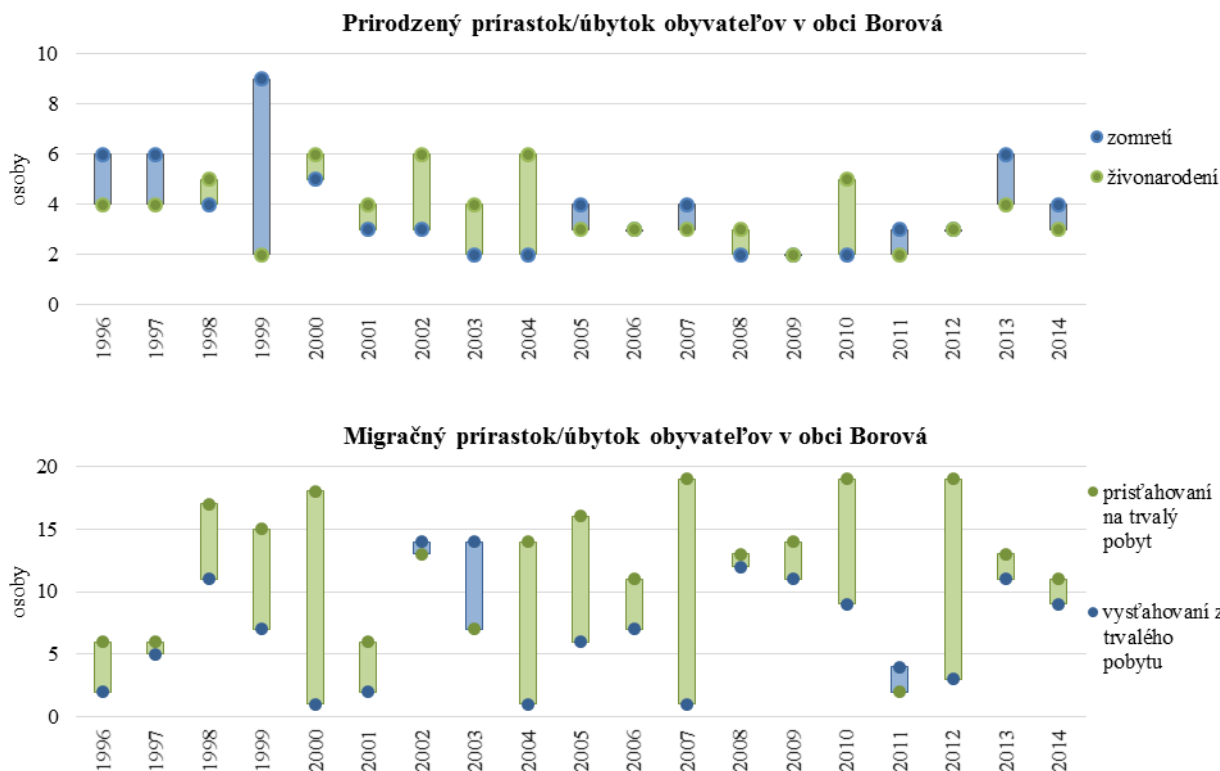

K 31. 12. 2014 žilo v obci 408 osôb, z toho 214 žien a 194 mužov. Od roku 1996 vzrástol počet obyvateľov o 41 %.

Ako vidieť z grafu v obci Borová bol v sledovanom období celkový prírastok obyvateľstva kladný okrem rokov 1997, 2003 a 2011. Je to dôsledkom pomerne vysokého migračného prírastku. Počet prisťahovaných značne prevyšoval počet vystáňovaných (s výnimkou roku 2003 a 2011). V absolútnych číslach sa do Borovej od roku 1996 nastáňovalo 239 osôb a odstáňovalo 130 osôb. Prirodzený prírastok mal stagnujúcu až klesajúcu tendenciu. V tomto časovom období sa v obci narodilo 72 detí a zomrelo 73 osôb.

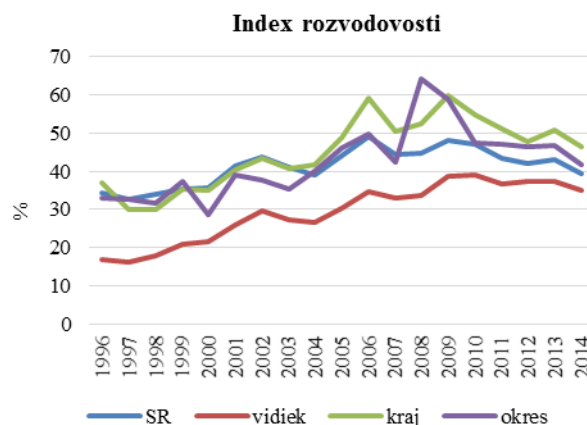
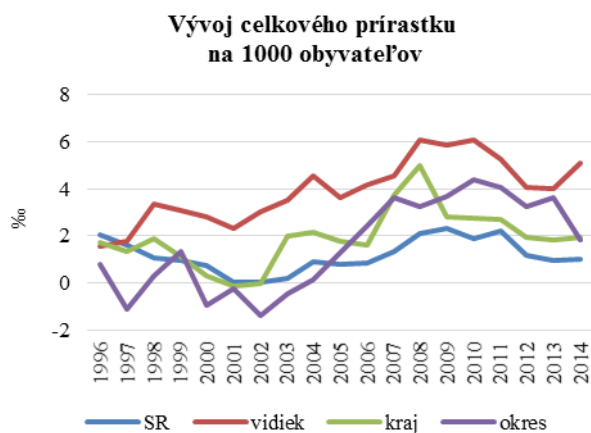

Absolútne a relatívne prírastky obyvateľstva v obci, v okrese a v kraji v roku 2014

	Prirodzený prírastok (osoby)	Saldo migrácie (osoby)	Celkový prírastok (osoby)	na 1000 obyvateľov		
				Prirodzený prírastok	Saldo migrácie	Celkový prírastok (úbytok)
SR spolu	3 687	1 713	5 400	0,7	0,3	1,0
Vidiak	1 506	11 275	12 781	0,6	4,5	5,1
Trnavský kraj	-88	1 157	1 069	-0,2	2,1	1,9
Trnavský okres	51	190	241	0,4	1,5	1,9
Borová	-1	2	1	-2,5	4,9	2,5

Vývoj pohybu obyvateľstva v obci je odlišný ako v kraji a v okrese. Kladné saldo migrácie 4,9 osôb v prepočte na 1 000 obyvateľov za rok 2014 prevyšovalo pohyb obyvateľov sťahovaním v okrese, v kraji a aj priemernú hodnotu vo vidieckych obciach SR. Vzhľadom na malý počet obyvateľov boli krivky za obec v časovom rade značne rozkývané a pohybovali sa v rozmedzí -16 až +60 osôb v prepočte na 1 000 obyvateľov obce, kým v ostatných sledovaných územných celkoch to bolo v intervale -2 až +6.

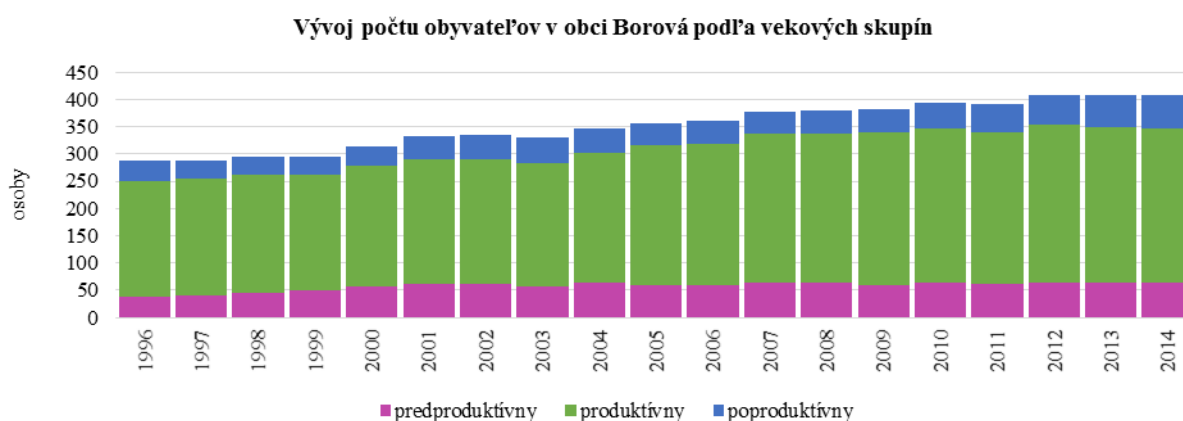

Sobáše a rozvody v absolútnych a v relatívnych ukazovateľoch v roku 2014

	Sobáše	Rozvody	Sobáše	Rozvody	Index rozvodovosti v %
			na 1 000 obyvateľov		
SR spolu	26 737	10 514	4,93	1,94	39,32
Vidiak	11 457	4 024	4,6	1,61	35,12
Trnavský kraj	2 687	1 251	4,81	2,24	46,56
Trnavský okres	632	264	4,87	2,03	41,77
Borová	1	2	2,45	4,91	200

Sobáše na úrovni SR, kraja i okresu mali klesajúcu a rozvody stúpajúcu tendenciu a reprezentatívnejšie dokladujú pohyb obyvateľstva v tejto oblasti. V obci bol len malý absolútny počet sobášov a rozvodov. Celkovo od roku 1996 bolo v obci uzavretých 45 sobášov a 15 rozvodov.

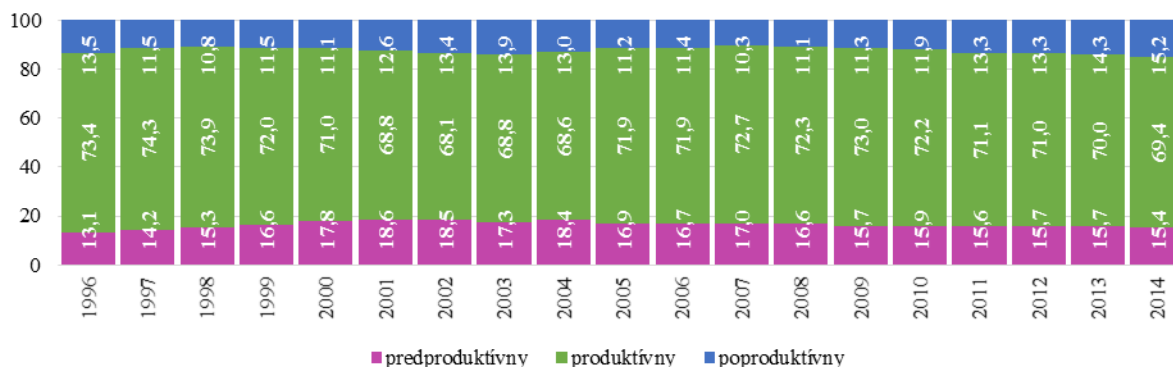
5. Veková štruktúra obyvateľstva

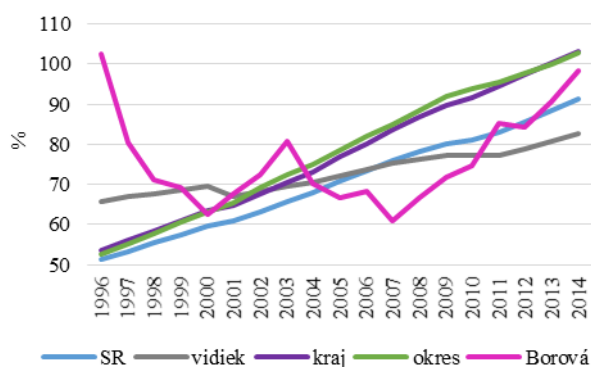
V obci, tak ako aj v okrese, v kraji a v SR klesal podiel obyvateľov predproduktívneho veku. Od roku 2008 sa tento trend výrazne spomalil aj z dôvodu zvýšeného počtu pôrodov žien, ktoré odkladali tehotenstvo do vyššieho veku. Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku naďalej narastal. Výrazný pokles zaznamenal podiel obyvateľov produktívnom veku.

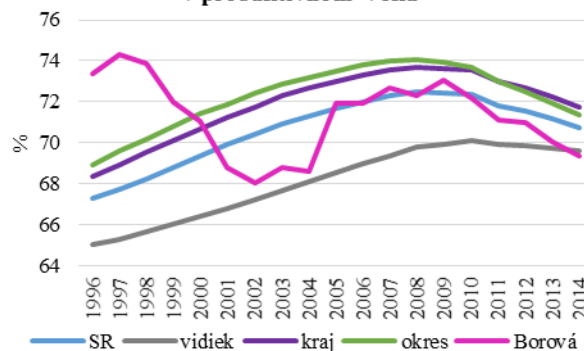
Vývoj štruktúry obyvateľstva v obci Borová podľa vekových skupín

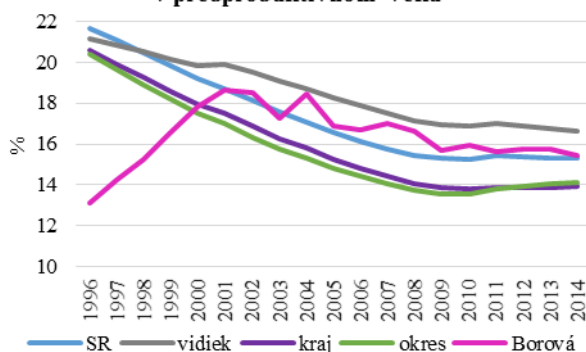
Vývoj indexu starnutia

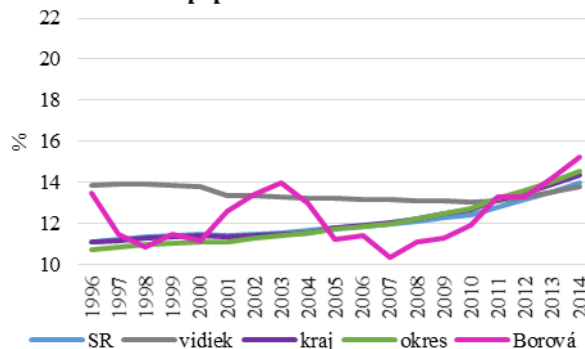
Vývoj podielu osôb v produktívnom veku

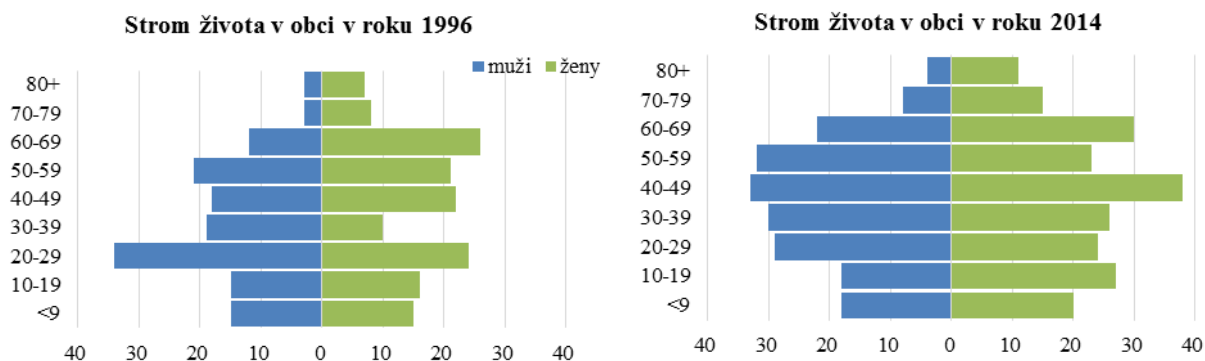
Vývoj podielu osôb v predproduktívnom veku

Vývoj podielu osôb v poproduktívnom veku

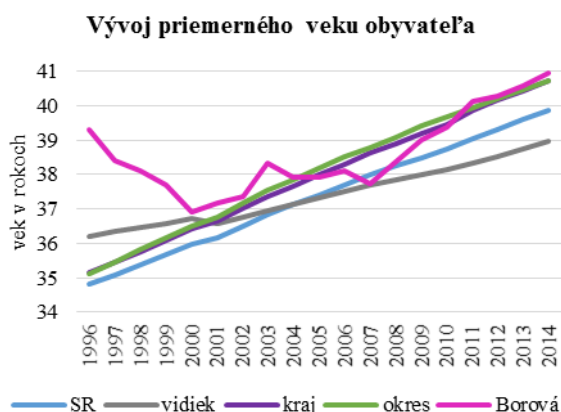

Index starnutia hovorí, koľko osôb poproduktívneho veku (65+) pripadá na 100 osôb predproduktívneho veku (menej ako 15). Jeho zvyšovanie znamená nepriaznivé starnutie populácie, na ktoré poukazuje graf nielen v okrese a v kraji, ale i v SR spolu. V obci Borová sa nepriaznivý populačný vývoj premietol do krivky indexu starnutia po roku 2007, keď naštartoval jej prudší priebeh, ako mal vývoj krivky v okrese či v kraji. Napriek tomu v roku 2014 ešte index starnutia v obci nedosiahol úroveň kraja ani okresu. V grafe je vidieť, že vo vidieckych obciach Slovenska bol tento priebeh menej prudký. Konkrétne v Borovej v roku 2014 na 100 osôb v predproduktívnom veku pripadlo 98,4 osôb v poproduktívnom veku. V okrese a v kraji to už bolo približne až 103 osôb v poproduktívnom veku.

Strom života v roku 1996 poukazuje na skutočnosť, že v tomto roku bolo v obci veľmi nevyrovnané vekové rozdelenie osôb na strane žien. Slabo bola zastúpená veková skupina 30-39 rokov. Strom života v roku 2014 už mal vyrovnanejší tvar než v roku 1996. V roku 2014 bol v obci moriadne silný podiel žien vo veku 40-49 a 60-69 rokov. Žien vo veku 20-39 rokov bolo menej ako mužov v rovnakom veku, ale silné zastúpenie mali ženy v skupine do 19 rokov. Naopak po 70-tke počet mužov výrazne ubudol, čo je bežný demografický jav.

Podľa hodnôt zobrazených v grafe vývoja priemerného veku obyvateľov bol priemerný vek obyvateľov vidieckych obcí po roku 2006 značne nižší ako u obyvateľov SR, Trnavského kraja, okresu Trnava a prekvapivo i obce Borová. V obci to pravdepodobne súviselo s tým, že prírastok

obyvateľov v tomto období bol skôr dôsledkom migračného prírastku (do obce sa pritom sťahovali osoby vyššieho veku) než dôsledkom prirodzeného prírastku narodením. Priemerný obyvateľ obce mal v roku 2014 41 rokov a bol o rok starší ako priemerný obyvateľ SR a o dva roky starší ako priemerný obyvateľ vidieckych obcí spolu.

Pri vývoji demografických ukazovateľov v obci vidieť nestabilitu spôsobenú malým počtom prípadov. Reprezentatívnejšie výsledky dáva okresná a krajská úroveň.

6. Ekonomika v kraji, v okrese a v obci

Nakoľko je na lokálnej úrovni za obce k dispozícii len úzka škála štatistických údajov, je potrebné v rámci tejto problematiky sledovať aj údaje za Trnavský kraj a okres Trnava, v ktorom sa obec Borová nachádza.

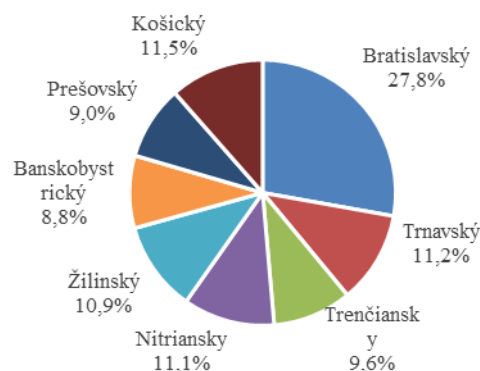
Podľa výšky HDP, úrovne zamestnanosti i nezamestnanosti a aj podľa ostatných ukazovateľov patrí Trnavský kraj i okres Trnava k ťahúňom hospodárstva SR. Má výhodnú polohu z hľadiska dopravy, rozvinutú infraštruktúru a pracovnú silu na požadovanej vzdelanostnej úrovni.

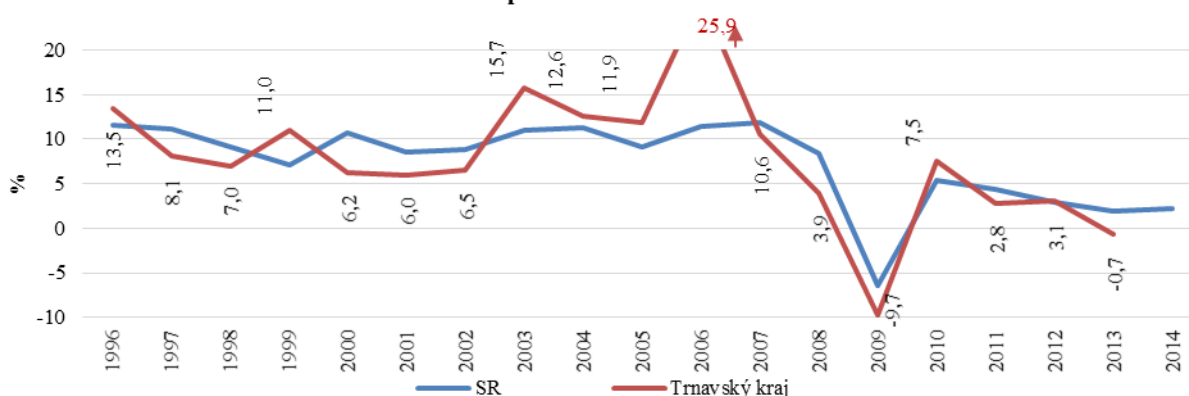
Hrubý domáci produkt je základným makroekonomickým ukazovateľom, v ktorom sa na jednej strane odzrkadľuje vývoj a správanie jednotlivých ekonomických subjektov a ktorý na druhej strane vytvára predpoklady a rámce pre ďalší vývoj aj na úrovni samosprávy.

V Trnavskom kraji dosiahol hrubý domáci produkt v bežných cenách k 31. 12. 2013 8 239 mil. EUR, čo zodpovedalo 11,2 % celoslovenskej úrovne a v SR to bol 3. najvyšší objem v absolútnom vyjadrení. Z hľadiska medziročného porovnania však tempo rastu HDP v b. c. v Trnavskom kraji pokleslo o 0,7 %, čo bol najvyšší medziročný pokles po kríze spomedzi všetkých krajov SR. Pred krízou boli nárasty HDP v Trnavskom kraji mimoriadne vysoké (12 – 15 %) a napríklad v roku 2007 predstavovalo tempo rastu HDP až 25,9 %. Hrubý domáci produkt na obyvateľa v roku 2013 činil 14 791 EUR, čo o 8,8 % prevyšovalo celoslovenský priemer.

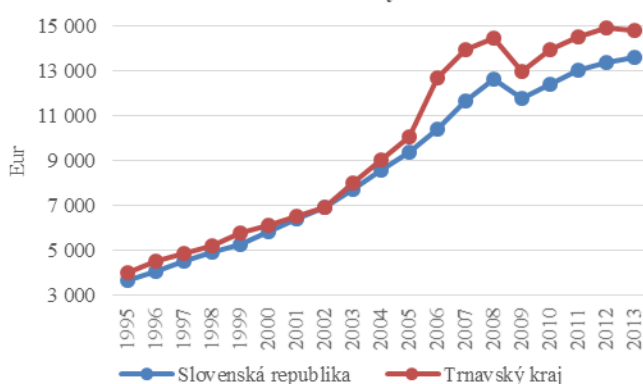
Podiel krajov na HDP v b.c. v roku 2013

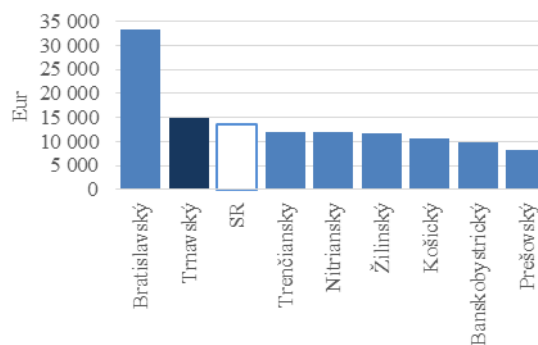
Tempo rastu HDP v b.c.

HDP na obyvateľa

HDP na obyvateľa v krajoch v roku 2013

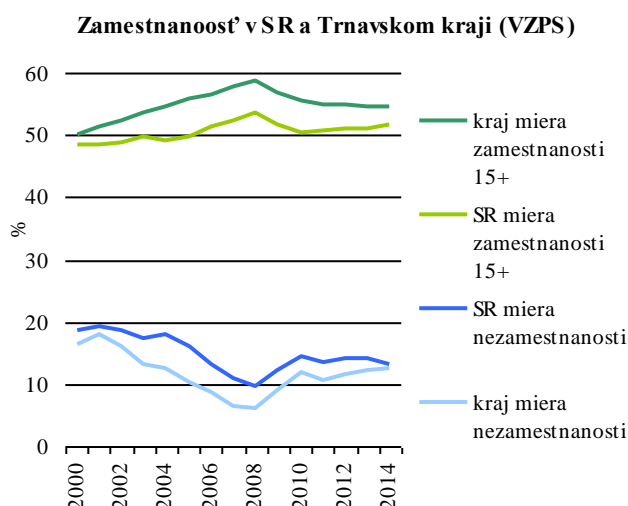

Úroveň zamestnanosti, nezamestnanosti a vzdelanostná úroveň obyvateľstva z Výberového zisťovania pracovných síl (VZPS) v Trnavskom kraji v roku 2014 bola nasledovná:

Bilancia ekonomickej aktivity v roku 2014 (VZPS)

Ukazovateľ	Trnavský kraj			SR spolu v tis. osôb	z toho Trnavský kraj v %
	spolu v tis. osôb	muži v tis. osôb	ženy v tis. osôb		
Obyvateľstvo spolu	557,6	272,5	285,1	5 415,90	10,3
v tom: v predproduktívnom veku	77,3	39,7	37,6	829,9	9,3
v produktívnom a poproduktívnom veku	480,3	232,8	247,5	4 586,00	10,5
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	298,4	163,3	135,2	2 721,8	11,0
z toho: pracujúci	261,6	145,0	116,6	2 363,0	11,1
nezamestnaní	36,9	18,3	18,6	358,7	10,3
Ekonomicky neaktívne obyvateľstvo od 15 rokov	181,9	69,5	112,3	1 864,3	9,8
z toho: študenti	40,8	19,9	20,9	459,7	8,9
dôchodcovia (starobní, invalidní)	114,4	43,5	70,9	1 116,7	10,2
osoby na rodičovskej dovolenke	7,1	.	7,1	76,9	9,2
Miera ekonomickej aktivity v %	62,1	70,1	54,6	59,4	104,5
Miera zamestnanosti 15+ v %	54,5	62,3	47,1	51,5	105,8
Miera nezamestnanosti v %	12,4	11,2	13,8	13,2	93,9

V Trnavskom kraji v roku 2014 miera zamestnanosti osôb starších ako 15 rokov dosiahla 54,5 % a o 3 percentuálne body prevýšila úroveň SR. Miera nezamestnanosti vo výške 12,4 % bola o 0,8 percentuálnych bodov nižšia ako bol celoslovenský priemer.

Podiel ekonomickeho aktívneho obyvateľstva od 15 rokov (EA15+) Trnavského kraja na SR bol v roku 2014 najvyšší v skupine s nižším stredným vzdelaním (12,5 %) a najnižší v skupine s vysokoškolským vzdelaním (7,7 %). V štruktúre ekonomickeho aktívnych (EA15+) v Trnavskom kraji bol najvyšší počet ekonomickeho aktívnych

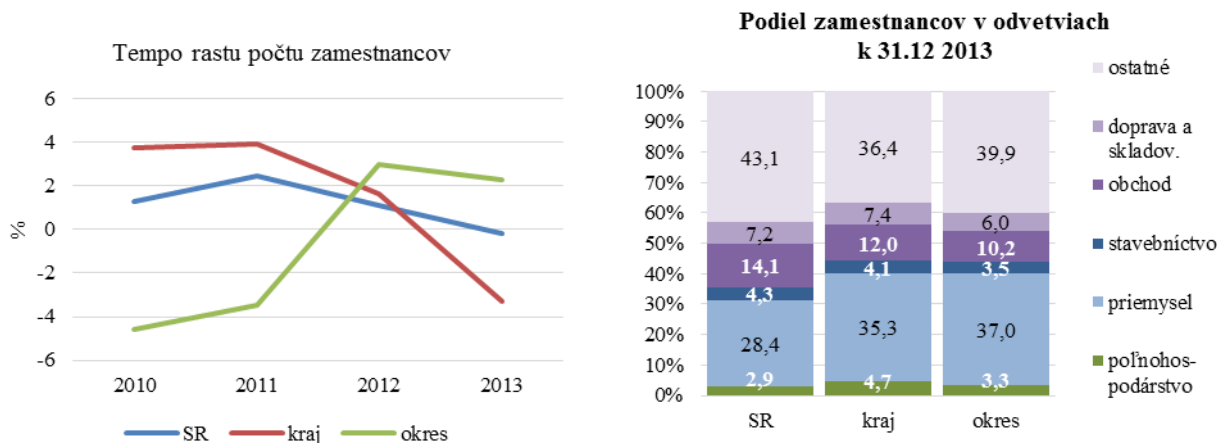
v skupine s úplným stredným vzdelaním (45,5 %) a v skupine s nižším stredným vzdelaním bez maturity (34 %). Najnižší počet, podobne ako v SR, bol v skupine bez vzdelania a v skupine s vysokoškolským vzdelaním. V Trnavskom kraji bolo menej ekonomickeho aktívnych (EA15+) s vysokoškolským vzdelaním ako v SR.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo od 15 rokov podľa vzdelania 2014 (VZPS)

	Ekonomicky aktívni spolu	v tom podľa vzdelania			
		základné a bez vzdelania	nižšie stredné	úplné stredné	vysokoškolské
SR spolu	tis. 2 721,80	154,6	812,1	1 192,60	562,5
Trnavský kraj	tis. 298,4	17,8	101,4	135,9	43,4
podiel kraj/SR	% 11,0	11,5	12,5	11,4	7,7
SR – štruktúra	% 100,0	5,7	29,8	43,8	20,7
Trnavský – štruktúra	% 100,0	6,0	34,0	45,5	14,5

Nasledujúce grafy dokumentujú **počty zamestnancov** v Trnavskom kraji a v Trnavskom okrese k 31. 12. 2014 v odvetviach podľa ekonomických činností (za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac, odhady za malé podniky do 19 zamestnancov a súkromných podnikateľov). Kým počet zamestnancov v kraji v roku 2013 medziročne klesol o viac ako 3 %, v okrese Trnava bol zaznamenaný viac ako 2-percentný rast.

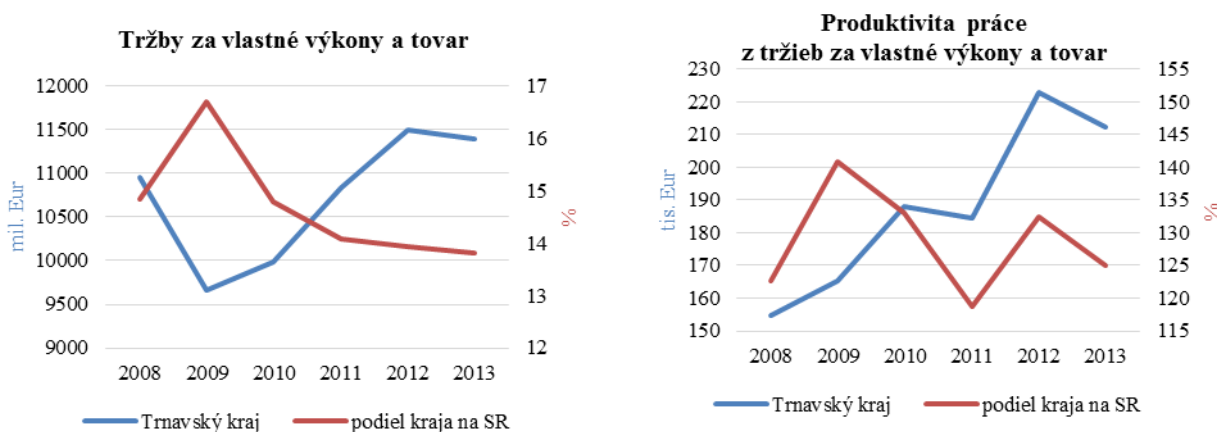

V okrese Trnava je oproti krajskej úrovni nižší podiel zamestnancov v poľnohospodárstve, v stavebníctve, v obchode i v doprave a naopak vyšší podiel zamestnancov v priemysle. Okres Trnava patrí medzi najpriemyselnejšie okresy Slovenska, kam ho radí strojársky a najmä automobilový priemysel. Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar v Trnavskom kraji v priemyselných podnikoch o 25 % prevýšila celoslovenskú úroveň.

Priemysel v SR a Trnavskom kraji v roku 2013

	Tržby za vlastné výkony a tovar (mil. EUR, b. c.)	Produktivita práce z tržieb za vlastné výkony a tovar (EUR)	Priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyz. osoby)	Priemerná mesačná zamestnanca (EUR)
SR spolu	82 558,9	169 861	486 037	889
Trnavský kraj	11 400,0	212 355	53 684	905
podiel kraj/SR v %	13,8	125,0	11,0	101,8

Pozn.: Údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac. S dopočtom za organizácie s počtom zamestnancov do 19 a vrátane odhadu za živnostníkov.

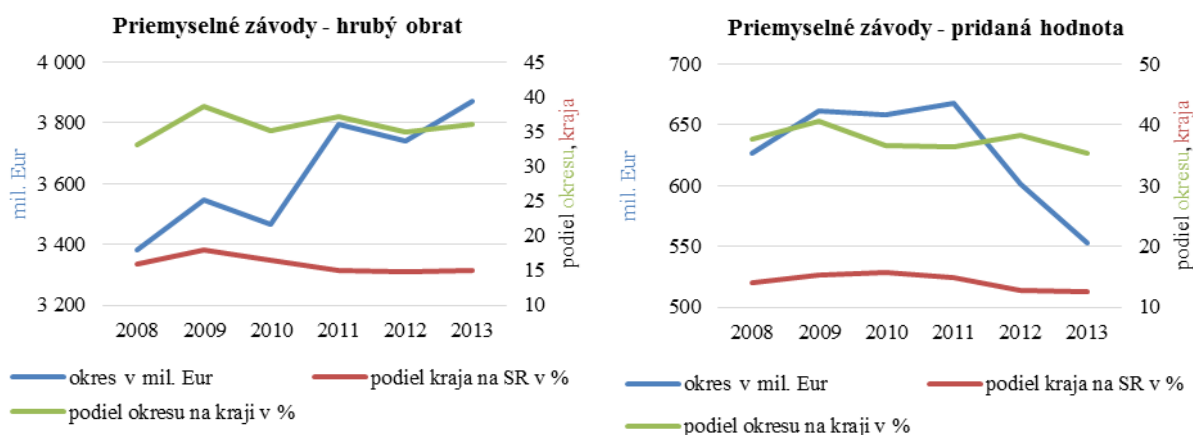
Tržby v priemysle za vlastné výkony a tovar v kraji v absolútnych hodnotách rástli, ale podiel na tržbách za SR klesal, tzn. že v ostatných krajoch spolu tržby rástli rýchlejšie ako v Trnavskom kraji. Produktivita práce v kraji sa v posledných rokoch pohybovala na úrovni približne o 25 % viac ako bola priemerná celoslovenská úroveň.

Vývoj v priemysle na okresnej úrovni možno sledovať na ukazovateľoch za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac.

Priemysel v SR, v Trnavskom kraji a okrese Trnava v roku 2013

	Počet závodov	Hrubý obrat (mil. EUR)	Pridaná hodnota (mil. EUR)	Medzispotreba (mil. EUR)
SR spolu	2 469	72 183	12 378	59 805
Trnavský kraj	291	10 764	1 562	9 202
Okres Trnava	66	3 872	553	3 320
podiel kraj/SR v %	11,8	14,9	12,6	15,4
podiel okres/kraj v %	22,7	36,0	35,4	36,1

Pozn.: Údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac.

V priemyselných závodoch s počtom zamestnancov nad 20 bol v okrese Trnava vývoj objemu **hrubého obratu** v absolútnom vyjadrení priaznivý a jeho podiel na krajských objemoch pomerne stabilný – okolo 35 %. **Pridaná hodnota** v absolútnych objemoch posledné dva roky klesala, ale i tak za rok 2013 predstavovala asi 35 % krajskej úrovne.

Stavebníctvo v SR a Trnavskom kraji v roku 2013

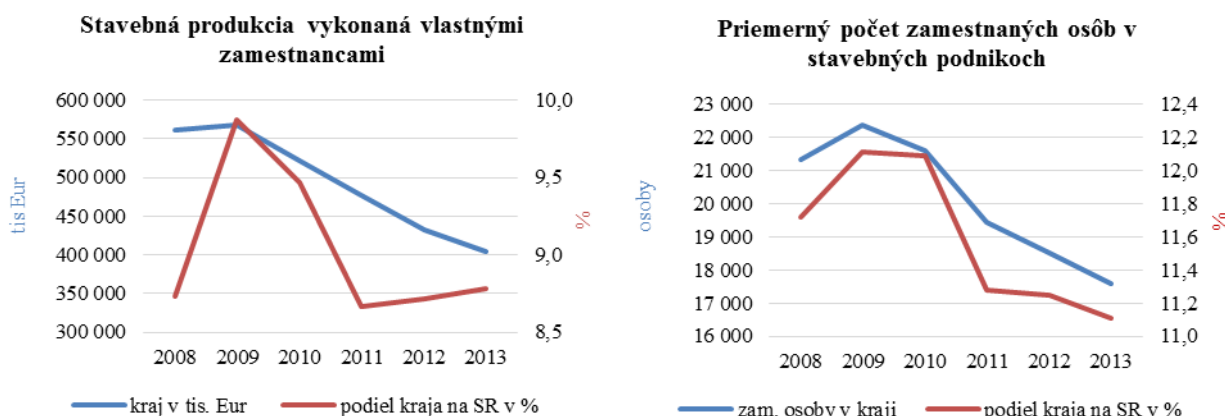
	Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami (ZSV) (tis. EUR, b. c.)	Produktivita práce zo ZSV na zamestnanca (EUR)	Priemerný evidenčný počet zamestnaných osôb (fyz. osoby)	Priemerná mesačná mzda (EUR)
SR spolu	4 611 286	29 145	158 219	607
Trnavský kraj	404 868	23 040	17 573	488
podiel kraj/SR v %	8,8	79,1	11,1	80,4

Pozn.: Údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac. S dopočtom za organizácie s počtom zamestnancov do 19 a za živnostníkov.

Stavebná produkcia v kraji vykazovala klesajúce objemy priebežne od roku 2009. Pokles sa premietol i do podielu kraja na celoslovenskej úrovni. Úbytok zaznamenal i počet zamestnaných

osôb v stavebníctve. Produktivita práce v Trnavskom kraji v celom sledovanom období klesala a dosahovala len priemerne 80 % celoslovenskej úrovne.

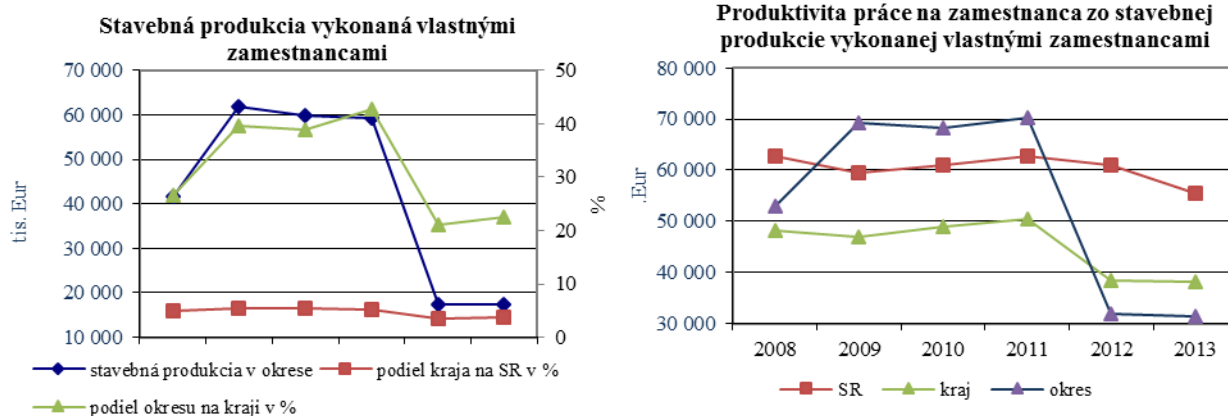

Podiel stavebnej produkcie (76 600 tis. EUR; bez dopočtov za malé podniky a živnostníkov) vykonanej vlastnými zamestnancami v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac bol k 31. 12. 2013 na úrovni 18,9 % z produkcie vykonanej vlastnými zamestnancami vo všetkých stavebných organizáciách (404 868 tis. EUR; s dopočtami za malé podniky a živnostníkov) fungujúcich v Trnavskom kraji. Za tento zúžený výber možno sledovať i vývoj na okresnej úrovni. Podobne ako krajské tak aj okresné údaje, ktoré sú k dispozícii, potvrdzujú stagnáciu a za posledné dva roky pokles vývoja v stavebníctve, čo svedčí o tom, že toto odvetvie sa len s ťažkosťami spamätáva z krízy.

Stavebníctvo v SR a Trnavskom kraji a okrese Trnava v roku 2013

	Stavebná produkcia vykonaná vlastnými zamestnancami (ZSV) (tis. EUR, b. c.)	Produktivita práce zo ZSV na zamestnanca (EUR)	Priemerný evidenčný počet zamestnancov (fyz. osoby)	Priemerná mesačná mzda (EUR)
SR spolu	2 002 694	55 566	36 042	954
Trnavský kraj	76 600	38 269	2 002	777
Okres Trnava	17 295	31 440	550	866
podiel kraj/SR v %	3,8	68,9	5,6	81,4
podiel okres/kraj v %	22,6	82,2	27,5	111,5

Pozn.: Údaje za organizácie s počtom zamestnancov 20 a viac. Bez dopočtov za malé podniky a bez živnostníkov.

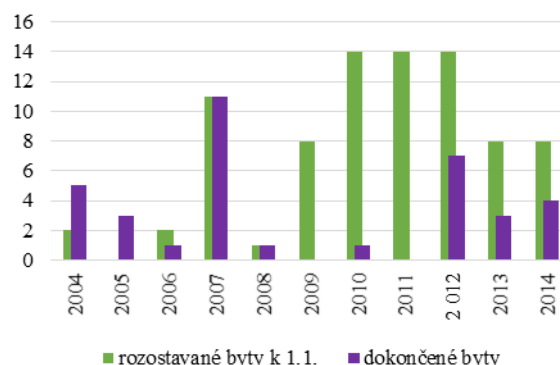

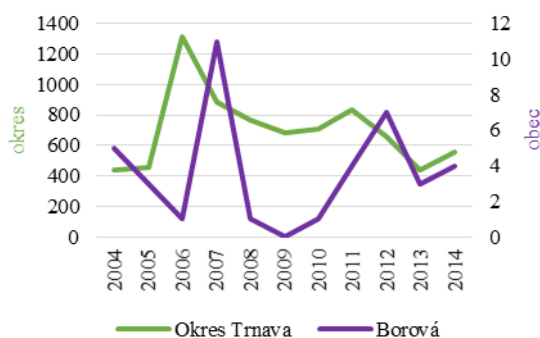
Od roku 2004 pribudlo v obci 40 bytov. Priebeh krivky počtu dokončených bytov v obci približne sleduje priebeh počtu dokončených bytov v okrese Trnava. Najviac – 11 bytov – bolo dokončených v roku 2007, kríza v rokoch 2008 – 2009 mala za následok prudký pokles v počte dokončených bytov. Ako naznačuje vedľajší graf, v roku 2011 nastalo oživenie v bytovej výstavbe, čo sa najskôr prejavilo v počte rozostavaných bytov a v roku 2012 už i v počte dokončených bytov.

Situáciu obce, okresu Trnava i Trnavského kraja a SR v bytovej výstavbe dokumentujú údaje o počte dokončených bytov v prepočte na 1000 obyvateľov. V okrese i v obci bola dynamika výstavby bytov vyššia ako v kraji, či v SR.

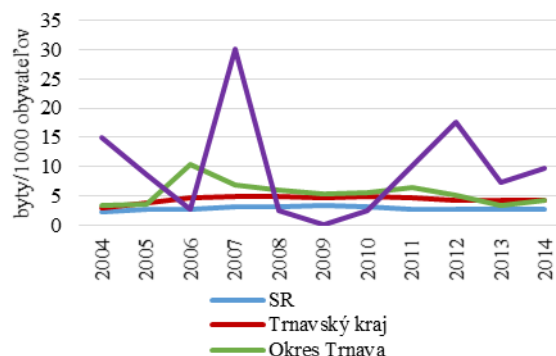
Bytová výstavba v obci Borová

Dokončené byty v obci Borová a okrese Trnava

Dokončené byty na 1000 obyvateľov v obci, okrese, kraji a SR

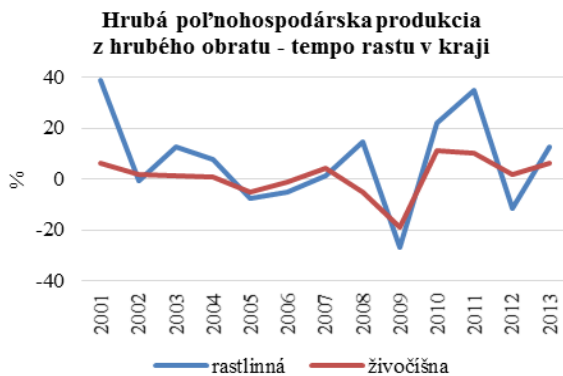

V okrese sú výborné podmienky pre odvetvie **poľnohospodárstva**. Vysoké úrody a hektárové výnosy dosahoval okres v pestovaní obilnín, olejnin a najmä cukrovej repy i viacročných krmovín. Stav hovädzieho dobytku v okrese Trnava dosiahol ku koncu roka 2013 16 343 kusov, čo bola 2. najvyššia hodnota na úrovni okresu v celej SR. Zo 69-tich okresov bol okres Trnava v počte chovaných ošípaných 20-ty, v počte hydiny 19-násty.

Poľnohospodárstvo – produkcia a tržby v SR a Trnavskom kraji v roku 2013

	Hrubá poľnohospodárska produkcia z hrubého obrátu ¹⁾			Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby		
	Spolu (tis. EUR, b. c.)	v tom		spolu (tis. EUR)	v tom	
		rastlinná	živočišna		rastlinné výrobky	živočišne výrobky
SR spolu	2 220 188	1 240 934	979 254	1 515 658	804 915	710 742
Trnavský kraj	478 839	278 712	200 127	352 465	192 033	160 432
Podiel kraj/SR v %	21,6	22,5	20,4	23,3	23,9	22,6
Štruktúra v SR v %	100	55,9	44,1	100	53,1	46,9
Štruktúra v Trnavskom kraji v %	100	58,2	41,8	100	54,5	45,5

Pozn.: Za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac, vrátane odhadu za podniky do 19 zamestnancov, samostatne hospodáriacich roľníkov, drobných pestovateľov a chovateľov.

Podiel kraja na poľnohospodárskej produkcii SR počítanej z hrubého obratu i na tržbách za predaj poľnohospodárskych výrobkov z prvovýroby prevyšoval 20 % a vykazoval priaznivé vývojové tendencie.

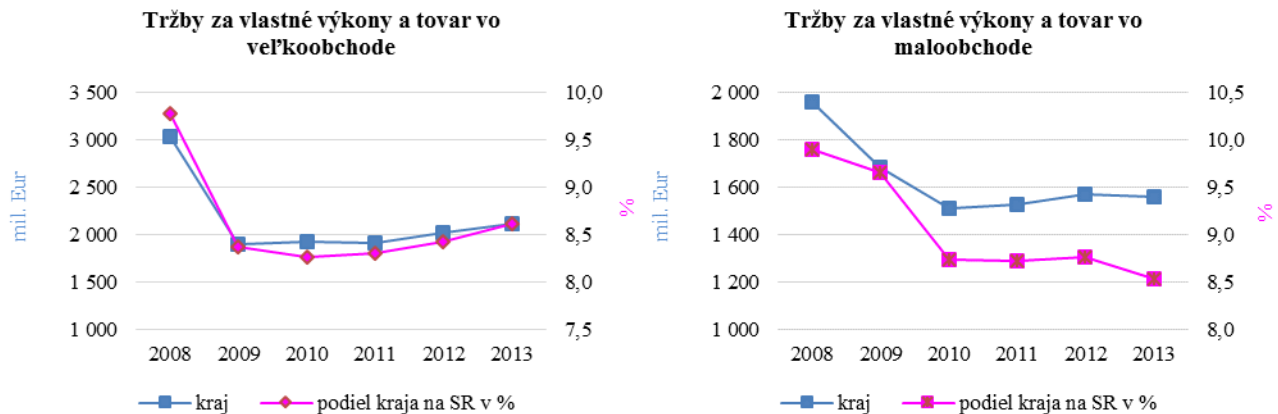
Tržby za vlastné výkony a tovar v maloobchode a veľkoobchode v kraji za rok 2013

	Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov (mil. EUR, b. c.)	Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov (mil. EUR, b. c.)	Veľkoobchod a maloobchod súvisiaci s motorovými vozidlami a motocyklami (mil. EUR, b. c.)
SR spolu	18 264	24 499	4 266
Trnavský kraj	1 558	2 111	257
podiel kraj/SR v %	8,5	8,6	6,0

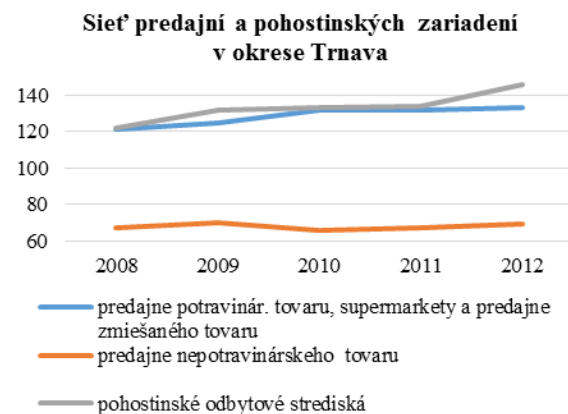
Pozn.: Vráťane odhadu za živnostníkov.

Po kríze v roku 2009 klesli tržby v **maloobchode i veľkoobchode** v rámci celej SR a tiež v Trnavskom kraji. V nasledujúcich rokoch podiel veľkoobchodu kraja na SR stagnoval až mierne vzrastal. Pokiaľ ide o tržby za vlastné výkony a tovar vo vnútornom obchode, tak podiel kraja na SR v roku 2013 činil len 6 – 9 %.

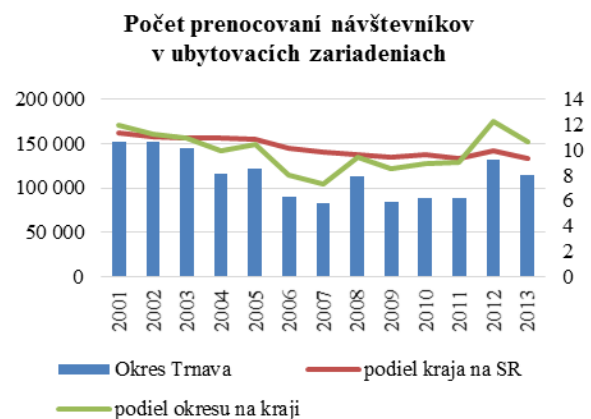
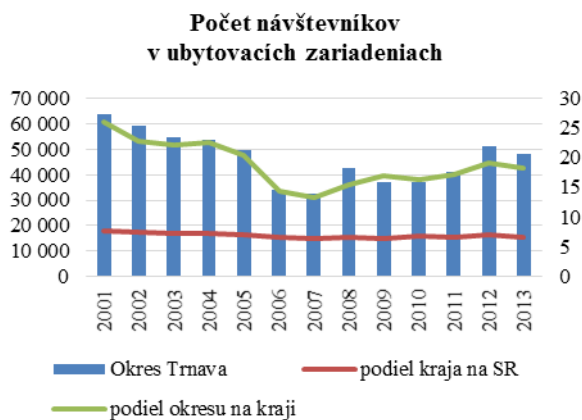
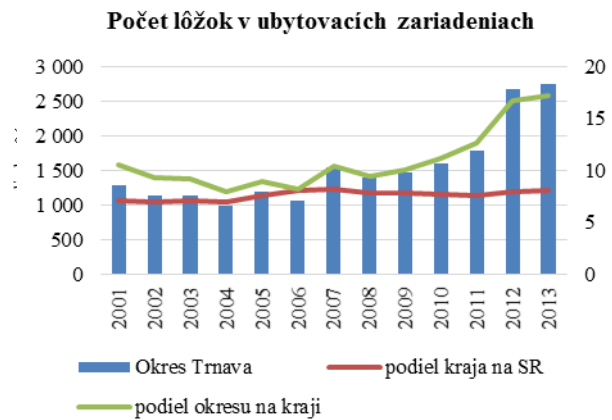
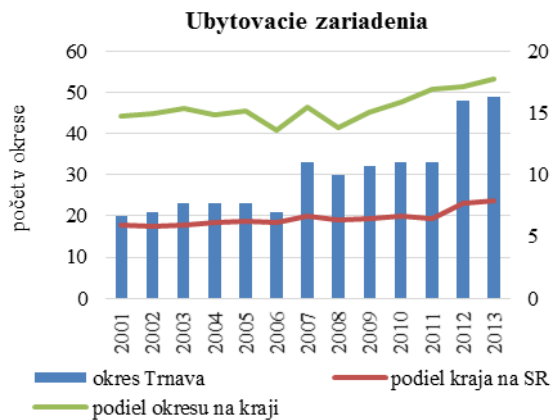
Podľa databázy ŠÚ SR v sledovanom období figurovala v obci od roku 2009 jedna **predajňa** potravinárskeho tovaru a jedno **pohostinské odbytové stredisko**. Nasledujúci graf zobrazuje situáciu v obchodnej sieti v okrese Trnava. Počet predajní a zariadení poskytujúcich služby mal rastúci trend. Spádovo slúžili i obyvateľom obce Borová, kde k ich lokalizácii z dôvodu malého počtu potenciálnych zákazníkov nedochádzalo. Súčasná situácia v oblasti obchodu nie je v obci príliš vyhovujúca. Obyvatelia postrádajú hlavne obchod so zmiešaným tovarom a tiež odbytové miesto (trh), kde by sa realizoval predaj ovocia a zeleniny. Na túto skutočnosť upozornili aj v dotazníkom prieskume.

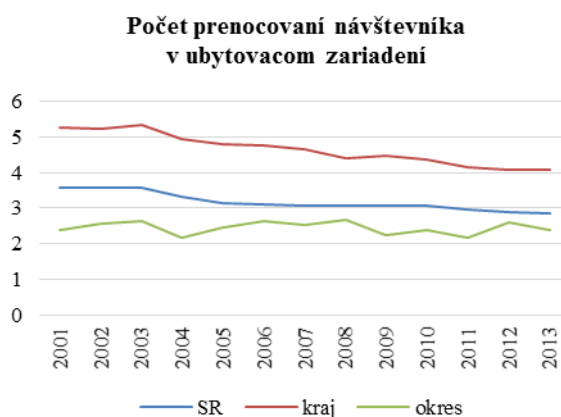
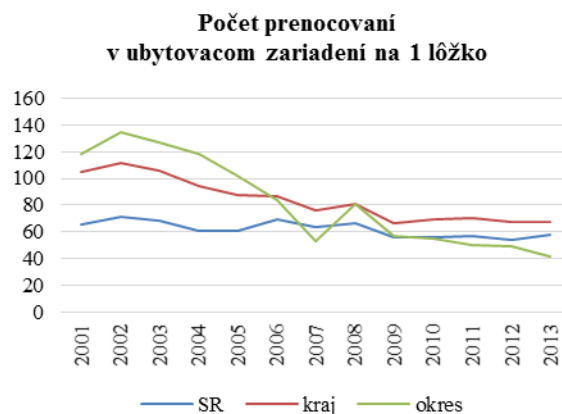
Cestovný ruch v kraji a okrese

Na území Borovej k 31. 12. 2013 nepôsobili žiadne zariadenia cestovného ruchu, rekreačné zóny ani chránené územia. Obec má pritom atraktívnu polohu na vyvýšenej časti Trnavskej pahorkatiny s očarujúcim výhľadom na kontúry vrškov Malých Karpát a na rovinný kraj so scenériou Trnavy až k Malému Dunaju. Vzhľadom na veľkosť obce je však pochopiteľné, že zariadenia turizmu tu nerozvíjajú svoje aktivity. Perspektíva do budúcnosti a priestor pre toto odvetvie (cykloturistika, agroturistika, vínná cesta, atď.) však v danej lokalite nepochybne jestvuje.

Z pohľadu kraja **cestovný ruch** vykazoval pomerne nízky podiel na celoslovenských ukazovateľoch, jeho vývoj de facto stagnoval. Progresívnejší rast mali ukazovatele za okres Trnava.

Po roku 2007 pomerne výrazne narastal počet ubytovacích zariadení a lôžok v okrese Trnava, čo sa prejavilo i na vzraste podielových ukazovateľov. Rástol aj počet návštevníkov a počet ich prenocovaní v okrese i keď o niečo nižším tempom. Zvýšeným počtom lôžok v okrese klesala ich vyťaženosť. Tento jav sa vyskytoval v okrese, v kraji i v SR. Krivka počtu prenocovaní jedného návštevníka v ubytovacom zariadení v okrese Trnava bola síce s miernymi výkyvmi pomerne stabilná v čase, avšak poukazovala na kratšie pobyty návštevníkov v okresnom, v krajskom ako i v celoslovenskom meradle.

V okrese Trnava sa zo 45 obcí okresu nachádzali chránené územia v 23-och: Boleráz, Buková, Cífer, Dechtice, Dlhá, Dobrá Voda, Dolné Orešany, Horná Krupá, Horné Orešany, Hrnčiarovce nad Parnou, Križovany nad Dudváhom, Lošonec, Majcichov, Naháč, Opoj, Pavlice, Slovenská Nová Ves, Smolenice, Trnava, Trstín, Vlčkovce, Voderady, Zavar.

Rekreačné zóny boli v 12 obciach: Bíňovce, Buková, Cífer, Dobrá Voda, Dolné Dubové, Hrnčiarovce nad Parnou, Jaslovské Bohunice, Lošonec, Smolenice, Suchá nad Parnou, Šúrovec, Trnava.

7. Evidovaná nezamestnanosť

Vývoj nezamestnanosti (t. j. počet uchádzačov o zamestnanie podľa Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny) v SR, v Trnavskom kraji, v Trnavskom okrese i v obci Borová mal v sledovanom období rovnaký trend. Najnižšie hodnoty dosahovala nezamestnanosť v roku 2008. Koncom uvedeného roka sa však v dôsledku hospodárskej krízy začala vo firmách (hlavne v odvetví priemyslu) obmedzovať výroba a nezamestnanosť začala stúpať. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012. Posledné dva sledované roky už klesala, a to vo väzbe na oživovanie ekonomickej aktivity, vytváranie nových pracovných miest a prijímanie opatrení na trhu práce. Rovnakú tendenciu mal i vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie prepočítaný na 100 obyvateľov územnej jednotky.

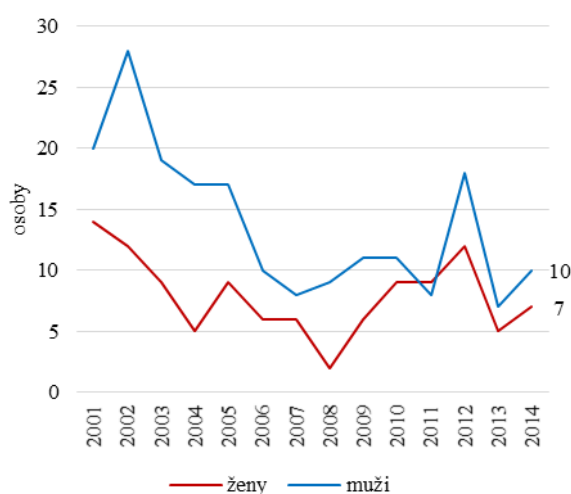
Z hľadiska vekovej štruktúry oproti roku 2001 poklesol podiel nezamestnaných uchádzačov v skupine 15-24 ročných a vzrástol podiel uchádzačov vo veku nad 50 rokov. Nezmenený zostal podiel v skupine 35-49 ročných uchádzačov o zamestnanie.

V obci Borová bola priebežne vyššia nezamestnanosť mužov ako žien. Pre obec je charakteristická značná migrácia obyvateľstva za prácou (cca 82 % obyvateľstva v produktívnom veku pracuje mimo obce), čo znamená, že škála pracovných miest a ich tvorba je slabá. V prieskume obyvatelia vyjadrili nespokojnosť s pracovnými príležitosťami v obci. Väčšia podpora podnikania zvlášť v oblasti remesiel, služieb a poľnohospodárstva a s tým súvisiace generovanie nových pracovných miest má tak svoje opodstatnenie v súčasnosti i v budúcom období.

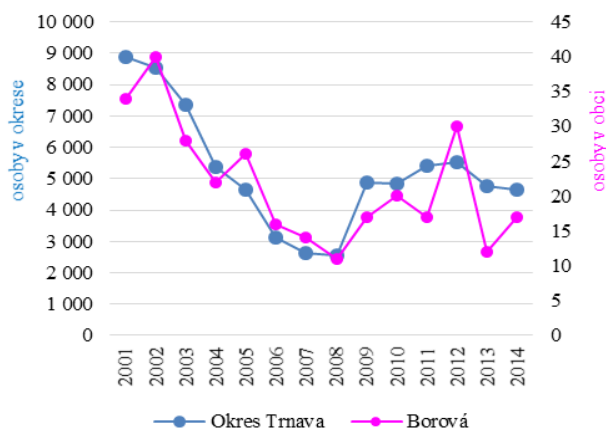
Miera evidovanej nezamestnanosti

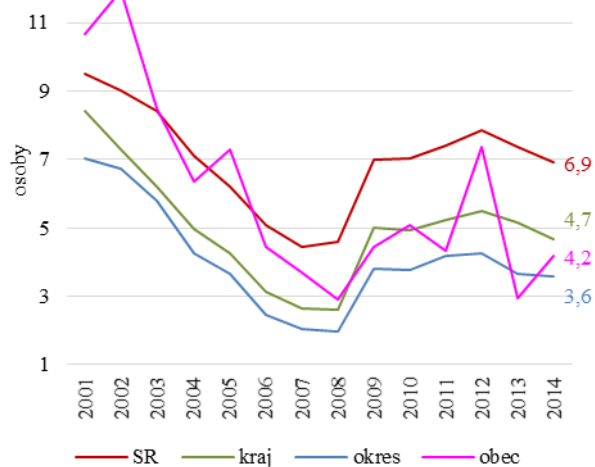
Uchádzači o zamestnanie v obci Borová

Vývoj počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie v okrese a obci

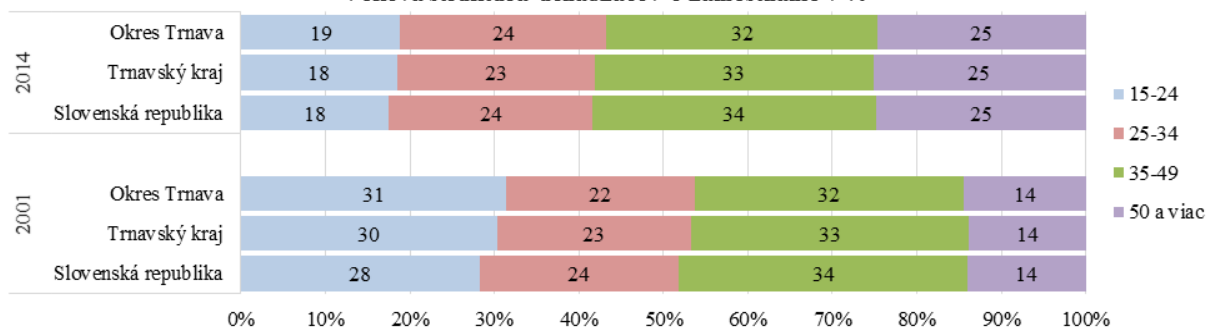

Uchádzači o zamestnanie v prepočte na 100 obyvateľov

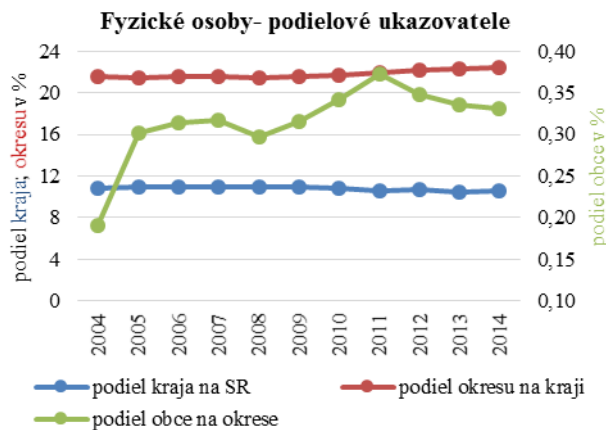
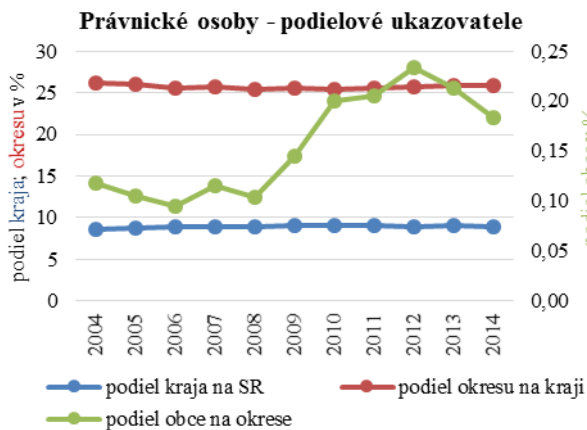
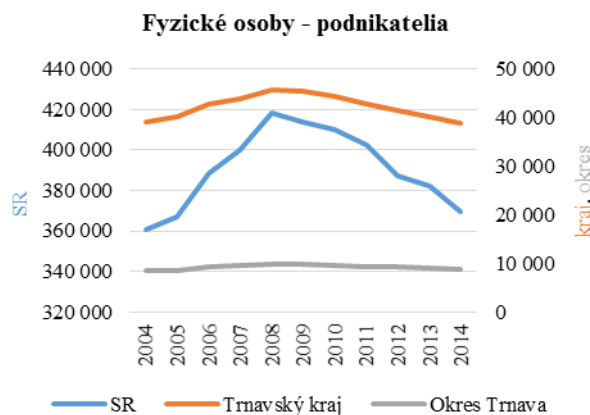
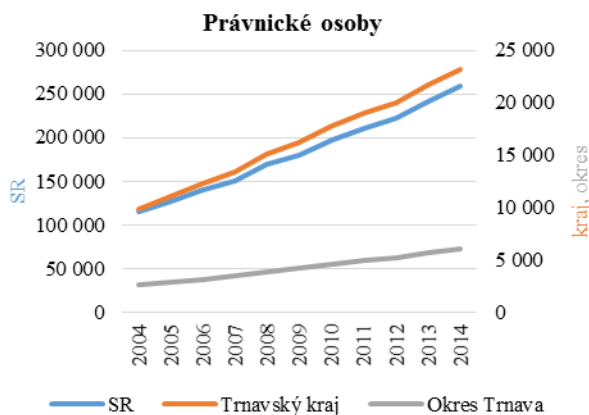

Veková štruktúra uchádzačov o zamestnanie v %

8. Podnikateľské subjekty

Vývoj počtu **ekonomických subjektov** v okrese Trnava i v celom kraji mal zhodnú tendenciu. Počet **právnických osôb** vzrastal počas celého sledovaného obdobia. Vo vývoji počtu **fyzických osôb – podnikateľov** nastal v roku 2008 zlom – v SR, v kraji aj v okrese ich počty začali klesať.

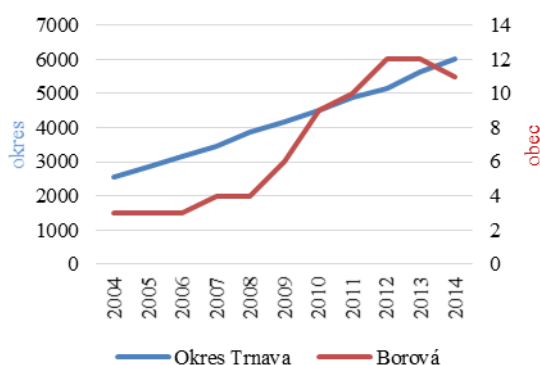

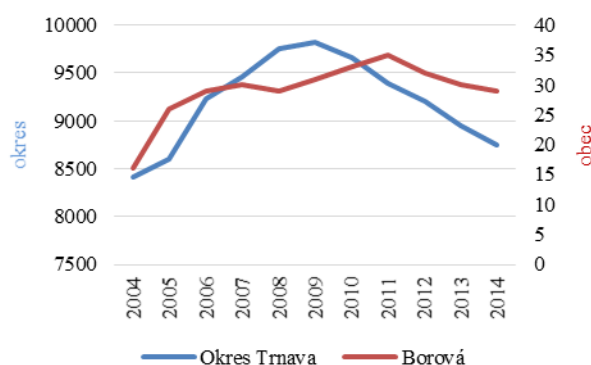
V obci Borová nastal pokles fyzických osôb – podnikateľov po roku 2011, keď počet živnostníkov klesol z 32 na 27 osôb a po roku 2012 došlo i k poklesu právnických osôb, keď počet organizácií zameraných na tvorbu zisku klesol z 9 na 7 subjektov.

V prepočte na 1000 obyvateľov počet právnych subjektov spolu (t. j. fyzické + právnické osoby) v SR, v Trnavskom kraji i v okrese Trnava kontinuálne narastal, a to i po roku 2008, keď došlo k už spomínanému poklesu počtu fyzických osôb – podnikateľov. V obci Borová sa v dôsledku absolútneho poklesu právnych subjektov a vzrastu počtu obyvateľov pôvodne prudko rastúci trend v roku 2011 otočil a podiel klesal.

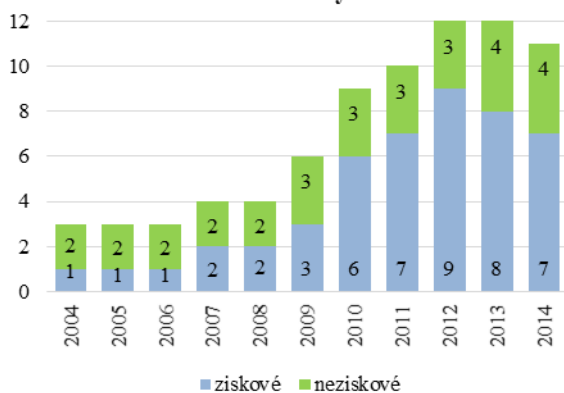
Právnické osoby v obci a okrese

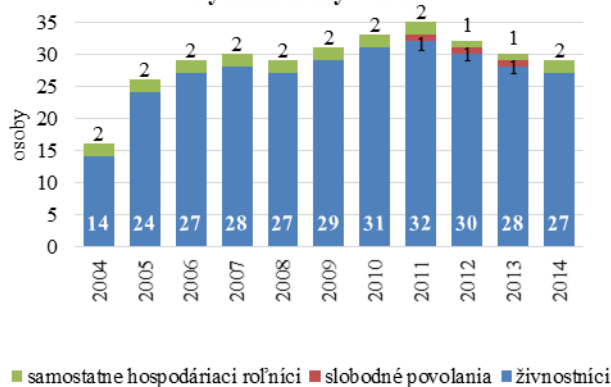
Fyzické osoby v obci a okrese

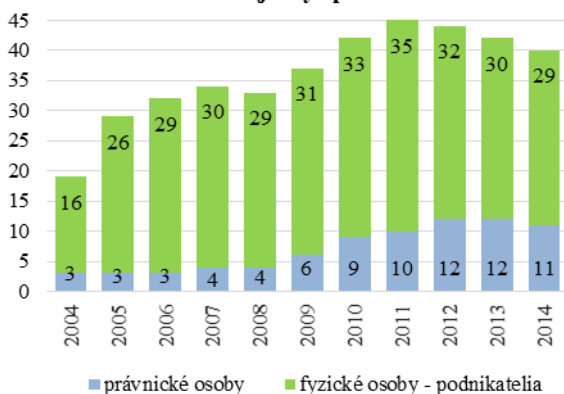
Právnické osoby v obci

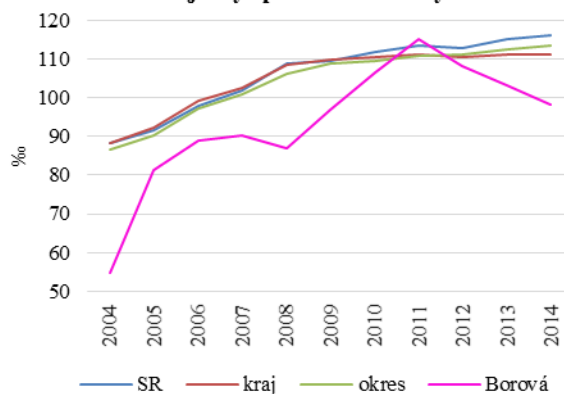
Fyzické osoby v obci

Právne subjekty spolu v obci

Právne subjekty spolu na 1000 obyvateľov

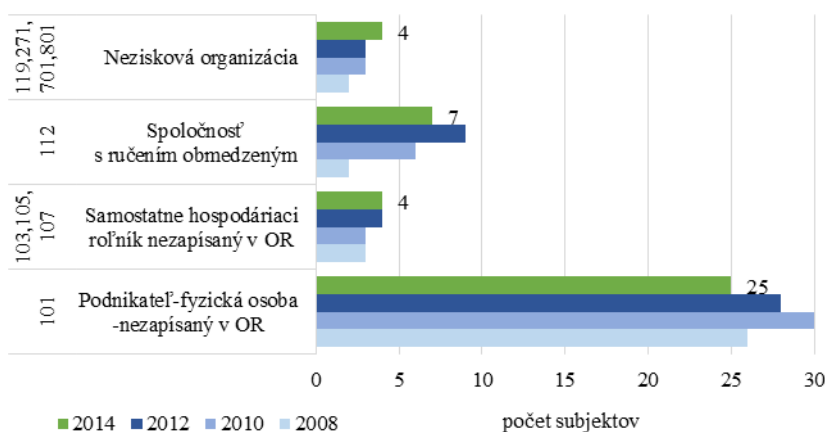

V Registri organizácií vedeného Štatistickým úradom SR v obci Borová k 31. 12. 2014 bolo evidovaných spolu 40 ekonomických subjektov.

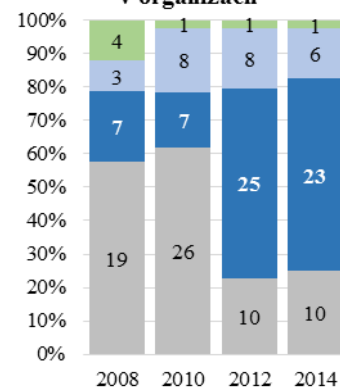
Podľa klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2 sa 7,5 % organizačných subjektov venovalo poľnohospodárstvu, 30 % priemyselnej činnosti, 12,5 % stavebnej činnosti a 50 % službám. Z hľadiska počtu zamestnancov najviac subjektov 33 pôsobilo vo veľkostnej skupine s nezisteným počtom a s 0 zamestnancami; 1 a viac zamestnancov malo 7 ekonomických subjektov.

Podľa právnej formy bolo v obci v roku 2014 62,5 % podnikateľov – fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri, 17,5 % spoločností s ručením obmedzeným a 10 % samostatne hospodáriacich roľníkov.

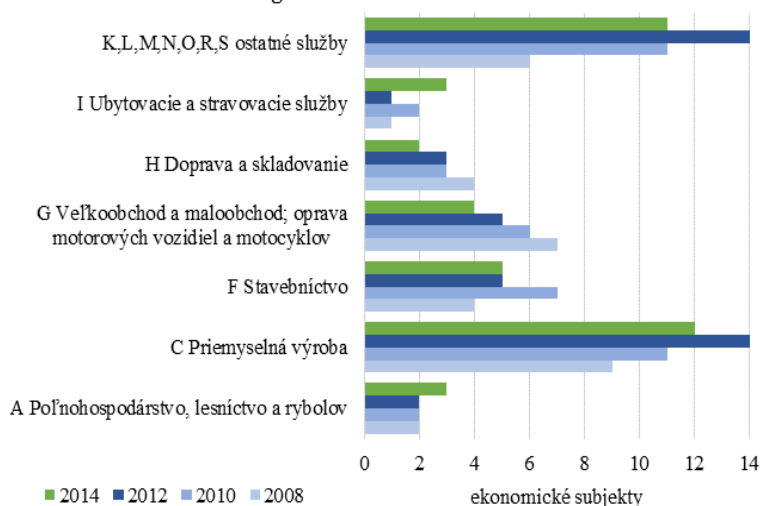
Štruktúra organizácií v obci podľa právnej formy

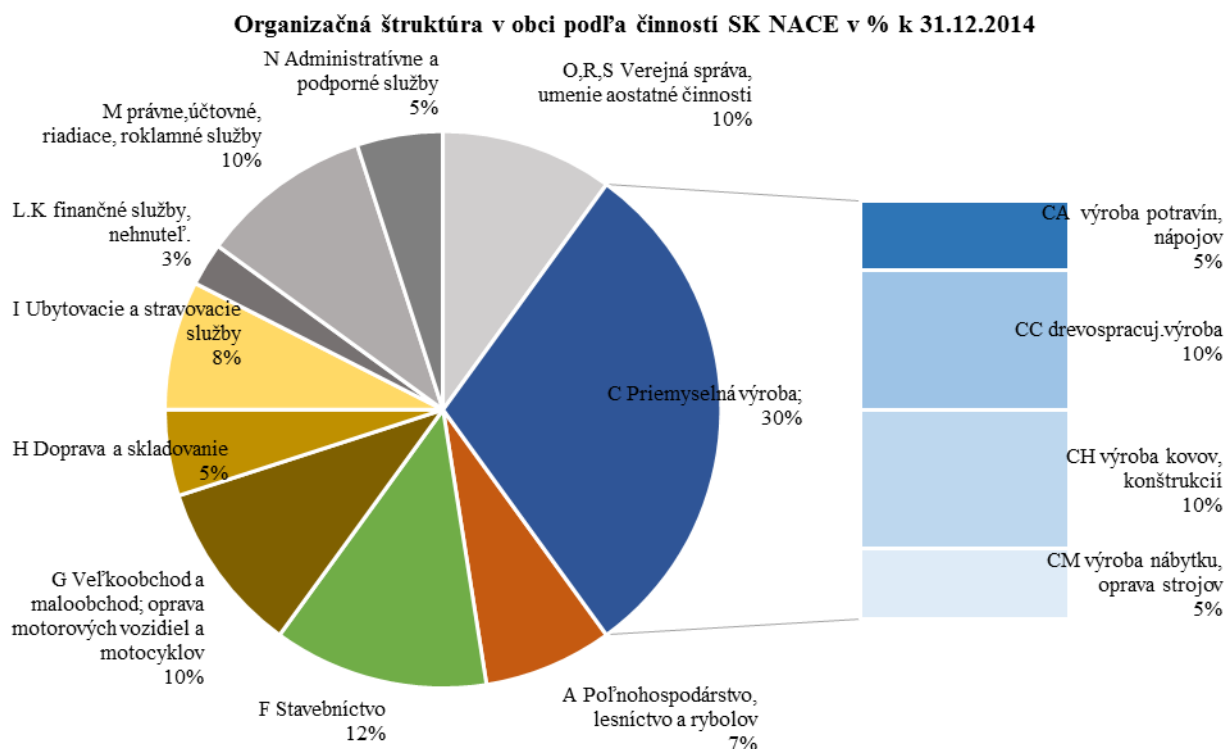

Veľkostné skupiny podľa počtu zamestnancov v organizácii

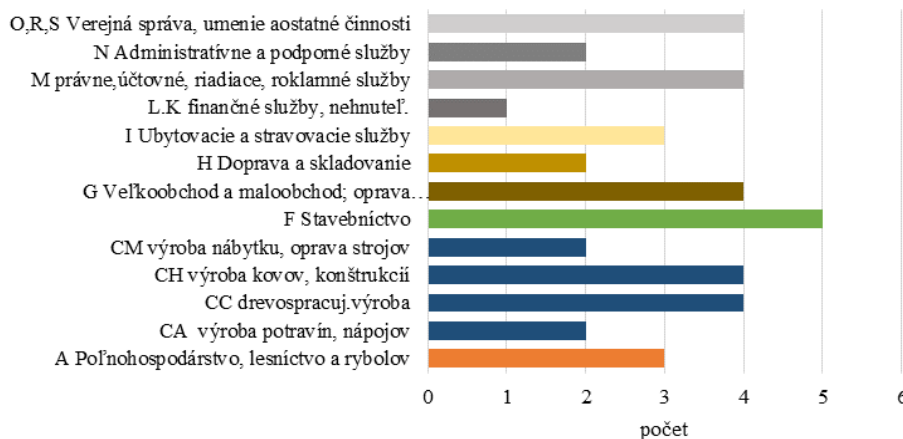

Odvetvová organizačná štruktúra v obci k 31. 12.

Právne subjekty v obci Borová podľa činnosti SK NACE k 31.12.2014

V obchodnom registri, ktorý je dostupný na internete <http://www.orsr.sk>, bolo k 31. 05. 2015 z obce Borová zaregistrovaných 11 podnikateľských subjektov s právnou formou spoločnosť s ručením obmedzeným. V živnostenskom registri na internetovej stránke <http://www.zrsr.sk> bolo k 31. 05. 2015 zaregistrovaných 66 podnikateľských subjektov z obce Borová, z toho 36 malo ukončenú svoju činnosť a 4 subjekty mali pozastavenú činnosť.

Prevádzky spolu	z toho		Zrušené spolu	z toho do roku			
	činné	s pozastavenou činnosťou		2000	2005	2010	2015
66	26	4	36	2	3	14	17

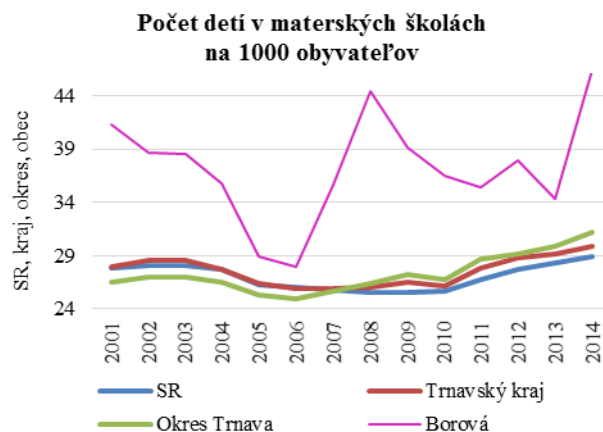
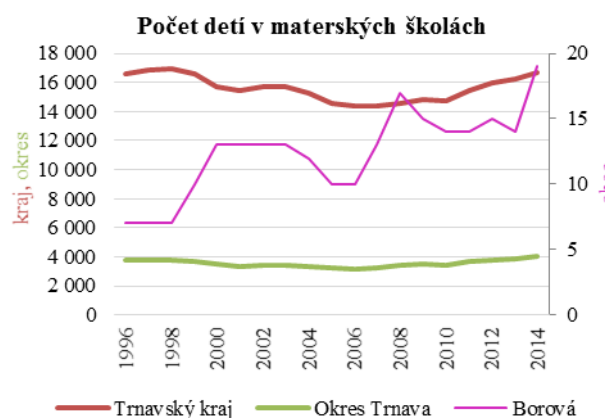
Aktuálny stav podnikateľských subjektov v obci Borová vedených v obchodnom a v živnostenskom registri je dokumentovaný v Prílohe č. 1 a v Prílohe č. 2.

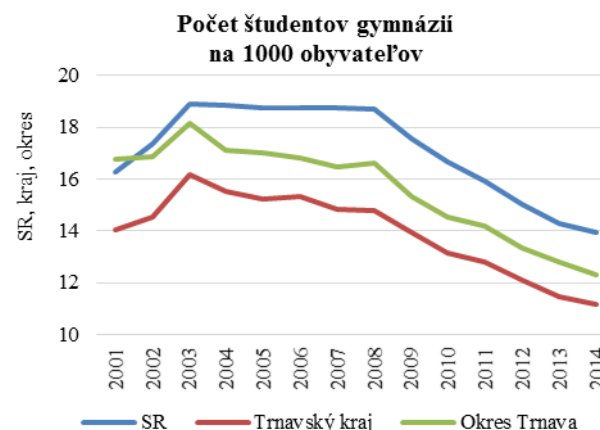
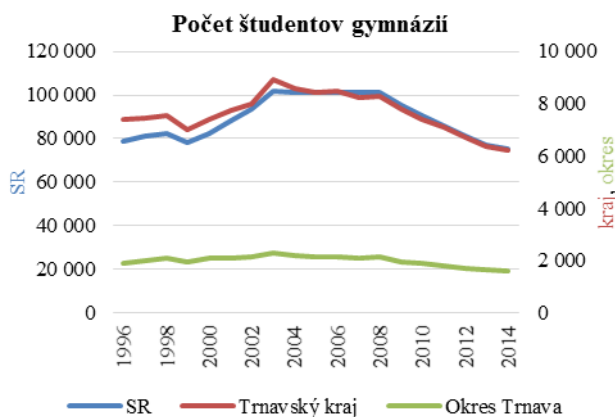
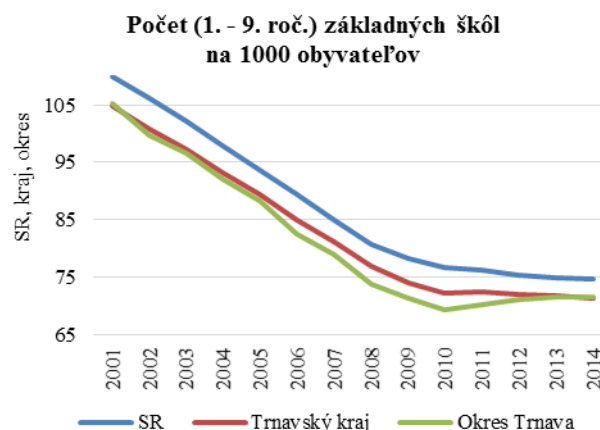
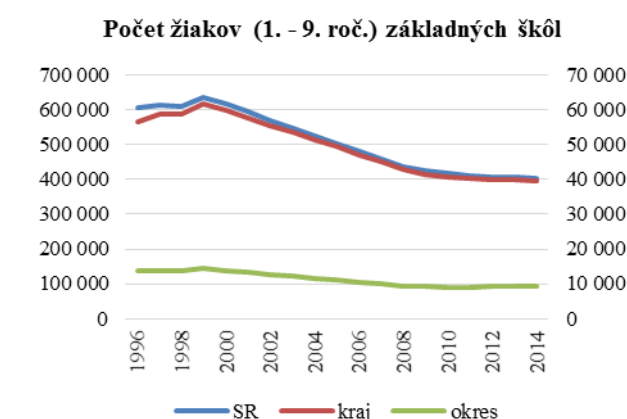

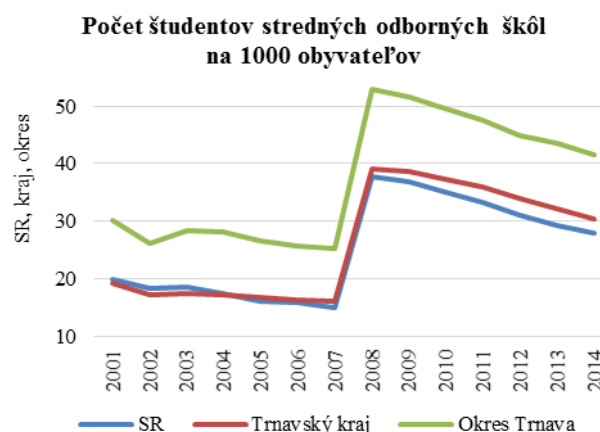
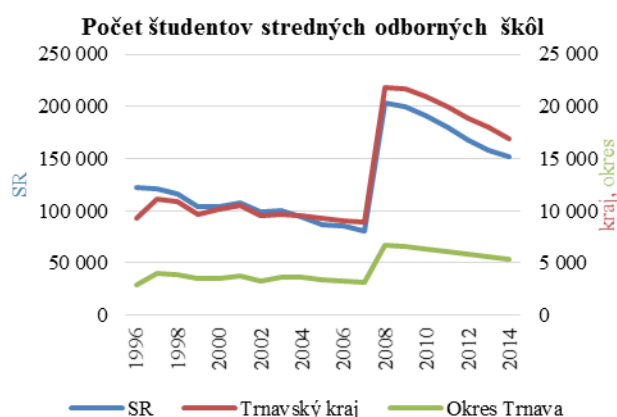
9. Školstvo a kultúra

Ako sme uvádzali už v úvodnej časti analýzy, okrem jednej štátnej **materskej školy** sa v obci k 31. 12. 2014 iné školské zariadenia nevyskytovali. Vzdelávacie aktivity poskytovali obyvateľom školské zariadenia v ostatných obciach okresu, či kraja. Situáciu v školstve v okrese Trnava a v Trnavskom kraji dokumentujú nasledovné grafy.

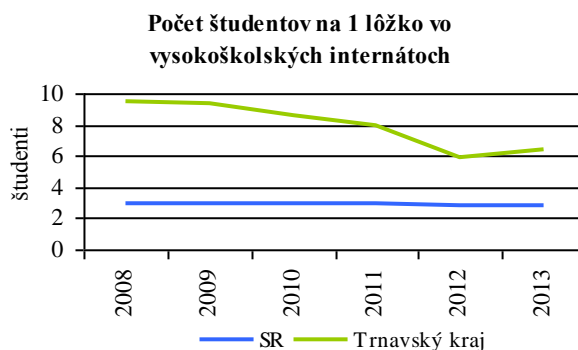
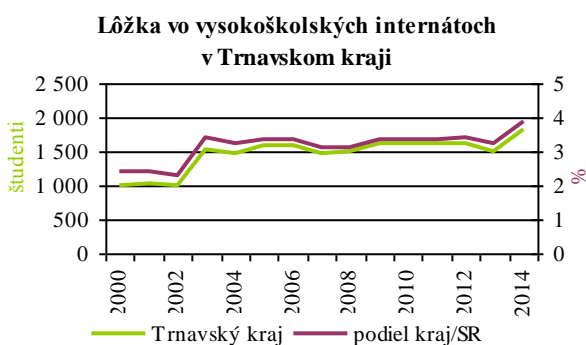
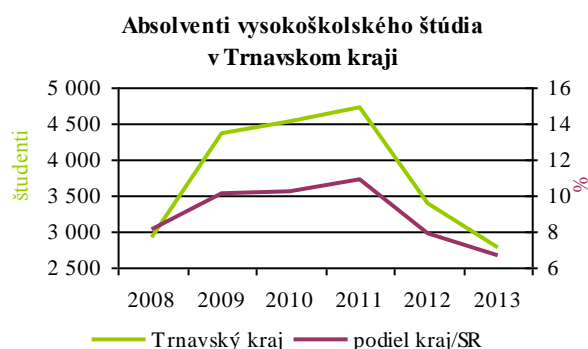
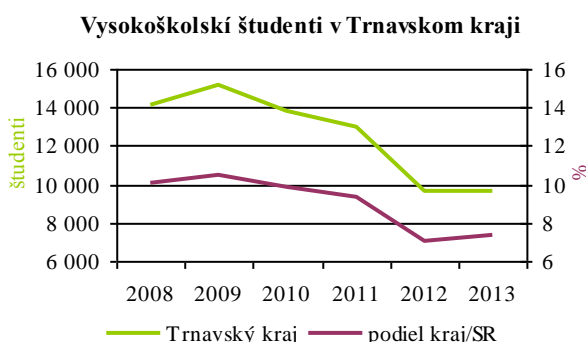

V materských školách vzrastali počty detí na všetkých územných úrovniach. V prepočte na 1000 obyvateľov bolo v kraji, v okrese viac detí ako na celoslovenskej úrovni.

Počty žiakov a učiteľov v okrese, v kraji i v SR klesali v základných aj v stredných školách. Do stredných odborných škôl v prepočte na 1000 obyvateľov chodilo v okrese viac študentov ako v SR či v kraji. Počet študentov navštevujúcich gymnáziá v prepočte na 1000 obyvateľov bol v okrese nižší ako v SR, ale na druhej strane vyšší ako v kraji.

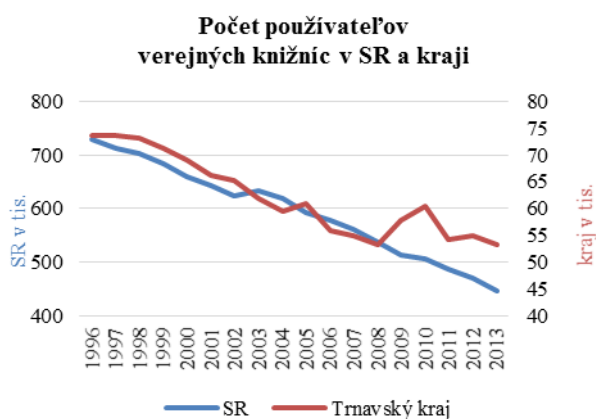
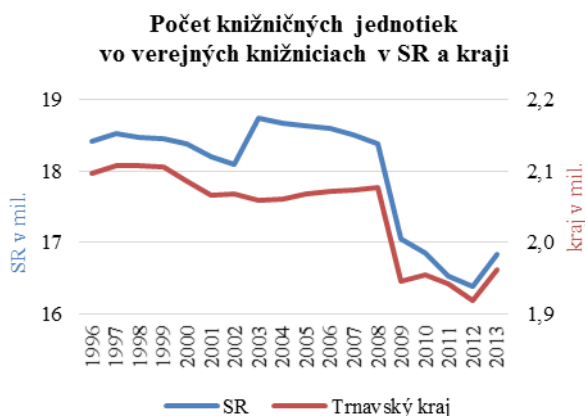

V trnavskom kraji a tiež v SR po roku 2009 začali klesať počty vysokoškolských študentov. V ubytovacích službách v internátoch Trnavský kraj vykazoval v roku 2014 na 1 lôžko 6 študentov, zatiaľ čo na celoslovenskej úrovni pripadli na 1 lôžko 3 študenti.

V Borovej sa nachádza je **kultúrny dom**, ktorý bol postavený v roku 1970 a v súčasnosti si vyžaduje už rozsiahlejšiu rekonštrukciu. V poslednom období bola v kultúrnom dome zrealizovaná výmena a rozšírenie technického vybavenia kuchyne, výmena batérií a zámkov. Obyvatelia obce tak môžu jeho priestory lepšie využívať na účely rodinných a spoločenských

udalostí. V obci funguje **knižnica**, ktorá ku koncu roka 2013 disponovala počtom 2 108 knižných jednotiek. V rokoch 2008 – 2009 došlo k prudkému poklesu počtu knižných jednotiek na všetkých úrovniach. Tento trend sa výraznejšie otočil až v roku 2012. Verejná knižnica v Borovej k 31. 12. 2013 evidovala celkom 18 používateľov, čo je v porovnaní so stavom 46 používateľov zaznamenanom v roku 2009 podstatné zníženie. V SR a v Trnavskom kraji počet používateľov verejných knižníc klesá, čo svedčí o tom, že verejnosť uprednostňuje iné zdroje získavania informácií, poznatkov a vedomostí.

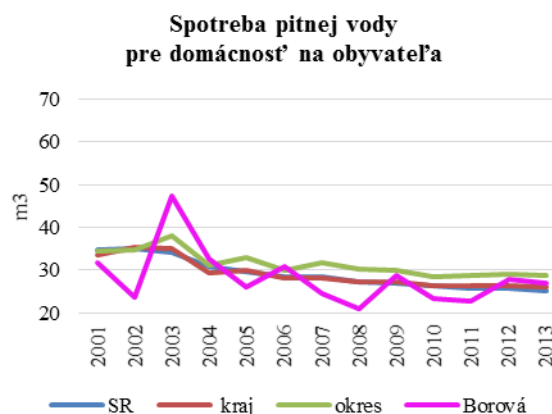
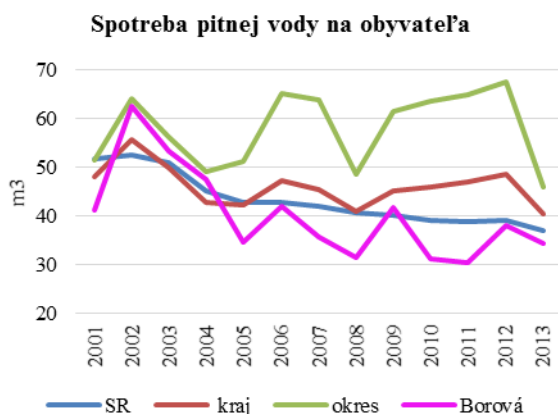

V Trnavskom okrese bolo v roku 2014 v 34 obciach evidovaných 378 národných kultúrnych pamiatok. V zozname je zaradená i obec Borová s kostolom sv. Štefana. Okrem neho sa v obci nachádza aj niekoľko iných sakrálnych objektov – kaplnka sv. Urbana, kamenná socha sv. Jána Nepomuckého, kríž, božia muka.

10. Životné prostredie, spotreba vody, skládky odpadov

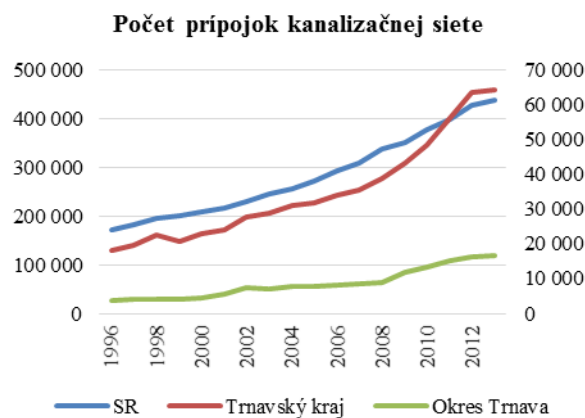
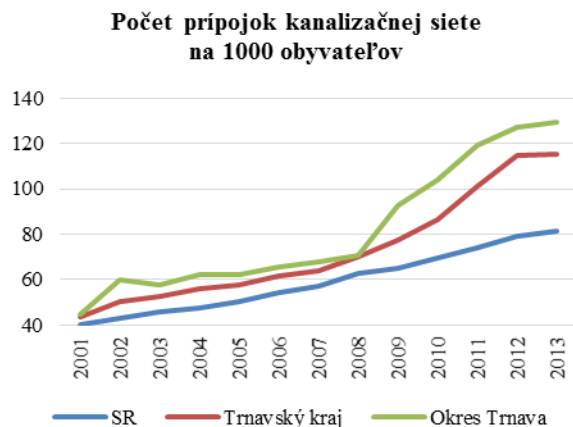
V obci Borová je vybudovaná **vodovodná sieť**. Spotreba pitnej vody, ktorú znázorňujú nižšie uvedené grafy, predstavuje: spotreba pitnej vody na obyvateľa – množstvo fakturovanej pitnej vody predanej priamym odberateľom; spotreba pitnej vody pre domácnosti – množstvo pitnej vody spotrebovanej obyvateľstvom.

V okrese i v kraji dosahovala spotreba pitnej vody na obyvateľa vyššie hodnoty ako celoslovenský priemer. V obci bola táto hodnota kolísavá, ale v zásade sa pohybovala pod úrovňou spotreby pitnej vody na obyvateľa za SR. Obyvatelia obce využívajú malé čističky odpadových vôd, ktoré potom využívajú pri polievaní záhrad a tým vznikajú úspory pitnej vody. Spotreba pitnej vody v domácnostiach klesala na všetkých územných úrovniach. V roku 2013 hodnota tohto ukazovateľa za obec len mierne prekročila hodnotu za SR i Trnavský kraj.

Kanalizačná ani plynová sieť v Borovej nie je k dispozícii. Zvlášť absenciu kanalizácie občania v dotazníkovom prieskume označili za hlavnú negatívnu stránku obce. Zároveň vybudovanie celoobecnej kanalizácie uviedli ako perspektívnu investíciu obce do budúcnosti.

Z grafov je zrejmé, že na úrovni kraja i okresu vzrastá počet prípojok kanalizačnej siete v absolútnom vyjadrení i v prepočte na 1000 obyvateľov.

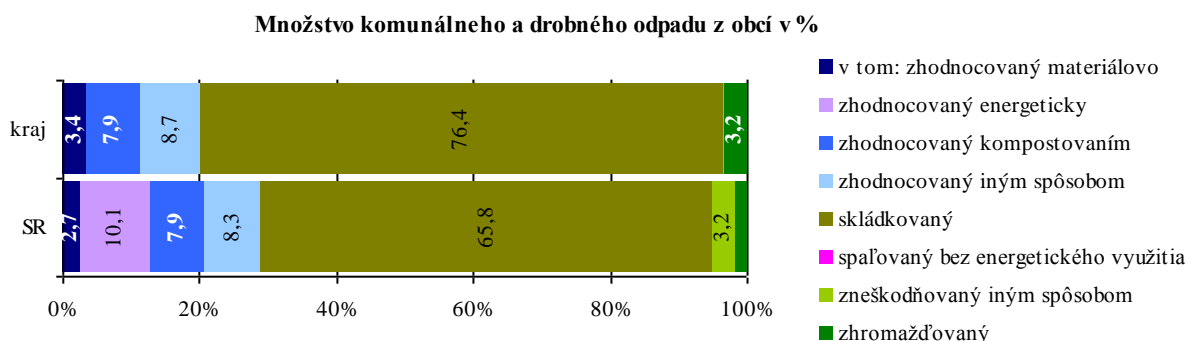
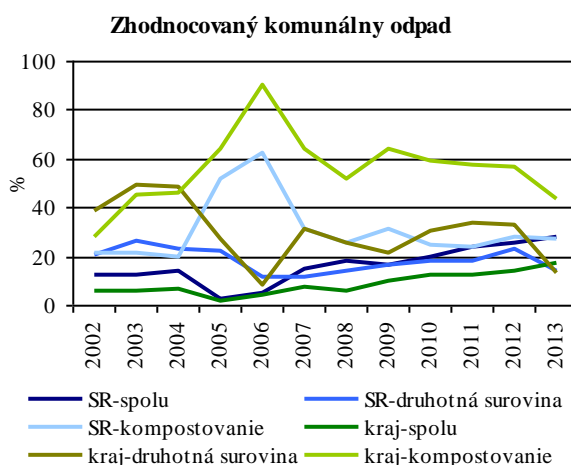
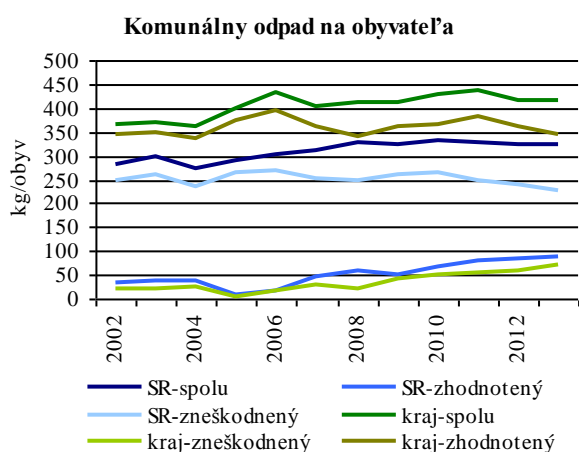

V Borovej dlhodobo fungovala **skládku komunálneho odpadu**. Časť z odpadu bola zneškodnená a časť bola ďalej využívaná. V súčasnosti skládka odpadu už nie je v prevádzke.

V obci je zavedený triedený zber komunálneho odpadu, jednotlivé ekonomické subjekty separujú papier, sklo, plasty a kovy. V dotazníku obyvatelia Borovej prejavili záujem o vybudovanie zberného dvora. Environmentálne povedomie občanov sa každým rokom zvyšuje.

Podiel Trnavského kraja na skládkovaní bol v priebehu sledovaného obdobia vyrovnaný až stagnujúci, s výnimkou drobného stavebného odpadu, ktorý poklesol zo 45 %-nej úrovne na 20 % v roku 2013. Podiel kraja mierne vzrastal v segmente separovaných odpadov, nestabilne sa vyvíjal v segmente odpadov zo záhrad a parkov.

Zoznam skládok odpadov v Trnavskom kraji v roku 2013

Okres	Názov skládky	Obec	Trieda skládky	Prevádzkovateľ skládky	Sídlo	Predpokladaný rok	
						zač.	ukon.
Dunajská Streda	Dolný Bar	Dolný Bar	SKNNO	.A.S.A. Slovensko spol. s.r.o.	Bratislavská 18, 900 51 Zohor	1998	2041
Dunajská Streda	Bušlak	Veľké Dvorníky	SKNNO	PURA s.r.o.	Klačanská 785/41, 929 01 Dunajská Streda	2009	2018
Dunajská Streda	Čukárska Paka	Veľká Paka	SKNNO	Združenie obcí horného žitného ostrova v odpadovom hospodárstve	Gazdovský rad 37/A, 953 01 Šamorín	2001	2020
Galanta	Pusté Sady	Pusté Sady	SKNNO	KOMPLEX-odpadová spoločnosť, s.r.o.	925 54 Pusté Sady P.O.BOX B/19, 926 01 Sered'	1994	2030
Galanta	Pieskové Duny	Čierna voda	SKNNO	KEREKTÓ TKO s.r.o.	925 06 Čierna Voda 99	1999	2016
Hlohovec	Vlčie Hory	Hlohovec	SKIO	Plastic People, s.r.o.	Dunajská 12, 811 08 Bratislava	2007	2025
Hlohovec	Vlčie Hory	Hlohovec	SKNNO	Plastic People, s.r.o.	Dunajská 12, 811 08 Bratislava	1994	2025
Hlohovec	Vlčie Hory	Hlohovec	SKNO	Plastic People, s.r.o.	Dunajská 12, 811 08 Bratislava	2006	2020
Hlohovec	Fe - kaly	Hlohovec	SKNNO	DH Ekologické služby s.r.o.	Paulínska 24, 917 01 Trnava	1972	2022
Piešťany	Rakovický háj	Rakovice	SKNNO	Kopaničiarska odpadová spoločnosť, s.r.o.	Kostolné 390, 916 13 Kostolné	2000	2033
Senica	Jablonica	Jablonica	SKNNO	Technické služby Senica a.s.	Železničná 465, 905 01 Senica	1990	2018
Senica	Brezina	Cerová	SKNNO	Obec Cerová	Cerová č. 104, 906 33 Cerová	1997	2018
Skalica	Pastiersky zlom	Mokrý Háj	SKNNO	VEPOS - SKALICA s.r.o.	Rybničná 1, 909 01 Skalica	2009	2015
Skalica	Cunín	Gbely	SKNNO	VPP - Holíč, spol. s r.o.	Svätojánska 8, 908 51 Holíč	1994	2014
Trnava	Trnava - Zavar	Trnava	SKNNO	.A.S.A. Trnava s.r.o.	Priemyselná 5, 917 01 Trnava	1998	2026

Zdroj: MŽP SR, <http://www.minzp.sk/oblasti/odpady-obaly/skladkovanie-odpadov/informacie/>

Skládky odpadov sa členia na tieto triedy:

- SKIO skládky odpadov na inertný odpad
- SKNNO skládky odpadov na odpad, ktorý nie je nebezpečný
- SKNO skládky odpadov na nebezpečný odpad

V roku 2013 sa v Trnavskom okrese sa nachádzali **geologické ložiská** s nasledovnými druhmi nerastov: Boleráz – tehliarske suroviny; Buková – stavebný kameň; Cífer – podzemný zásobník zemného plynu; Dechtice – stavebný kameň; Dechtice – vápenec vysoko percentný; Horná Krupá – zemný plyn; Jaslovské Bohunice, Špačince – zemný plyn; Križovany nad Dudváhom – podzemný zásobník zemného plynu; Lošonec – stavebný kameň. V obci Borová sa nenachádzali geologické ložiská.

V katastrálnom území obce sa nevyskytujú chránené územia. V okrese Trnava boli k 31. 12. 2014 nasledujúce maloplošné chránené územia:

Názov chráneného územia	Číslo v štátnom zozname	Kate- gória	V pôsobnosti pracovníka ŠOP SR	Súčasť VCHÚ	Rozloha (ha)	Rozloha ochranného pásma (ha)	Rok vyhlásenia, novelizácie	Stupeň ochra- ny
Bolehlav	13	PR	Malé Karpaty	CHKO	93,5700	x	1988	5
Buková	17	PR	Malé Karpaty	CHKO	9,4493	x	1988	4
Čertov žľab	782	PP	Malé Karpaty	CHKO	23,5800	x	1992	5
Čierna skala	1015	PR	Malé Karpaty	CHKO	29,7100	x	1996	5
Driny	60	NPP	SSJ	CHKO	x	11,7000	1968, 1996, 2008	X
Hlboča	34	NPR	Malé Karpaty	CHKO	123,0700	x	1981	5
Katarína	72	PR	Malé Karpaty	CHKO	18,0000	x	1984	4
Lahký kameň	1014	PP	Malé Karpaty	CHKO	12,4000	x	1996	5
Lošonský háj	94	PR	Malé Karpaty	CHKO	24,2600	x	1984	5
Skalné okno	153	PR	Malé Karpaty	CHKO	12,2200	x	1986	4
Slopy	816	PR	Malé Karpaty	CHKO	153,8700	x	1993	5
Trnavské rybníky	175	CHA	Malé Karpaty	-	38,4248	23,1810	1974	4
Vlčkovský háj	892	CHA	Malé Karpaty	-	61,3600	x	1994	4
Všivavec	786	CHA	Malé Karpaty	-	34,1109	x	1992	4
Vyvieračka pod Bachárkou	115	PP	Malé Karpaty	CHKO	x	3,4700	1982	4
Záruby	194	NPR	Malé Karpaty	CHKO	299,9900	x	1984	5
Klokoč	1013	PR	Malé Karpaty	CHKO	21,5900	x	1996	5

Zdroj: Štátna ochrana prírody SR, <http://www.sopsr.sk/web/?cl=114>

Na území okresu sa nachádzajú mokrade lokálneho, ale i regionálneho významu. Sú tu lokality rôznej veľkosti s výraznejším hydrologickým, biologickým a ekologickým ovplyvňovaním okolia a s výskytom významných chránených a ohrozených druhov fauny a flóry.

Názov mokrade	Plocha	Názov obce	Kategória
1 Vodná nádrž Ronava	400 000	Cífer, Zeleneč, Slovenská Nová Ves	L
2 Suchá – vodná nádrž	376 000	Suchá nad Parnou	L
3 Nivné údolie Cerová	300 000	Horná Krupá, Naháč	L
4 Vlhké spoločenstvá pri Dobrej Vode	300 000	Dobrá Voda	L
5 Brezina – vlhké spoločenstvá	200 000	Naháč	L
6 Osečník pri Lošonci	200 000	Lošonec	L
7 Vodná nádrž Doľany, Borová	190 000	Borová, Doľany	L
8 Vodná nádrž Dubové	180 000	Dolné Dubové	L
9 Rybníky Krupá	180 000	Dolná Krupá	L
10 Raková dolina	100 000	Trstín	L
11 Várov Šúr – Siladice, úsek Váhu s ostrovom	100 000	Šúrovce	L
12 Vlhkomilné spol. pri žel. st. Smolenice	10 000	Trstín	L
13 VN Parina, Rybáreň	3 000	Horné Orešany	L
14 CHA Trnavské rybníky	616 000	Hrnčiarovce/P., Trnava, Biely Kostol	R
15 Boleráz - vodná nádrž	500 000	Boleráz	R
16 Buková - poľnohosp. nádrž	360 000	Buková	R
17 Vodná nádrž Horné Orešany	25 000	Horné Orešany	R

Zdroj: Štátna ochrana prírody SR, <http://www.sopsr.sk/web/?cl=33>

11. Finančná situácia obce

Vo všeobecnosti obec je právnickou osobou, ktorá vykonáva vlastnú hospodársku, daňovú a poplatkovú, ale aj sociálnu, kultúrnu a vzdelávaciu politiku. Obec môže rozvíjať podnikateľskú činnosť a tiež participovať na medzinárodnej, cezhraničnej a vnútroštátnej spolupráci.

Základným nástrojom hospodárenia každej obce je rozpočet, ktorý v danom roku stanovuje jednotlivé príjmové a výdavkové položky. Rozpočet sa tvorí ako vyrovnaný alebo prebytkový.

Rozpočtové príjmy – tvoria	Rozpočtové výdavky – idú na úhradu
<p>Vlastné zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - výnosy z miestnych daní a poplatkov - nedaňové príjmy z vlastníctva majetku obce a činnosti jej rozpočtových organizácií - výnosy z finančných prostriedkov obce - sankcie za porušenie finančnej disciplíny - dary (môžu mať účelové použitie) a výnosy zbierok - podiely na daniach v správe štátu <p>Cudzie zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotácie zo ŠR na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy - dotácie zo štátnych fondov - ďalšie dotácie zo ŠR - účelové dotácie z rozpočtov VÚC alebo rozpočtu inej obce realizované na základe zmluvy - prostriedky z EÚ a iné zdroje zo zahraničia - iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi 	<ul style="list-style-type: none"> - záväzkov, ktoré vyplývajú pre obec z povinností ustanovenými zákonmi - výdavkov na výkon samosprávnych funkcií a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou - výdavkov na prenesený výkon štátnej správy - výdavkov spojených so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku prenechaného na plnenie úloh - záväzkov prijatých v rámci spolupráce s inými obcami alebo VÚC alebo prípadne s ďalšími subjektmi na zabezpečenie úloh vo svojej pôsobnosti vrátane výdavkov na spoločnú činnosť - výdavkov vyplývajúcich z medzinárodnej spolupráce obce - úrokov z prijatých pôžičiek a úverov a návratných finančných výpomocí - výdavkov na emisiu cenných papierov a na úhradu výnosov z nich - iných výdavkov ustanovenými osobitnými zákonmi
<p>Obec môže použiť aj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - peňažné fondy - zisk z podnikateľskej činnosti - návratné zdroje financovania - združené prostriedky 	

Na realizáciu svojich investičných zámerov obec používajú aj návratné zdroje financovania. V tejto súvislosti zákon o rozpočtových pravidlách obciam ukladá, že návratné finančné prostriedky môžu prijať za týchto podmienok:

- celková suma dlhu obce ku koncu rozpočtového roka neprekročí 60 % jej skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka
- suma ročných splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úrokov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Celkovou sumou dlhu sa rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania ku koncu rozpočtového roka a suma ručiteľských záväzkov obce. Do celkovej sumy dlhu sa nezapočíta dlh z prijatia návratných zdrojov financovania z vládných podporných programov. Do sumy ročných splátok návratných zdrojov financovania sa nezahŕňa suma jednorazového predčasného splatenia návratných zdrojov financovania.

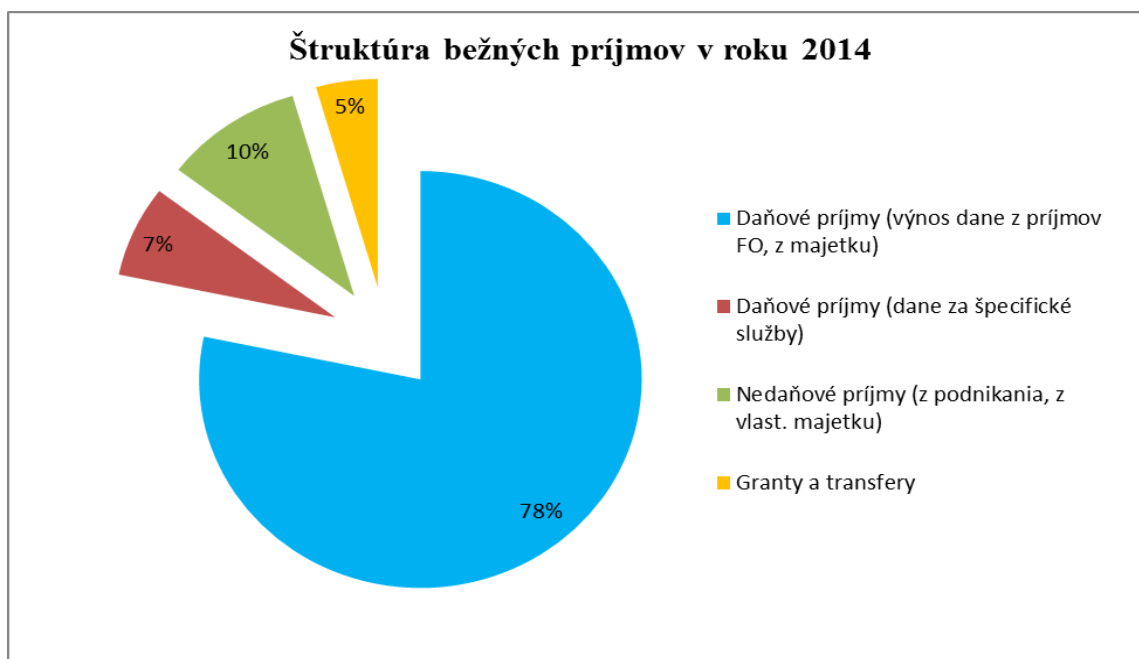
Obec Borová svoje potreby a aktivity financuje prostredníctvom vlastných príjmov, ďalej z úveru zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) a zo štátnych dotácií. Hospodárenie obce v rokoch 2012 – 2014 a programový rozpočet na roky 2015 – 2017 zobrazuje nasledovná tabuľka.

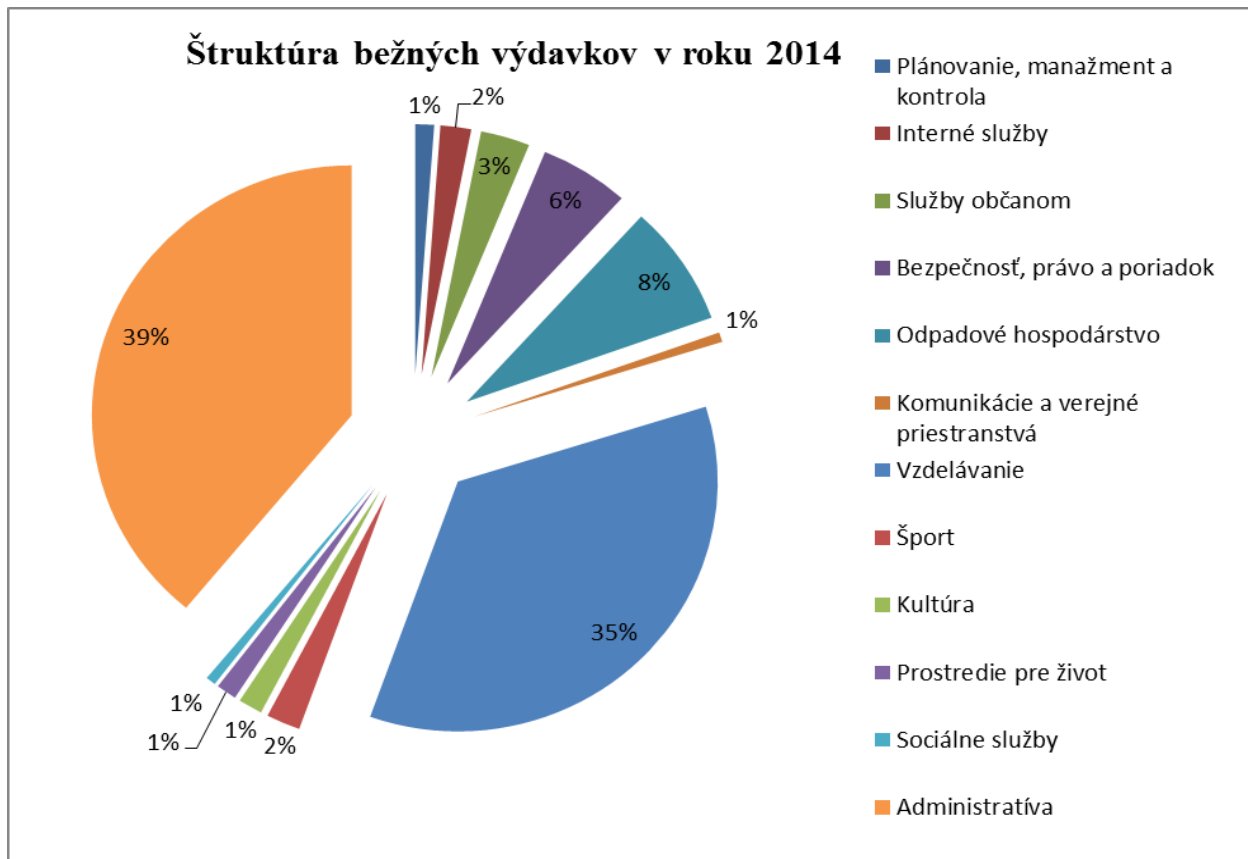

V EUR	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bežné príjmy	137 472	144 556	150 113	136 524	136 524	136 524
Kapitálové príjmy	162	0	0	0	0	0
Príjmové finančné operácie	3 416	4 527	0	0	0	0
Rozpočtové príjmy spolu	141 050	149 083	150 113	136 524	136 524	136 524
Bežné výdavky	133 052	135 566	141 025	131 394	126 312	126 331
Kapitálové výdavky	2 701	2 947	773	0	0	0
Výdavkové finančné operácie – istina z úverov	5 033	5 097	5 185	5 100	5 100	5 100
Rozpočtové výdavky spolu	140 786	143 610	146 983	136 494	131 412	131 431
Bežný rozpočet (prebytok/schodok)	4 420	8 990	9 088	5 130	10 212	10 193
Kapitálový rozpočet (prebytok/schodok)	-2 539	-2 947	-773	0	0	0
Hospodárenie celkom	264	5 473	3 130	30	5 112	5 093

Z tabuľky vyplýva, že obec v rokoch 2012 až 2014 hospodárila s prebytkom. Ku koncu roka 2014 prebytok bežného rozpočtu predstavoval 9 088 EUR, t. j. 6 % rozpočtových príjmov obce v danom roku. Kapitálový rozpočet dosiahol schodok vo výške 773 EUR. Kapitálové výdavky boli vykázané v programe Plánovanie, manažment a kontrola (výdavky súvisiace so splácaním automobilu). Výdavkové finančné operácie v hodnote 5 185 EUR súviseli so splátkami istiny z poskytnutého úveru zo ŠFRB (predmetný úver obec získala v roku 2006 na výstavbu nájomných bytov).

Nasledujúce grafické zobrazenia uvádzajú štruktúru bežných príjmov a výdavkov obce za rok 2014. V rámci bežných príjmov boli kľúčovou položkou daňové príjmy, a to predovšetkým

výnos z dane z príjmov fyzických osôb. V štruktúre výdavkov najväčší podiel pripadal na výdavky súvisiace s administratívou, ktorej súčasťou je správa obce, údržba verejného priestranstva, poisťné, dane a poplatky. Druhou najväčšou položkou boli výdavky v oblasti vzdelávania, a to financovanie predškolskej výchovy.

Bilancia aktív a pasív

Významné položky aktív a pasív obce za roky 2013 a 2014 sú uvedené v nasledovnej tabuľke:

Aktíva v EUR	2013	2014
Neobežný majetok	372 270	343 592
Dlhodobý hmotný majetok	301 523	275 412
Dlhodobý nehmotný majetok	2 567	
Dlhodobý finančný majetok	68 180	68 180
Obežný majetok	28 956	29 546
Zásoby		81
Pohľadávky	2 747	1 673
Finančný majetok	26 209	27 792
Časové rozlíšenie	612	936
MAJETOK SPOLU	401 838	374 074

Pasíva v EUR	2 013	2 014
Vlastné imanie	184 096	172 989
Vlastné imanie	184 096	172 989
Závazky	146 842	137 578
Rezervy	3 810	400
Dlhodobé záväzky	130 313	125 159
Krátkodobé záväzky	10 462	12 019
Bankové úvery a ostatné prijaté výpomoci	2 257	0
Časové rozlíšenie	70 900	63 508
PASÍVA CELKOM	401 838	374 074

Obec Borová ku koncu roka 2014 disponovala majetkom vo výške 374 074 EUR, ktorý bol na 46 % krytý vlastnými zdrojmi. Cudzie zdroje sa na jeho krytí podieľali v rozsahu takmer 37 %. Ku koncu roka 2014 obec nečerpala žiadne komerčné bankové úvery. V štruktúre dlhodobých záväzkov obec evidovala záväzok súvisiaci s čerpaním už spomínaného úveru zo ŠFRB, ktorý k ultimu roka 2014 činil 125 127 EUR. Nakoľko sa v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách záväzky z úverov poskytnutých zo ŠFRB nezapočítavajú do celkového dlhu, zadlženosť obce Borová (záväzky vo vzťahu k bežným príjmom predchádzajúceho roka) ku koncu minulého roka dosiahla priaznivú hodnotu 8,3 %.

Mimovládna organizácia **INEKO** (Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy) realizuje od roku 2006 projekt zameraný na hospodárenie jednotlivých obcí, miest a VÚC. V rámci tohto projektu dosiahlo hodnotenie finančného zdravia **obce Borová za roky 2010 – 2013 skóre 5,4, t. j. výborné finančné zdravie.**²

12. Hodnotenie výsledkov predchádzajúceho PHSR

Obec Borová mala spracovaný program hospodárskeho a sociálneho rozvoja od roku 2006. Predmetný dokument bol využívaný v bežnej praxi obce. Vo svojej činnosti ho využíval starosta, zastupiteľstvo a ďalšie subjekty. Zvlášť významnú úlohu plnil tento dokument pri prijímaní dôležitých rozhodnutí týkajúcich sa eliminovania jestvujúcich disproporcií a riešenia akútnych potrieb obce.

Borová patrí medzi malé obce, jej bežné príjmy sa pohybujú na úrovni približne 140 tis. EUR, čo výrazne limituje jej rozvojové možnosti a investičné aktivity. Tento hendikep samozrejme ovplyvnil aj plnenie akčného plánu a následne aj strategických cieľov zadefinovaných

² Vo všeobecnosti finančné zdravie obce hovorí o tom, do akej miery je hospodárenie udržateľné a či obci spôsobuje alebo nespôsobuje ťažkosti. Finančné zdravie je jedno číslo v intervale 0 (najhoršie) až 6 (najlepšie), nezávislé od roku, a počíta sa kombináciou piatich vybraných indikátorov finančnej stability: celkového dlhu, dlhovej služby, záväzkov neuhradených 60 a viac dní po lehote splatnosti, okamžitej likvidity a základnej bilancie. Zdroj: www.ineko.sk

v predchádzajúcom PHSR. Celkovo však progres, ktorý obec vo svojom rozvoji dosiahla, možno hodnotiť pozitívne.

V predošlom PHSR bola stanovená vízia obce a globálny cieľ, ktoré ani v súčasnosti nestratili na aktuálnosti. Na globálny cieľ nadväzovali parciálne ciele, ktoré boli nasledovné:

1. Budovať stabilnú sídelnú infraštruktúru, pritiahnúť nových obyvateľov do obce, osobitne mladých ľudí a mladých rodín a zamedziť migrácii obyvateľstva z obce; dosiahnuť nárast počtu obyvateľstva v obci na 430 osôb v roku 2013
2. Vytvoriť nové pracovné príležitosti podporou vzniku nových podnikateľských subjektov a podnecovaním rastu existujúcich subjektov; do roku 2013 zvýšiť počet podnikateľských subjektov v obci o 75 % v porovnaní s počtom k 30. 9. 2006 a vytvoriť minimálne 5 nových pracovných miest ročne
3. Podstatne skvalitniť podmienky života v obci z hľadiska občianskej vybavenosti a základnej infraštruktúry
4. Zvýšiť atraktivitu územia, zhodnotiť existujúci ľudský, prírodný a kultúrny potenciál a podporiť zachovanie hodnôt vidieka

Parciálny cieľ č. 1, ktorý sledoval nárast počtu obyvateľstva, sa obci Borová nepodarilo naplniť. Podľa údajov Štatistického úradu SR mala Borová ku koncu roka 2013 407 obyvateľov a k ultimu roka 2014 408 obyvateľov. Od roku 2006 obec síce vykazovala rastúci trend v počte obyvateľov, a to aj vďaka bytovej výstavbe, napriek tomu sa predpokladaný počet obyvateľstva nepodarilo dosiahnuť. Prírastok obyvateľstva za obdobie 2006 – 2013 činil 47 osôb. Je zrejmé, že aj v nasledujúcom období by sa Borová mala sústrediť na vytváranie podmienok pre pritiahnutie nových obyvateľov do obce, a to predovšetkým mladých ľudí a rodín, vzhľadom na to, že veková skladba obyvateľstva zaznamenáva nepriaznivý trend.

Parciálny cieľ č. 2 bol zameraný na podporu podnikateľského prostredia a tvorbu pracovných miest v obci. V skupine právnických osôb vzrástol počet subjektov z 1 (r. 2006) na 12 (r. 2013) a v rámci fyzických osôb stúpol počet z 29 (r. 2006) na 30 (r. 2013) subjektov. Celkovo tak počet podnikateľských subjektov za sledované obdobie vzrástol o 40 %, čo znamená, že predmetný parciálny cieľ sa nenaplnil. Pokiaľ ide o nové pracovné príležitosti, ich tvorba zostáva v obci naďalej pomerne nízka. Novovzniknuté právnické subjekty so sídlom v Borovej sú podľa ŠÚSR evidované prevažne v skupine s počtom 0 – 2 zamestnancov. Vytvorili tak len minimálny počet nových pracovných miest. Počet uchádzačov o zamestnanie sa v období rokov 2006 a 2013 zmenil len čiastočne. V roku 2006 sa uchádzalo o prácu 16 osôb a v roku 2013 12 osôb (v roku 2014 to bolo 17 osôb). V čase krízy vzrástol počet uchádzačov o prácu až na úroveň 30 osôb. S tvorbou pracovných miest v obci vyjadrili pomerne značnú nespokojnosť aj občania v realizovanom dotazníkovom prieskume. Je potrebné, aby obec venovala adekvátnu pozornosť zlepšovaniu podnikateľského prostredia a podporovala generovanie nových pracovných miest.

Parciálny cieľ č. 3 sa orientoval na zlepšenie kvality života občanov vo väzbe na pokrok v oblasti občianskej vybavenosti a základnej infraštruktúry. Na rozdiel od cieľov č. 1 a č. 2 tento parciálny cieľ možno označiť za naplnený. V zlepšovaní kvality života je však potrebné ďalej pokračovať. Od roku 2007 sa v obci napriek nízkemu objemu finančných zdrojov podarili zrealizovať aj väčšie investičné aktivity, ako príklad uvádzame:

- rekonštrukcia materskej školy (výmena okien, rekonštrukcia vykurovania) a vybudovanie detského ihriska
- výmena a rozšírenie technického zariadenia kuchyne v kultúrnom dome
- výstavba malého hasičského múzea
- rekonštrukcia obecného úradu (výmena okien, rekonštrukcia vykurovania)
- obnova domu smútku
- vybudovanie plochy na otáčanie vozidiel, obrubníkov a zelene
- rekonštrukcia odvodňovacieho systému v obci

Parciálny cieľ č. 4 bol zameraný na zvýšenie atraktivity územia a zhodnotenie jestvujúceho ľudského, prírodného, kultúrneho a vidieckeho potenciálu. Kvantum zorganizovaných športových aktivít, kultúrnych a spoločenských podujatí v previazanosti na veľkosť obce a počet jej obyvateľov svedčí o naplnení daného cieľa. Je žiaduce, aby aj do budúcnosti obec realizovala pestrý športový, kultúrny a spoločenský život. Ten je totiž významným predpokladom zachovania spolupatričnosti obyvateľov a vytvárania miestneho povedomia. K zvýšeniu atraktivity obce prispeli aj tieto aktivity:

- výstavba malého hasičského múzea
- výstavba tzv. oddychového miesta „posedenie pri ihrisku“ za účelom oživenia spoločenského života v obci + bufetu pod tribúnou na ihrisku
- organizácia Borovských hier
- spracovanie novej knižnej publikácie o obci s názvom Borová 1589 – 2014
- reportáž TV JOJ o obci
- www stránky o obci
- výsadba zelene a okrasných stromov
- úprava verejných priestranstiev

Podrobnejšie vyhodnotenie výsledkov predchádzajúceho PHSR z hľadiska naplnenia jednotlivých opatrení a aktivít obsiahnutých v akčnom pláne je uvedené v Prílohe č. 3 k predmetnému programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

III. SWOT ANALÝZA

SWOT Analýza – Strong (silné stránky), Weak (slabé stránky), Opportunity (príležitosti), Threat (ohrozenia)

SWOT Analýza je štandardnou metódou, ktorá sa veľmi často využíva na identifikáciu rozvojového potenciálu obce. Vychádza zo zistení analýzy externého a interného prostredia a výstižne poukazuje na stav, v akom sa obec nachádza. Uvedená analýza zároveň naznačuje budúce smerovanie obce, pričom zohľadňuje príležitosti a ohrozenia dané prostredím, v ktorom sa obec nachádza. SWOT analýza tvorí východisko pri identifikovaní kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja obce.

Silné stránky obce Borová

- tichá a pokojná obec
- vzhľad obce a jej okolie (čistota, atraktívna príroda, bohatá zeleň, rastlinstvo)
- priaznivé klimatické a prírodné podmienky
- vynikajúca poloha obce (12 km do okresného a zároveň krajského mesta Trnava a 48 km od hlavného mesta Bratislavy)
- bezpečnosť a nízka kriminalita v obci
- rastúci počet obyvateľstva
- ochotní a aktívni občania
- dobré medziľudské vzťahy
- spokojnosť občanov s prácou starostky a zastupiteľstva
- stabilné finančné hospodárenie obce
- spracovaný územný plán obce
- výstavba nových domov a bytov, renovácia starých domov
- nové podnikateľské subjekty (právnické osoby – spoločnosti s ručením obmedzeným)
- vhodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva a farmárstva
- tradície a dlhoročné praktické skúsenosti miestneho obyvateľstva s prácou v poľnohospodárstve
- skvalitňovanie občianskej vybavenosti (obnovená materská škola, obecný úrad, dom smútku)
- novovybudované hasičské múzeum
- vybudované tzv. oddychové miesto „posedenie pri ihrisku“
- úspešne fungujúca materská škola
- fungujúca knižnica
- organizovanie širokej škály športových, kultúrnych a spoločenských podujatí
- činnosť miestnych organizácií a klubov (TJ Družstevník Borová, základná organizácia SZZ, stolnotenisový krúžok, hasičský zbor)
- zlepšovanie technickej infraštruktúry (vybudovaná autobusová zastávka, plocha na otáčanie vozidiel, obrubníkov a zelene, zrekonštruovaný odvodňovací kanál)
- vybudovaný verejný vodovod
- dobré pokrytie územia signálom mobilných operátorov a TV signálom
- pomerne priaznivé životné prostredie
- fungujúci separovaný zber surovín
- elektrické vykurovanie
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľov, záujem o ochranu životného prostredia

- existencia cirkevných pamiatok (hlavne rímskokatolícky kostol sv. Štefana Kráľa z konca 17. storočia)
- značené turistické chodníky a cyklotrasy
- členstvo v Miestnej akčnej skupine Malokarpatské partnerstvo a v združeniach miest a obcí
- aktívna spolupráca s 9 obcami „Borová“ z ČR, s ktorými organizuje tzv. Borovské hry
- možnosť prístupu na internet pre obyvateľov obce
- zlepšujúca sa propagácia obce (nová knižná publikácia, reportáž TV JOJ o obci)
- nové www stránky obce

Slabé stránky obce Borová

- malá obec a s tým súvisiaci limitovaný objem finančných prostriedkov na realizáciu väčších investičných aktivít
- nedostatok pozemkov vo vlastníctve obce
- pretrvávajúca slabá ekonomická základňa, nerozvinutosť malého a stredného podnikania
- málo pracovných príležitostí a z toho plynúca migrácia obyvateľstva za prácou
- zhoršujúca sa veková štruktúra obyvateľstva
- nevyužitý areál bývalého poľnohospodárskeho dvora
- obmedzený sortiment obchodných prevádzok a služieb (chýba napr. kaderníctvo, holičstvo, pedikúra, trhové miesto pre predaj ovocia a zeleniny)
- absentujúca zdravotná a sociálna starostlivosť v obci
- nevyhovujúci technický stav občianskej vybavenosti – potrebná komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu, zlepšenie podmienok pre športové aktivity (chýba multifunkčné ihrisko) a kultúrne vyžitie mládeže
- nevyužitý neobývané domy
- nedostatočná vybavenosť obce technickou infraštruktúrou (nedobudovaná kanalizácia, neexistujúca plynifikácia a ČOV, nevyhovujúce miestne komunikácie a predovšetkým chodníky)
- absencia priestoru pre zelený odpad (zberného dvoru)
- technicky zastaralé verejné osvetlenie
- vzhľadom na existujúci potenciál slabý rozvoj turizmu
- nevyužitý potenciál okolitej prírody
- absencia ubytovacích a stravovacích zariadení a doplnkových služieb súvisiacich s turizmom

Príležitosti

- relatívne priaznivý vývoj ekonomiky SR, vyššia tvorba zdrojov a tým aj rozpočtových príjmov obce (zvýšenie podielu obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb od r. 2016)
- tvorba nových pracovných príležitostí v SR, nárast disponibilných príjmov obyvateľstva
- Trnavský kraj – jeden z najdynamickejších sa rozvíjajúcich regiónov v rámci SR; jeho hospodárska politika je orientovaná na zlepšovanie podnikateľského prostredia, najmä pre malé a stredné podniky a na podporu rozvoja pevnej a udržateľnej priemyselnej základne
- rozvoj podnikateľských aktivít v regióne – nové pracovné miesta a prílev obyvateľstva do lokality
- rozvoj prímestského bývania v obci
- podpora projektov riešiacich rozvoj bývania v obci

- dostupnosť pozemkov na výstavbu bytov, podpora mladých rodín v oblasti zabezpečenia bývania
- dostupnosť pozemkov pre výstavbu nových rodinných domov – prílev novej kvalifikovanejšej a bonitnejšej časti obyvateľstva do obce, ktorá bude prínosom z hľadiska sociálnych a ekonomických faktorov
- dostupnosť nehnuteľností pre rozvoj podnikateľských aktivít
- podpora podnikateľského prostredia
- zlepšenie dostupnosti a kvality verejných, sociálnych, zdravotných, kultúrnych, športových a komerčných služieb
- dobré klimatické a prírodné podmienky pre rozvoj ekologického poľnohospodárstva, ovocinárstva, vinohradníctva
- atraktívna príroda a dobrý potenciál pre rozvoj turizmu a nadväzných služieb uspokojujúcich dopyt účastníkov turizmu
- výstavba ubytovacích a stravovacích zariadení pre potreby rozvoja služieb v oblasti turizmu
- budovanie partnerstiev s okolitými obcami, podnikateľmi a združeniami vrátane MAS za účelom rozvoja turizmu
- skvalitnenie životného prostredia realizovaním projektov vo všetkých zložkách životného prostredia (kanalizácia, plynofikácia, zberný dvor, zelené verejné priestranstvá, atď.)
- zhodnotenie tradícií, historického, kultúrneho a spoločenského dedičstva
- aktívnejšie zapájanie občanov do života a fungovania obce
- zvýšenie informovanosti a investícií do vzdelávacích aktivít (podpora celoživotného vzdelávania, rekvalifikačné programy, poradenstvo pre dospelých, osvetová činnosť)
- zveľaďovanie obce, zvyšovanie jej atraktívnosti, účinná propagácia
- možnosť získať nenávratné finančné zdroje zo štrukturálnych fondov EÚ na rozvojové projekty obce
- zapájanie sa do aktivít a projektov na úrovni Trnavského kraja realizovaných za účelom zvýšenia atraktivity kraja

Ohrozenia

- stupňovanie politických a ekonomických rizík vo svete a predovšetkým v Európe
- prírodné katastrofy a zhoršenie životného prostredia
- zhoršenie hospodárskeho a sociálneho rozvoja v SR a v regióne
- obmedzovanie podnikateľských aktivít, nevytváranie pracovných príležitostí, rast nezamestnanosti, znižovanie príjmov obyvateľstva
- znižovanie príjmov samospráv vo väzbe na zhoršenie hospodárskeho vývoja
- legislatívne zmeny, zlučovanie malých obcí
- zvyšovanie cien za energie, služby, potraviny a rast životných nákladov
- pokračujúce starnutie obyvateľstva, rast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku
- rastúci podiel sociálne odkázaných obyvateľov obce
- nedostatok kapacít a zdrojov na sociálne služby a zdravotníctvo
- zvyšujúce sa nároky na opravu a údržbu technickej infraštruktúry a majetku obce
- pokračujúci nedostatočný rozvoj služieb
- nedostatočné využívanie disponibilných ľudských, materiálnych a technických zdrojov
- nedostatok finančných prostriedkov na realizovanie investičných aktivít
- nevyužitie podporných programov aplikovaných zo strany štátu, kraja a iných subjektov

- nevyžitie zdrojov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ na realizáciu projektov v obci
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania (nevyžitie potenciálu v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a remesiel)

IV. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA OBCE DO BUDÚCNOSTI

S cieľom dosiahnuť čo najvyššiu mieru adresnosti koncipujúceho sa strategického programu sú identifikované kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce. Tieto sú determinované výsledkami SWOT analýzy, pričom slabé stránky a ohrozenia sa koncentrujú do tzv. disparít a silné stránky vrátane príležitostí vystupujú ako potenciálne faktory budúceho rozvoja obce zmierňujúce, resp. eliminujúce identifikované kľúčové disparity³.

Kľúčové disparity obce Borová:

- zhoršujúca sa veková štruktúra obyvateľstva → znižovanie príjmov obyvateľstva a pokles životnej úrovne → rastúce nároky obyvateľstva na služby a starostlivosť
- slabá ekonomická základňa → nedostatok pracovných príležitostí → migrácia obyvateľstva
- nevyhovujúca škála služieb a obchodu → nespokojnosť obyvateľstva → migrácia obyvateľstva
- nevyhovujúca občianska vybavenosť → nezáujem obyvateľstva o dianie v obci
- nedostatočná technická infraštruktúra → zhoršovanie kvality životného prostredia
- nevyužitý potenciál pre rozvoj turizmu → absencia služieb v oblasti turizmu → nízka atraktivnosť obce pre návštevníkov
- nedostatok finančných zdrojov na rozvojové projekty

Hlavné faktory rozvoja obce Borová

- dobrá poloha, tiché a pokojné prostredie vhodné pre rozvoj obce ako prímestskej lokality (rozvoj bývania spojený s prílevom obyvateľstva zvlášť mladých rodín)
- rozmach podnikateľských aktivít v regióne
- podpora malého a stredného podnikania v obci (poľnohospodárstvo a farmárstvo, remeslá, služby, obchod)
- dobrá ponuka služieb a obchodu
- podpora rozvoja turizmu
- kvalitná infraštruktúra a dopravná dostupnosť
- rast investícií do ľudských zdrojov
- lepšie podmienky pre šport, relax, kultúru a spoločenský život
- skvalitňovanie životného prostredia
- zvyšovanie atraktivnosti obce pre domáce obyvateľstvo i pre návštevníkov
- budovanie partnerstiev s okolitými obcami, podnikateľmi a združeniami vrátane MAS Malokarpatské partnerstvo
- efektívne využitie podporných programov a zdrojov EÚ, štátu, kraja, resp. iných subjektov

³ V literatúre sa uvádza, že kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja sú syntézou slabých stránok a ohrození a silných stránok a príležitostí uvedených v SWOT analýze.

KONCEPČNÁ ČASŤ

V. STRATEGICKÁ ČASŤ – STRATÉGIA ROZVOJA OBCE BOROVÁ

SWOT analýza a z nej vyplývajúce kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja obce tvoria východisko pre ďalší proces tvorby programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Koncepčná časť PHSR obce Borová zahŕňa strategickú, programovú, realizačnú a finančnú zložku. To znamená, že obsahuje **rozvojovú stratégiu** postavenú na strategických prioritách, v rámci ktorých sú stanovené jednotlivé opatrenia a konkrétne aktivity prinášajúce riešenia v záujme dosiahnutia špecifikovaných cieľov a tiež v snahe smerovať rozvoj obce k jej vízií.

Rozvojová stratégia zohľadňuje politické prostredie a makroekonomické rámce SR vrátane ich rizík, ďalej technologické, legislatívne a environmentálne špecifiká a taktiež rozvojové priority SR a Trnavského samosprávneho kraja v kontexte programovacieho obdobia 2014 – 2020. Stratégia obce korešponduje s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja. Ako vidieť, rozvojová stratégia posilňuje prednosti obce, zmiernuje jej negatíva a disproporcie, rieši naliehavé problémy a potreby obce a prináša aj dlhodobé investičné akcie.

Stratégiu rozvoja obce Borová reprezentuje vízia obce, na ktorú nadväzujú strategické ciele a priority.

1. Vízia obce

Vo všeobecnosti vízia dáva rámcovú predstavu o tom, ako by mala obec (región, kraj a pod.) vyzerat' v dlhodobom časovom horizonte. Mala by jasne a stručne naznačiť budúci obraz obce, ku ktorému by malo smerovať úsilie a aktivity všetkých zainteresovaných strán. Vízia by mala vyjadrovať základné smerovanie obce v súlade s požiadavkami a záujmami (želaniami) jej obyvateľov.

Už v predchádzajúcom PHSR mala Borová zadefinovanú svoju víziu, ktorá po malých úpravách zostáva pre obec aj naďalej aktuálnou.

Víziu obce Borová predstavuje:

Borová – malebná dedinka situovaná v pôvabnom, zdravom a v tichom prostredí, v ktorom žijú priateľskí a prívetiví ľudia, hrdí na svoje tradície, zvyklosti, hodnoty a súdržnosť. Dobré pracovné príležitosti, pestré služby a kvalitné podmienky pre šport, relax a kultúru znásobujú atraktivnosť obce a spokojnosť jej obyvateľov i návštevníkov.

2. Strategické ciele

Ciele predstavujú významný nástroj z hľadiska budúceho rozvoja obce (regiónu, kraja a pod.), poskytujúci informáciu o očakávanom stave, ktorý by sa mal dosiahnuť realizáciou rôznych rozvojových aktivít. **Globálny cieľ** – nazývaný aj ako celkový, základný alebo všeobecný cieľ – v intenciách vízie naznačuje smerovanie obce v strednodobom horizonte.

Globálny cieľ obce Borová predstavuje:

Zabezpečiť zdravý sociálno-ekonomický rozvoj obce Borová, skvalitniť podmienky života, stimulovať tvorbu pracovných miest a zvyšovať atraktivnosť územia.

Na globálny cieľ nadväzujú **parciálne ciele**, ktoré jednoznačnejšie vyjadrujú, čo chce obec Borová do roku 2023 dosiahnuť.

- 1. Budovať rozvoj obce ako pokojný a príjemný domov pre súčasných obyvateľov a zamedziť tak migrácii obyvateľstva, na druhej strane podporovať a vytvárať podmienky pre prílev nového obyvateľstva najmä mladej generácie a mladých rodín; do roku 2023 dosiahnuť zvýšenie počtu obyvateľstva minimálne na úroveň 510 osôb**
- 2. Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci, podporovať tvorbu nových pracovných miest a prispievať tak k rastu spokojnosti obyvateľstva. Každoročne podporiť vznik aspoň dvoch nových podnikateľských subjektov**
- 3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatraktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov**
- 4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality**

3. Strategické priority

V nadväznosti na víziu obce a vytýčený globálny cieľ ako aj parciálne ciele je rozvojová stratégia obce Borová postavená na **troch strategických prioritách**:

Strategická priorita I. Ľudské zdroje

Strategická priorita II. Služby a hospodárstvo

Strategická priorita III. Infraštruktúra a životné prostredie

Strategická priorita I. Ľudské zdroje

Motto strategickkej priority: Obyvatelia obce ako hlavní aktéri jej rozvoja

Už motto tejto strategickkej priority naznačuje, že daná priorita sleduje rozvoj ľudského kapitálu, zvyšovanie jeho vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne. Okrem toho priorita kladie dôraz na udržiavanie tradícií, hodnôt vidieka a budovanie miestneho povedomia organizovaním, resp. podporou osvedčených a tiež nových atraktívnych podujatí z oblasti športu, kultúry a spoločenského života. SWOT analýza poukázala na to, že silnou stránkou Borovej sú ochotní a aktívni občania, dobré medziľudské vzťahy a pestrá ponuka voľnočasových aktivít obce a miestnych organizácií. V týchto aktivitách je potrebné pokračovať aj do budúcnosti, pričom je žiaduce, aby aktivity proporcionálne oslovovali všetky vekové kategórie v priebehu roka. K upevneniu spolupatričnosti obyvateľov a k posilneniu identity Borovej má prispieť aj lepšia informovanosť, komunikácia a prezentácia obce prostredníctvom pútavej www stránky.

Strategická priorita II. Služby a hospodárstvo

Motto strategickkej priority: Rozvoj služieb a podpora podnikania ako faktory prispievajúce k spokojnosti obyvateľstva a napredovaniu obce

Analytická časť a taktiež výsledky dotazníkového prieskumu upozornili na skutočnosť, že pre obec je charakteristická slabá ekonomická základňa a nedostatok pracovných miest. Ďalšou slabou stránkou je aj obmedzený sortiment obchodu a hlavne služieb. Borová pritom má dobrý potenciál pre rozvoj poľnohospodárstva, farmárstva, remesiel, vidieckeho cestovného ruchu a cykloturistiky. Zo strany obyvateľstva je záujem aj o vznik nových obchodných prevádzok a predovšetkým služieb. Do budúcnosti by sa tak obec mala viac sústrediť na vytváranie vhodnejších podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania, na prítiahnutie investorov a na podporu domácich podnikateľov. Tým de facto obec môže účinne prispievať k tvorbe nových pracovných príležitostí pre miestnych obyvateľov a k zníženiu ich migrácie za prácou. Výstavba nájomných bytov a podpora výstavby rodinných domov prítiahne do obce nových obyvateľov. S rastom počtu obyvateľov možno očakávať i rast dopytu po službách. Rozširovanie škály služieb a obchodných prevádzok získa tak nový impulz.

V konečnom dôsledku úspešný hospodársky rozvoj môže generovať dodatočné finančné zdroje, ktoré obec môže použiť pre rast spokojnosti obyvateľstva.

Strategická priorita III. Infraštruktúra a životné prostredie

Motto strategickej priority: Kvalitná infraštruktúra a zdravé životné prostredie ako základ spokojnosti obyvateľstva a napredovania obce

Kvalitná infraštruktúra a zdravé životné prostredie je významným aspektom z hľadiska komfortu života, práce, podnikania, relaxu i atraktívnosti územia. Závisí od nich, či sa do obce podarí pritiahnúť nových obyvateľov, podnikateľov, investorov, návštevníkov či turistov. Vstupná analýza a dotazníkový prieskum poukázali na to, že obec Borová má v oblasti infraštruktúry nemalé rezervy – vybudovanie, resp. modernizáciu si vyžaduje dopravná a technická infraštruktúra a taktiež infraštruktúra determinujúca rozvoj bývania a kvalitu života v obci. V ďalšom období je potrebné koncentrovať pozornosť aj na skvalitňovanie environmentálnej infraštruktúry a na aktivity zamerané na zveľaďovanie a skrášľovanie obce.

VI. PROGRAMOVÁ ČASŤ – OPATRENIA A AKTIVITY

V predchádzajúcej časti boli definované strategické priority, na ktoré sa chce obec Borová v budúcom období sústrediť. V rámci uvedených priorít sú v tejto časti identifikované jednotlivé **opatrenia** a následne **aktivity**, ktoré prinášajú konkrétne riešenia a rozvojové projekty v časovom horizonte do roku 2023.

Strategická priorita I. Ľudské zdroje

Predmetná strategická priorita bude obsahovať nasledovné opatrenia a aktivity:

Opatrenie I.1 Rozvoj vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudského kapitálu

Aktivita I.1.1 Podpora a organizovanie tvorivých a vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny obyvateľstva v obci – od mladých ľudí až po seniorov (napr. osvetové prednášky na aktuálne témy v oblasti podnikania, legislatívy, zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb, ochrany životného prostredia; besedy s osobnosťami regiónu, atď.)

Aktivita I.1.2 Podpora a organizovanie vzdelávacích aktivít pre nezamestnané osoby a iné znevýhodnené skupiny na trhu práce (napr. kurz v oblasti malého podnikania)

Aktivita I.1.3 Podpora voľnočasových aktivít detí a mládeže (zapojiť ich do krúžkov – šport, tvorivé dielne, mladí hasiči, atď.)

Aktivita I.1.4 Knižnica s verejným prístupom na internet; rozšírenie jej knižničného fondu; elektronické spracovanie knižničnej agendy

Opatrenie I.2 Podpora tradícií a sporenie športového, kultúrneho a spoločenského života v obci

Aktivita I.2.1 Spracovanie kalendára kultúrnych, športových a spoločenských aktivít v obci ako prezentačného materiálu (tlačaná forma do každej domácnosti, elektronická forma na www stránke obce)

Aktivita I.2.2 Pokračovať v organizovaní tradičných športových, kultúrnych a spoločenských akcií a každý rok zorganizovať dve nové podujatia

Aktivita I.2.3 Podpora aktivít jestvujúcich i nových záujmových organizácií, združení a klubov (prenájom priestorov, finančná podpora, podpora pri organizovaní aktivít záujmových združení a klubov, atď.)

Aktivita I.2.4 Podpora a organizovanie spoločných aktivít so susednými obcami regiónu JE Jaslovské Bohunice a tiež s obcami združenými v MAS Malokarpatské partnerstvo

Aktivita I.2.5 Pokračovanie v rozvoji cezhraničnej spolupráce s 9 obcami „Borová“ v ČR; (aktívna účasť na stretnutiach v ČR, organizácia spoločného stretnutia v našej obci)

Opatrenie I.3 Komunikácia a informovanosť obyvateľstva obce a taktiež jej návštevníkov

Aktivita I.3.1 Pravidelná aktualizácia a rozširovanie informačného obsahu oficiálnej www stránky obce pod heslom „www.borova.sk = pestrý zdroj informácií o Borovej pre jej obyvateľov a tiež pre návštevníkov“

Aktivita I.3.2 Elektronický informačný systém – zavedenie systému elektronickej komunikácie s obyvateľmi obce prostredníctvom e-mailov a sms (hardvérové a softvérové vybavenie)

Aktivita I.3.3 Deň otvorených dverí na Obecnom úrade v Borovej

Strategická priorita II. Služby a hospodárstvo

Uvedená strategická priorita bude zahŕňať tieto opatrenia a aktivity:

Opatrenie II.1 Rozšírenie ponuky služieb a obchodu

Aktivita II.1.1 Zostavenie katalógu voľných a vhodných objektov na podnikateľské účely

Aktivita II.1.2 Podpora vzniku nových prevádzok služieb (napr. kaderníctvo, holičstvo, pedikúra) a obchodu (poradenstvo, krátkodobé úľavy na dani z nehnuteľnosti, priestorové kapacity, reklama na www stránke obce)

Aktivita II.1.3 Vytvorenie systému podporných služieb pre seniorov a znevýhodnené osoby (zabezpečenie stravovania, resp. donáška stravy, zabezpečenie nákupov, príspevkov na stravu, opatrovateľská služba, poskytovanie poradenstva, zabezpečenie priestorových kapacít pre stretávanie sa seniorov, atď.)

Opatrenie II.2 Rozvoj podnikateľských aktivít a tvorba pracovných miest

Aktivita II.2.1 Podpora jestvujúcich a predovšetkým novo vznikajúcich remeselníckych a výrobných prevádzok (poradenstvo, vhodné daňové prostredie v obci, reklama na www stránke obce)

Aktivita II.2.2 Využitie priestorových kapacít bývalého poľnohospodárskeho dvora na podnikateľskú zónu v obci (príprava územia, spracovanie projektovej dokumentácie pre infraštruktúru, rekonštrukcia objektov)

Aktivita II.2.3 Podpora potenciálnych podnikateľských zámerov súvisiacich s vybudovaním drobných obslužných zariadení pre turistov, stravovacieho, resp. ubytovacieho zariadenia

Aktivita II.2.4 Podpora poľnohospodárskych výrobcov, pestovateľov ovocia a zeleniny prostredníctvom zriadenia trhového miesta (tržnice)

Aktivita II.2.5 Podpora podnikateľských subjektov pri získavaní zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ, resp. z fondov iných inštitúcií, krajín a zoskupení

Strategická priorita III. Infraštruktúra a životné prostredie

Súčasťou strategickej priority sú nasledovné opatrenia a aktivity:

Opatrenie III.1 Podpora rozvoja bývania

Aktivita III.1.1 Zmena územného plánu, resp. spracovanie nového územného plánu

Aktivita III.1.2 Vysporiadanie vlastníctva vytypovaných pozemkov v lokalite bývalého poľnohospodárskeho družstva

Aktivita III.1.3 Výstavba nájomných bytov

Aktivita III.1.4 Podpora výstavby nových rodinných domov, resp. rekonštrukcie jestvujúcich bytových objektov

Opatrenie III.2 Infraštruktúra zameraná na skvalitnenie života v obci

Aktivita III.2.1 Komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu vrátane vedľajšej budovy

Aktivita III.2.2 Obnova interiérového vybavenie materskej školy

Aktivita III.2.3 Vybudovanie multifunkčného ihriska (po vysporiadaní vlastníctva vhodných pozemkov)

Aktivita III.2.4 Rekonštrukcia domu smútku a okolia

Aktivita III.2.5 Zavedenie kamerového systému

Aktivita III.2.6 Vybudovanie oddychovej zóny v blízkosti ihriska (vysadenie kvetov, okrasných kríkov a stromov, osadenie prvkov drobnej architektúry – lavičky, smetné koše, kvetináče, lampy, drevené prvky, hojdačky a preliezky pre deti, atď.)

Aktivita III.2.7 Úprava kaplniek a sakrálnych prvkov

Aktivita III.2.8 Úprava miestneho cintorína

Opatrenie III.3 Zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry

Aktivita III.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Aktivita III.3.2 Vybudovanie chodníkov

Aktivita III.3.3 Zabezpečenie adekvátnej údržby komunikácií a chodníkov

Aktivita III.3.4 Osadenie informačných a smerových tabúl v obci

Aktivita III.3.5 Rekonštrukcia verejného osvetlenia

Aktivita III.3.6 Vybudovanie celoobecnej kanalizácie

Opatrenie III.4 Skvalitňovanie životného prostredia a zvýšenie atraktívnosti a estetických kvalít obce

Aktivita III.4.1 Zveľad'ovanie verejných priestranstiev (úprava a rozšírenie, výsadba okrasnej zelene, revitalizácia jestvujúcej zelene, kosenie, zabezpečovanie čistoty, osadenie lavičiek a smetných košov, stojany na bicykle)

Aktivita III.4.2 Pravidelné čistenie odvodňovacieho kanála

Aktivita III.4.3 Organizovanie pravidelného zberu textílií, kovového odpadu, batérií

Aktivita III.4.4 Likvidácia tzv. divokých skládok

Aktivita III.4.5 Vybudovanie kompostárne (vrátane drtiča organickej hmoty)

Aktivita III.4.6 Vybudovanie zberného dvora v obci

Aktivita III.4.7 Jarná a jesenná akcia venovaná čistote a skrášľovaniu obce (spoločná akcia samosprávy a obyvateľov)

Aktivita III.4.8 Zapájanie obyvateľstva do zveľad'ovania obce formou súťaží (napr. súťaž o najkrajšiu predzáhradku, súťaž o najkrajšiu kvetinovú výzdobu na oknách rodinných domov a bytov, atď.)

VII. REALIZAČNÁ A FINANČNÁ ČASŤ – PLÁN OPATRENÍ A AKTIVÍT NA ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE STRATÉGIE ROZVOJA

Realizačná a finančná časť zodpovedá tzv. plánu opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie stratégie rozvoja obce Borová. Plán špecifikuje prínos opatrení k naplneniu cieľov, stanovuje previazanosť opatrení s nadradeným dokumentom, t. j. s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015, ďalej bližšie definuje jednotlivé aktivity z pohľadu ich časovej realizácie, finančného zabezpečenia a monitorovania prostredníctvom merateľných ukazovateľov. Súčasťou plánu opatrení a aktivít je aj určenie inštitucionálneho zabezpečenia.

Strategická priorita	I. Ľudské zdroje				
Opatrenie	I.1 Rozvoj vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudského kapitálu				
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>2. Vytvorí vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci, podporovať tvorbu nových pracovných miest a prispievať tak k rastu spokojnosti obyvateľstva. Každoročne podporiť vznik aspoň dvoch nových podnikateľských subjektov</p> <p>4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality</p>				
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015 Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života Strategický cieľ: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň vo vidieckych sídlach Priorita: Kraj so širokospektrálnou kultúrnou ponukou Strategický cieľ: Zvýšiť rozsah a kvalitu služieb poskytovaných knižnicami</p>				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	I.1.1 Podpora a organizovanie tvorivých a vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny obyvateľstva v obci – od mladých ľudí až po	1500	Vlastné zdroje obce Program obnovy dediny Dotácie TTSK	2016-2020	Počet podporených a zorganizovaných aktivít za rok

	seniorov (napr. osvetové prednášky na aktuálne témy v oblasti podnikania, legislatívy, zdravotnej starostlivosti, sociálnych služieb, ochrany životného prostredia; besedy s osobnosťami regiónu, atď.)		Nadácia SPP Nadácia pre deti Slovenska		
	I.1.2 Podpora a organizovanie vzdelávacích aktivít pre nezamestnané osoby a iné znevýhodnené skupiny na trhu práce (napr. kurz v oblasti malého podnikania)	5000	Vlastné zdroje obce Zdroje ŠR	2016-2020	Počet podporených a zorganizovaných aktivít za rok Počet účastníkov vzdelávacích aktivít za rok
	I.1.3 Podpora voľnočasových aktivít detí a mládeže (zapojiť ich do krúžkov – šport, tvorivé dielne, mladí hasiči, atď.)	3000 500	Vlastné zdroje obce Dotácie TTSK Nadácia pre deti Slovenska Nadácia JEDNOTA COOP Súkromné zdroje	2016-2020	Počet účastníkov voľnočasových aktivít za rok
	I.1.4 Knižnica s verejným prístupom na internet; rozšírenie jej knižničného fondu; elektronické spracovanie knižničnej agendy	1500	Vlastné zdroje obce	2016-2020	Počet používateľov knižnice za rok
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, organizátori vzdelávacích aktivít, materská škola, miestne záujmové organizácie, združenia a kluby				

Strategická priorita	I. Ľudské zdroje				
Opatrenie	I.2 Podpora tradícií a spestrenie športového, kultúrneho a spoločenského života v obci				
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality				
Väzba na nadradené dokumenty	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015 Priorita: Šport a telesná kultúra Strategický cieľ: Podporiť neformálne športové aktivity v kraji grantovým programom Priorita: Kraj so širokospektrálnou kultúrnou ponukou Strategický cieľ: Zvýšiť kvalitu prostredia pre činnosť všetkých aktérov miestnej kultúry				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	I.2.1 Spracovanie kalendára kultúrnych, športových a spoločenských aktivít v obci ako prezentačného materiálu (tlačená forma do každej domácnosti, elektronická forma na www stránke obce)	500	Vlastné zdroje obce Súkromné zdroje	každoročne	Počet výtlačkov kalendára aktivít v obci
	I.2.2 Pokračovať v organizovaní tradičných športových, kultúrnych a spoločenských akcií a každý rok zorganizovať dve nové podujatie	5000	Vlastné zdroje obce Nadácia SPP Dotácie Raiffeissen banka Dotácie TTSK Súkromné zdroje	2016-2020	Počet podujatí v obci za rok
	I.2.3 Podpora aktivít jestvujúcich i nových záujmových organizácií, združení a klubov (prenájom priestorov, finančná podpora, podpora pri organizovaní aktivít záujmových združení a klubov, atď.)	5000	Vlastné zdroje obce Dotácie TTSK	2016-2020	Počet funkčných záujmových organizácií, združení a klubov Počet aktivít organizovaných záujmovými

					organizáciami, združeniami a klubmi za rok
	I.2.4 Podpora a organizovanie spoločných aktivít so susednými obcami regiónu JE Jaslovské Bohunice a tiež s obcami združenými v MAS Malokarpatské partnerstvo	1000 500	Vlastné zdroje obce Zdroje MAS Malokarpatské partnerstvo PRV 2014 – 2020	2016-2020	Počet spoločných aktivít za rok
	I.2.5 Pokračovanie v rozvoji cezhraničnej spolupráce s 6 obcami „Borová“ v ČR; (aktívna účasť na stretnutiach v ČR, organizácia spoločného stretnutia v našej obci)	2000 1000	Vlastné zdroje obce Súkromné zdroje	2020	Počet účastníkov Borovských hier za rok
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, miestne záujmové organizácie, združenia a kluby, miestne podnikateľské subjekty, MAS Malokarpatské partnerstvo, partnerské obce z ČR				

Strategická priorita	I. Ľudské zdroje
Opatrenie	I.3 Komunikácia a informovanosť obyvateľstva obce a taktiež jej návštevníkov
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>1. Budovať rozvoj obce ako pokojný a príjemný domov pre súčasných obyvateľov a zamedziť tak migrácii obyvateľstva, na druhej strane podporovať a vytvárať podmienky pre prílev nového obyvateľstva najmä mladej generácie a mladých rodín; do roku 2023 dosiahnuť zvýšenie počtu obyvateľstva minimálne na úroveň 510 osôb</p> <p>2. Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci, podporovať tvorbu nových pracovných miest a prispievať tak k rastu spokojnosti obyvateľstva. Každoročne podporiť vznik aspoň dvoch nových podnikateľských subjektov</p> <p>4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality</p>

Väzba na nadradené dokumenty	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015 Priorita: Interné služby Strategický cieľ: Zabezpečiť dostupné informačné prostredie				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	I.3.1 Pravidelná aktualizácia a rozširovanie informačného obsahu oficiálnej www stránky obce pod heslom „www.borova.sk = pestrý zdroj informácií o Borovej pre jej obyvateľov a tiež pre návštevníkov“	1000	Vlastné zdroje obce	2016-2020	Počet návštevníkov www stránok za rok
	I.3.2 Elektronický informačný systém – zavedenie systému elektronickej komunikácie s obyvateľmi obce prostredníctvom e-mailov a sms (hardvérové a softvérové vybavenie)	2000	Vlastné zdroje obce	2017-2020	Počet obyvateľov komunikujúcich prostredníctvom e-mailov a sms
	I.3.3 Deň otvorených dverí na Obecnom úrade v Borovej	200	Vlastné zdroje obce	každoročne	Počet účastníkov akcie
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, správca www stránky				

Strategická priorita	II. Služby a hospodárstvo				
Opatrenie	II.1 Rozšírenie ponuky služieb a obchodu				
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>2. Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci, podporovať tvorbu nových pracovných miest a prispievať tak k rastu spokojnosti obyvateľstva. Každoročne podporiť vznik aspoň dvoch nových podnikateľských subjektov</p> <p>3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatriktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov</p>				
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015 Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života Strategický cieľ: Vidiek atraktívny pre rozvoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov na vidieku Priorita: Sociálne uvedomelé prostredie v kraji, komplexný sociálny systém Strategický cieľ: Zvýšiť ponuku nedostatkových sociálnych služieb v regióne Strategický cieľ: Zlepšovať možnosti pre kvalitný život seniorov na území TTSK Strategický cieľ: Podporovať chýbajúce služby a aktivity zamerané na dôchodcom na území TTSK</p>				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	II.1.1 Zostavenie katalógu voľných a vhodných objektov na podnikateľské účely	1000	Vlastné zdroje obce	Do r.2020	Počet výtlačkov katalógu objektov vhodných na podnikanie v obci
	II.1.2 Podpora vzniku nových prevádzok služieb (napr. kaderníctvo, holičstvo, pedikúra) a obchodu (poradenstvo, krátkodobé úľavy na dani z nehnuteľnosti, priestorové kapacity – rekonštrukcia nevyužívaných objektov, reklama na www stránke obce)	10000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Súkromné zdroje	2017-2020	Počet fungujúcich prevádzok služieb a obchodu v obci

	II.1.3 Vytvorenie systému podporných služieb pre seniorov a znevýhodnené osoby (zabezpečenie stravovania, resp. donáška stravy, zabezpečenie nákupov, príspevok na stravu, opatrovateľská služba, poskytovanie poradenstva, zabezpečenie priestorových kapacít pre stretávanie sa seniorov, atď.)	5000 1000	Vlastné zdroje obce Dotácie TTSK	2017	Počet služieb zlepšujúcich život seniorom a znevýhodneným osobám za rok Počet osôb využívajúcich systém podporných služieb pre seniorov a znevýhodnené osoby za rok
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, jestvujúce a nové podnikateľské subjekty				

Strategická priorita	II. Služby a hospodárstvo
Opatrenie	II.2 Rozvoj podnikateľských aktivít a tvorba pracovných miest
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>2. Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci, podporovať tvorbu nových pracovných miest a prispievať tak k rastu spokojnosti obyvateľstva. Každoročne podporiť vznik aspoň dvoch nových podnikateľských subjektov</p> <p>3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatriktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov</p> <p>4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality</p>
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015</p> <p>Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života</p> <p>Strategický cieľ: Vidiek atraktívny pre rozvoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov na vidieku</p> <p>Strategický cieľ Kvalitné podnikateľské prostredie na vidieku, alternatíva rozvoja vidieka.</p>

Aktivity	Strategický cieľ: Zvýšiť kvalitu cestovného ruchu na vidieku				
	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	II.2.1 Podpora jestvujúcich a predovšetkým novo vznikajúcich remeselných výrobných prevádzok (poradenstvo, vhodné daňové prostredie v obci, reklama na www stránke obce)	1000	Vlastné zdroje obce	2016-2020	Počet fungujúcich remeselných výrobných prevádzok v obci
	II.2.2 Využitie priestorových kapacít bývalého poľnohospodárskeho dvora na podnikateľskú zónu v obci (príprava územia, spracovanie projektovej dokumentácie pre infraštruktúru, rekonštrukcia objektov)	3000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Súkromné zdroje	Do r.2020	Spracovaná projektová dokumentácia Plocha v m ² pripravená na vybudovanie podnikateľskej zóny
	II.2.3 Podpora potenciálnych podnikateľských zámerov súvisiacich s vybudovaním drobných obslužných zariadení pre turistov, stravovacieho, resp. ubytovacieho zariadenia	10000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2017-2020	Počet podporených subjektov
	II.2.4 Podpora poľnohospodárskych výrobcov, pestovateľov ovocia a zeleniny prostredníctvom zriadenia trhového miesta (tržnice)	2000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2017	Tržnica s plochou v m ²
	II.2.5 Podpora podnikateľských subjektov pri získavaní zdrojov zo štrukturálnych fondov EÚ, resp. z fondov iných inštitúcií, krajín a zoskupení	1000	Vlastné zdroje obce Súkromné zdroje	2016-2020	Počet projektov predložených podnikateľskými subjektmi za účelom získania zdrojov z fondov EÚ, resp.

					z fondov iných subjektov
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, jestvujúce podnikateľské subjekty, potenciálni investori				

Strategická priorita	III. Infraštruktúra a životné prostredie				
Opatrenie	III.1 Podpora rozvoja bývania				
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>1. Budovať rozvoj obce ako pokojný a príjemný domov pre súčasných obyvateľov a zamedziť tak migrácii obyvateľstva, na druhej strane podporovať a vytvárať podmienky pre prílev nového obyvateľstva najmä mladej generácie a mladých rodín; do roku 2023 dosiahnuť zvýšenie počtu obyvateľstva minimálne na úroveň 510 osôb</p> <p>2. Vytvoriť vhodné podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít v obci, podporovať tvorbu nových pracovných miest a prispievať tak k rastu spokojnosti obyvateľstva. Každoročne podporiť vznik aspoň dvoch nových podnikateľských subjektov</p> <p>3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatriktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov</p>				
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015 Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života Strategický cieľ: Atraktívne podmienky pre život na vidieku</p>				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	III.1.1 Zmena územného plánu, resp. spracovanie nového územného plánu	3000	Vlastné zdroje obce	2016	Doplnok k ÚP Nový ÚP
	III.1.2 Vysporiadanie vlastníctva vytypovaných pozemkov v lokalite bývalého poľnohospodárskeho družstva	5000	Vlastné zdroje obce	2020	Plocha v m ² vysporiadaných pozemkov
	III.1.3 Výstavba nájomných bytov	100000 300000	Vlastné zdroje obce Úverové zdroje	2018-2020	Počet novopostavených bytových jednotiek
	III.1.4 Podpora výstavby nových rodinných domov, resp. rekonštrukcie existujúcich bytových objektov	10000	Vlastné zdroje obce Súkromné zdroje Úverové zdroje	2019-2020	Vypracovaná projektová dokumentácia

					Lokalita s rozlohou v m ² pripravená na výstavu nových rodinných domov Počet zrekonštruovaných bytových objektov
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, súkromní investori				

Strategická priorita	III. Infraštruktúra a životné prostredie
Opatrenie	III.2 Infraštruktúra zameraná na skvalitnenie života v obci
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>1. Budovať rozvoj obce ako pokojný a príjemný domov pre súčasných obyvateľov a zamedziť tak migrácii obyvateľstva, na druhej strane podporovať a vytvárať podmienky pre prílev nového obyvateľstva najmä mladej generácie a mladých rodín; do roku 2023 dosiahnuť zvýšenie počtu obyvateľstva minimálne na úroveň 510 osôb</p> <p>3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatriktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov</p> <p>4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality</p>
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015</p> <p>Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života</p> <p>Strategický cieľ: Atraktívne podmienky pre život na vidieku</p> <p>Strategický cieľ: Zvýšiť vzdelanostnú úroveň vo vidieckych sídlach</p> <p>Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie na vidieku, rozvinutá environmentálna infraštruktúra</p> <p>Priorita: Šport a telesná kultúra</p> <p>Strategický cieľ: Zvýšiť dostupnosť športových zariadení a športových plôch pre širokú verejnosť</p>

Aktivity	Strategický cieľ: Zlepšiť materiálno-technického vybavenie pre športové aktivity				
	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	III.2.1 Komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu vrátane vedľajšej budovy	20000 200000 50000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Dotácie MF SR Environmentálny fond	2017-2019	Plocha v m ² zrekonštruovaného kultúrneho domu
	III.2.2 Obnova interiérového vybavenie materskej školy	1000 500	Vlastné zdroje obce Dotácie MŠVVŠ SR Súkromné zdroje	2016-2020	Počet obnovených zariadení
	III.2.3 Vybudovanie multifunkčného ihriska (po vysporiadaní vlastníctva vhodných pozemkov)	20000 30000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Nadácia VÚB	2018-2019	Počet užívateľov multifunkčného ihriska za rok
	III.2.4 Rekonštrukcia domu smútku a okolia	5000 20000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Dotácie MF SR	2018-2020	Plocha v m ² zrekonštruovaného domu smútku
	III.2.5 Zavedenie kamerového systému	50000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2017	Počet inštalovaných bezpečnostných prvkov
	III.2.6 Vybudovanie oddychovej zóny v blízkosti ihriska (vysadenie kvetov, okrasných kríkov a stromov, osadenie prvkov drobnej architektúry – lavičky, smetné koše, kvetináče, lampy, drevené prvky, hojdačky a preliezky pre deti, atď.)	5000 10000	Vlastné zdroje obce Program obnovy dediny Nadácia VÚB Súkromné zdroje	2016-2017	Plocha v m ² vybudovanej oddychovej zóny Počet prvkov drobnej architektúry
	III.2.7 Úprava kaplniek a sakrálnych prvkov	2000	Vlastné zdroje obce Súkromné zdroje	2016	Počet upravených objektov
	III.2.8 Úprava miestneho cintorína	2000	Vlastné zdroje obce	každoročne	Upravená plocha

			Program obnovy dediny		v m ²
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec				

Strategická priorita	III. Infraštruktúra a životné prostredie				
Opatrenie	III.3 Zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry				
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>1. Budovať rozvoj obce ako pokojný a príjemný domov pre súčasných obyvateľov a zamedziť tak migrácii obyvateľstva, na druhej strane podporovať a vytvárať podmienky pre prílev nového obyvateľstva najmä mladej generácie a mladých rodín; do roku 2023 dosiahnuť zvýšenie počtu obyvateľstva minimálne na úroveň 510 osôb</p> <p>3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatriktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov</p> <p>4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality</p>				
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015 Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života Strategický cieľ: Kvalitná, dostatočná a bezpečná dopravná infraštruktúra na vidieku Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie na vidieku, rozvinutá environmentálna infraštruktúra</p>				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor
	III.3.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	200000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2016,2017-2018	Dĺžka zrekonštruovaných miestnych komunikácií (m)
	III.3.2 Vybudovanie chodníkov	150000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Úverové zdroje	2017-2019	Dĺžka vybudovaných chodníkov (m)

	III.3.3 Zabezpečenie adekvátnej údržby komunikácií a chodníkov	10000	Vlastné zdroje obce	2016-2019	Počet hodín vynaložených a údržbu komunikácií a chodníkov
	III.3.4 Osadenie informačných a smerových tabúľ v obci	2500	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2016-2017	Počet osadených tabúľ
	III.3.5 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	10000	Vlastné zdroje obce	2017-2018	Počet vymenených svietidiel
	III.3.6 Vybudovanie celoobecnej kanalizácie	50000 450000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	Do r. 2020	Dĺžka vybudovanej kanalizácie (m)
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec				

Strategická priorita	III. Infraštruktúra a životné prostredie				
Opatrenie	III.4 Skvalitňovanie životného prostredia a zvýšenie atraktívnosti a estetických kvalít obce				
Opatrenie prispieva k naplneniu cieľa	<p>3. Zlepšovať infraštruktúru, skvalitňovať občiansku vybavenosť a zatriktívňovať prostredie v obci pre súčasných i potenciálnych obyvateľov</p> <p>4. Rozvíjať vidiecky charakter územia, upevňovať súdržnosť obyvateľstva a pestrou škálou voľnočasových aktivít spríjemňovať život domácomu obyvateľstvu a tiež návštevníkom lokality</p>				
Väzba na nadradené dokumenty	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2009-2015</p> <p>Priorita: Vidiek TTSK, ekvivalent kvality mestského života</p> <p>Strategický cieľ: Kvalitné životné prostredie na vidieku, rozvinutá environmentálna infraštruktúra</p> <p>Priorita: Zdravé životné prostredie i pre budúce generácie</p> <p>Strategický cieľ: Podporovať inovatívne ekologické projekty, týkajúce sa všetkých oblastí života v TTSK</p>				
Aktivity	Názov	Odhadované náklady v EUR	Potenciálne zdroje krytia	Termín realizácie	Indikátor

III.4.1 Zveľadňovanie verejných priestranstiev (úprava a rozšírenie, výsadba okrasnej zelene, revitalizácia jestvujúcej zelene, kosenie, zabezpečovanie čistoty, osadenie lavičiek a smetných košov, stojany na bicykle)	100000 5000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020 Program obnovy dediny Nadácia VÚB EKOPOLIS	2017-2020	Plocha v m ² upravených verejných priestranstiev Počet kusov vysadenej okresnej zelene
III.4.2 Pravidelné čistenie odvodňovacieho kanála	10000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2017-2020	Počet hodín čistiacich prác
III.4.3 Organizovanie pravidelného zberu textílií, kovového odpadu, batérií	3000	Vlastné zdroje obce	2016-2020	Množstvo vyzbieraného odpadu
III.4.4 Likvidácia tzv. divokých skládok	5000	Vlastné zdroje obce PRV 2014 – 2020	2017-2020	Počet zlikvidovaných divokých skládok za rok
III.4.5 Vybudovanie kompostárne (vrátane drtiča organickej hmoty)	10000	Vlastné zdroje obce OP Kvalita ŽP 2014 – 2020	2017-2018	Množstvo spracovaných odpadov v tonách za rok
III.4.6 Vybudovanie zberného dvora v obci	10000 100000	Vlastné zdroje obce OP Kvalita ŽP 2014 – 2020 Environmentálny fond	Do r. 2020	Plocha vybudovaného zberného dvora v m ² Počet separovaných zložiek
III.4.7 Jarná a jesenná akcia venovaná čistote a skrášľovaniu obce (spoločná akcia samosprávy a obyvateľov)	2000	Vlastné zdroje obce	2016-2020	Počet hodín zameraných na čistotu a skrášľovanie obce za rok
III.4.8 Zapájanie obyvateľstva do zveľadňovania obce formou súťaží (napr. súťaž o najkrajšiu	2500	Vlastné zdroje obce	2016-2020	Počet aktivít zameraných na zveľadňovanie obce

	predzáhradku, súťaž o najkrajšiu kvetinovú výzdobu na oknách rodinných domov a bytov, atď.)				za rok
Inštitucionálne zabezpečenie	Obec, miestne záujmové organizácie, združenia a kluby, obyvatelia				

PRV 2014 – 2020 – Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

OP Kvalita ŽP 2014 – 2020 – Operačný program Kvalita životného prostredia 2014 – 2020

VIII. MONITORING, HODNOTENIE A AKTUALIZÁCIA

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným dokumentom, prostredníctvom ktorého bude obec Borová manažovať svoj budúci rozvoj. Program má strednodobý charakter a je relevantný k časovému obdobiu rokov 2015 – 2023. PHSR sumarizuje potreby, požiadavky a záujmy obyvateľov obce vo väzbe na národné a regionálne strategické zámery a priority. V programe sú v rámci troch strategických priorít zadefinované strategické ciele, ktoré sa budú naplňovať prostredníctvom opatrení a konkrétnych aktivít. Tieto korešpondujú s Územným plánom obce Borová, ďalej s komunitným plánom a tiež s prioritami MAS Malokarpatské partnerstvo. Z finančného hľadiska jednotlivé aktivity nájdu svoje vyjadrenie v rozpočte obce na príslušné obdobie, ktorý v zmysle platnej legislatívy o rozpočtových pravidlách obec od roku 2006 zostavuje na viacročné obdobie. PHSR zároveň predstavuje východiskový dokument pre tvorbu iných koncepcných materiálov týkajúcich sa parciálnych oblastí života obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Borová je otvoreným dokumentom, ktorý bude **priebežne monitorovaný** a v **pravidelnej ročnej periodicite** (spravidla do 31. 03.) **vyhodnocovaný** na zasadnutiach **obecného zastupiteľstva**. Monitorovací proces by mal pritom dávať odpoveď na nasledovné otázky:

- Ako sa naplňujú strategické ciele?
- Postupuje realizácia aktivít v súlade s plánom?
- Aké sú prínosy už realizovaných aktivít?
- Sú plánované aktivity naďalej aktuálne?
- Sú potrebné zmeny v porovnaní s plánom?
- Aké sú riziká plnenia cieľov?

Vo väzbe na výsledky monitorovacieho procesu si PHSR môže vyžadovať aktualizáciu, modifikáciu, prípadne i zaradenie nového opatrenia či aktivity. To všetko s cieľom v maximálnej miere zvýšiť kvalitu života v obci, zvýšiť jej atraktivnosť, zlepšiť podmienky pre prácu, bývanie, vzdelávanie, spoločenské, kultúrne a športové vyžitie a uspokojiť tak požiadavky všetkých zainteresovaných strán. PHSR si môže vyžadovať isté úpravy aj vo väzbe na zásadné zmeny v externom a internom prostredí, resp. v prípade vzniku nových súvislostí a trendov. Neustále bude potrebné sledovať, či faktory a tendencie, na ktorých je program rozvoja obce založený, zodpovedajú aj reálnemu vývoju. V prípade významných diskrepancií medzi predpokladmi a realitou bude potrebné pristúpiť k jeho zmenám.

Plnenie programu, jeho pravidelné vyhodnocovanie a aktualizáciu bude obec Borová realizovať v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

PRÍLOHY

Príloha č. 1

Spoločnosti s ručením obmedzeným so sídlom v obci Borová zapísané v Obchodnom registri k 31. 05. 2015

Obchodné meno	Sídlo 91961 Borová	IČO	Deň zápisu	Preruš. činnosť od - do	Právna forma	Predmet prevažujúcej činnosti (SK NACE)
TT - ECCO, s.r.o.	70	46 821 244	13.9.2012		Spoločnosť s ručením obmedzeným	10610 Výroba mlynských výrobkov
ARK - TEAM s.r.o.	17	44 046 901	21.3.2008		Spoločnosť s ručením obmedzeným	43120 Zemné práce
Skacel guitar shop s.r.o.	17	44 464 711	12.11.2008		Spoločnosť s ručením obmedzeným	47190 Ostatný maloobchod v nešpecializovaných predajniach
Fair - tax, s.r.o.	56	45 959 803	10.12.2010		Spoločnosť s ručením obmedzeným	69200 Účtovnícke a audítorské činnosti, vedenie účtovných kníh; daňové poradenstvo
ProEconomy, spol. s r.o.	25	36 253 316	26.2.2003		Spoločnosť s ručením obmedzeným	69200 Účtovnícke a audítorské činnosti, vedenie účtovných kníh; daňové poradenstvo
PROFI s.r.o.	65	47 585 102	1.1.2014		Spoločnosť s ručením obmedzeným	73110 Reklamné agentúry
TBD Construction s.r.o.	100	47 585 641	8.1.2014		Spoločnosť s ručením obmedzeným	77290 Prenájom a lízing ostatných osobných potrieb a potrieb pre domácnosť
ECO ACTIVITY SK, s.r.o.	107	46 693 505	6.6.2012		Spoločnosť s ručením obmedzeným	81220 Ostatné priemyselné čistenie budov
Cooperation & Services, s.r.o.	163	36 786 616	5.6.2007		Spoločnosť s ručením obmedzeným	82990 Ostatné pomocné obchodné činnosti i. n.
AMANS s.r.o.	140	48 096 431	28.3.2015		Spoločnosť s ručením obmedzeným	
MAX STAVTRANS s.r.o.	143	48 152 919	20.5.2015		Spoločnosť s ručením obmedzeným	

**Podnikateľské subjekty so sídlom v obci Borová
zapísané v Živnostenskom registri k 31. 05. 2015**

Obchodné meno	Sídlo 91961 Borová	IČO	Deň zápisu	Preruš. činnosť od - do	Právna forma	Predmet prevažujúcej činnosti (SK NACE)
Lubomír Viskupič - AGROFARM - BOROVÁ	70	30726492	23.7.2012		107 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v OR - podnikajúca súčasne ako sam. hosp. roľník	01110 Pestovanie obilnín (okrem ryže), strukovín a olejnatých semien
Peter Ohrablo	2	43801757	22.10.2007		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	11030 Výroba jablčného vína a iného ovocného vína
Richard Moravčík	174	47892781	2.9.2014		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	16100 Pilovanie a hobľovanie dreva
Pavol Pecko	41	41432932	2.1.2008		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	16100 Pilovanie a hobľovanie dreva
Jozef Wollner	87	47832274	23.6.2014		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	16290 Výroba ostatných výrobkov z dreva; výroba výrobkov z korku, slamy a prúteného materiálu
Michal Mihálek	56	34945792	26.6.2013		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	25620 Obrábanie
Martin Školek	65	46321373	12.8.2011	1.12.2012 1.12.2015	101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	25620 Obrábanie
Rudolf Krajčovič	60	41694236	28.3.2005		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	25720 Výroba zámkov a pántov
Štefan Široký	118	37571451	1.9.2001		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	25990 Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
Marek Pecko	142	47928948	1.10.2014		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	25990 Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
Ernest Pagáč	57	41434498	7.1.2005		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	25990 Výroba ostatných kovových výrobkov i. n.
Jozef Wollner STOLÁRSKA ÚDRŽBA	87	32096470	1.5.1993		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	31090 Výroba ostatného nábytku
Ing. Peter Pecko	150	41975464	29.8.2005		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	33120 Oprava strojov
Vanda Skácelová - VANDIS	56	34615466	1.8.1996	9.1.2013 8.1.2016	101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	43110 Demolácia
Jozef Danihel	160	35174480	1.4.2010		107 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v OR - podnikajúca súčasne ako sam. hosp. roľník	43120 Zemné práce
Juraj Cisár	143	43014020	1.3.2006	20.5.2010 1.6.2016	101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	43120 Zemné práce
Marek Šamaj	175	44574126	1.1.2009		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	43390 Ostatné stavebné kompletizačné a dokončovacie práce
Ľuboš Hudek	82	35404540	10.2.1999		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	43910 Pokrývačské práce
Branislav Pagáč	57	47088982	13.3.2013		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	43990 Ostatné špecializované stavebné práce i. n.

Obchodné meno	Sídlo 91961 Borová	IČO	Deň zápisu	Preruš. činnosť od - do	Právna forma	Predmet prevažujúcej činnosti (SK NACE)
Marián Skácel - VANDIS PLUS	16	41150066	15.3.2004	1.8.2012 31.7.2015	101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	43990 Ostatné špecializované stavebné práce i. n.
Radomír Bača	84	30940745	24.2.1992		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	45200 Oprava a údržba motorových vozidiel
Zdenka Danihelová - Potraviny u Zdenky	132	34422790	1.11.1995		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	47110 Maloobchod v nešpecializovaných predajniach najmä s potravinami, nápojmi a tabakom
Branislav Skácel	16	41697731	4.7.2005		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	49410 Nákladná cestná doprava
Ing. Roman Pánis	43	33974179	20.3.2013		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	55200 Turistické a iné krátkodobé ubytovanie
Radovan Pagáč	56	47875194	11.8.2014		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	56290 Ostatné jedálenské služby
Rastislav Tomašovič	7	41434862	20.5.2007		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	56300 Služby pohostinstiev
Alena Kuracinová	58	37570498	1.7.2001		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	69200 Účtovnícke a audítorské činnosti, vedenie účtovných kníh; daňové poradenstvo
Marcela Ochabová	71	47174731	15.5.2013		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	73200 Prieskum trhu a verejnej mienky
Vladimír Fabo - ESF	181	30711185	11.5.1992		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	77110 Prenájom a lízing automobilov a ľahkých motorových vozidiel
Štefánia Čavarová - Letmas	95	45285667	1.12.2009		101 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v obchodnom registri	96040 Služby týkajúce sa telesnej pohody
Ľubomír Viskupič - AGROFARM - BORO VÁ	70	30726492	23.7.2012		107 Podnikateľ - fyzická osoba - nezapísaný v OR - podnikajúca súčasne ako sam. hosp. roľník	01110 Pestovanie obilnín (okrem ryže), strukovín a olejnatých semien

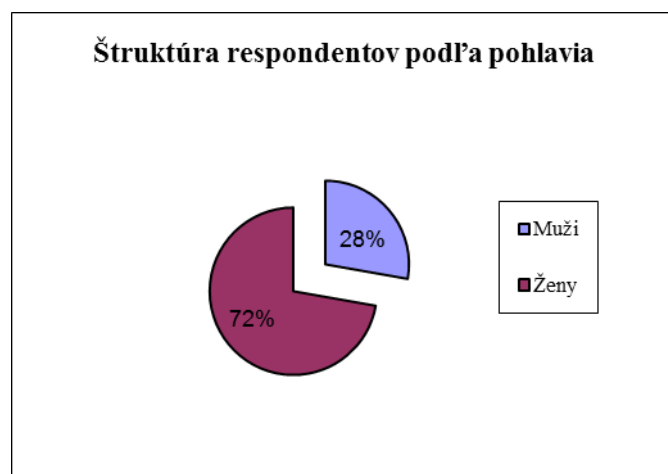
Zhrnutie výsledkov dotazníkového prieskumu v obci Borová

Dotazníkový prieskum bol zrealizovaný na začiatku spracovania PHSR, t. j. období apríl – máj 2015. Účelom bolo zistiť názory občanov obce na hlavné prednosti a silné stránky Borovej, na jej problémy a slabé miesta ako aj na rozvojové smery a aktivity v budúcom období. Snahou bolo zapojiť občanov obce do procesu tvorby PHSR.

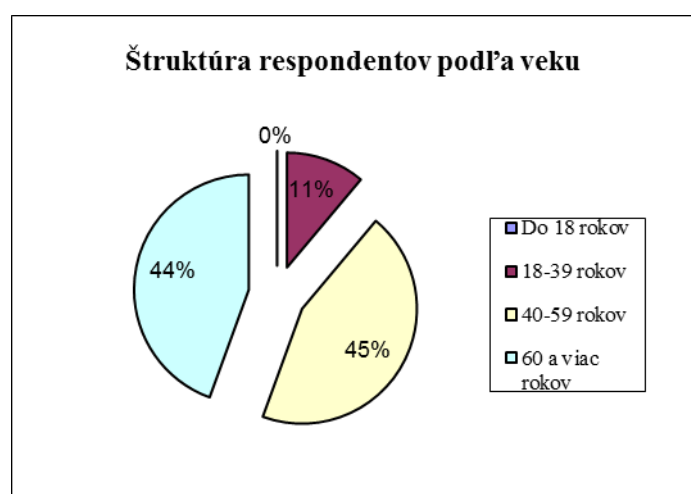
Dotazníky v tlačenej forme boli distribuované do každej domácnosti obce. Späť sa vrátilo 18 dotazníkov.

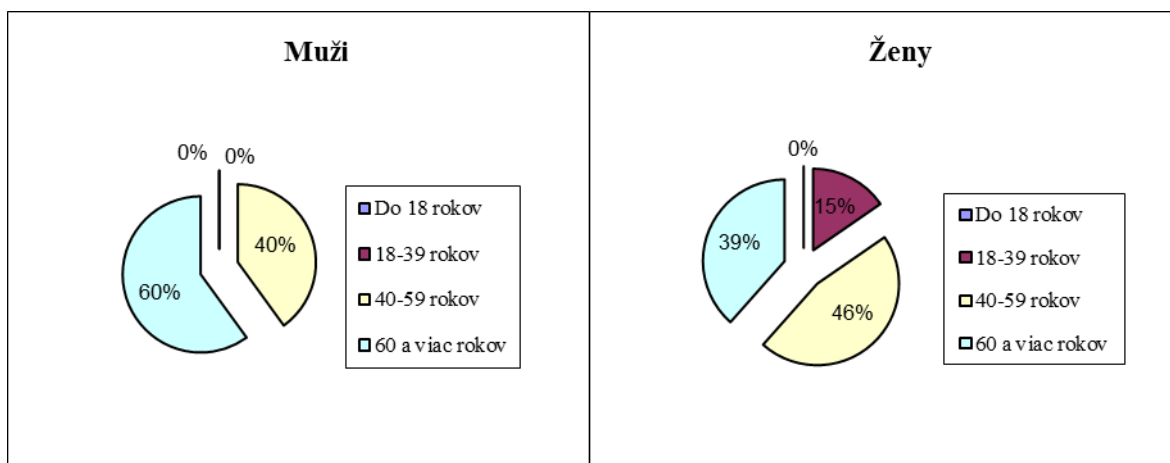
Nasledujúce grafy zobrazujú štruktúru respondentov prieskumu z rôznych hľadísk.

V štruktúre účastníkov prieskumu prevažovali ženy. Ich počet predstavoval 13. Muži boli zastúpení počtom 5 osôb.

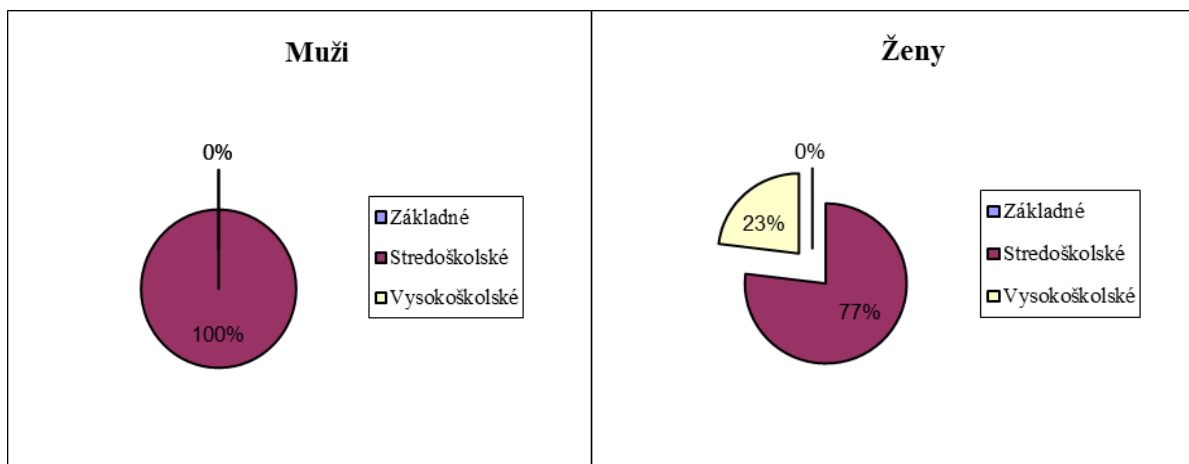
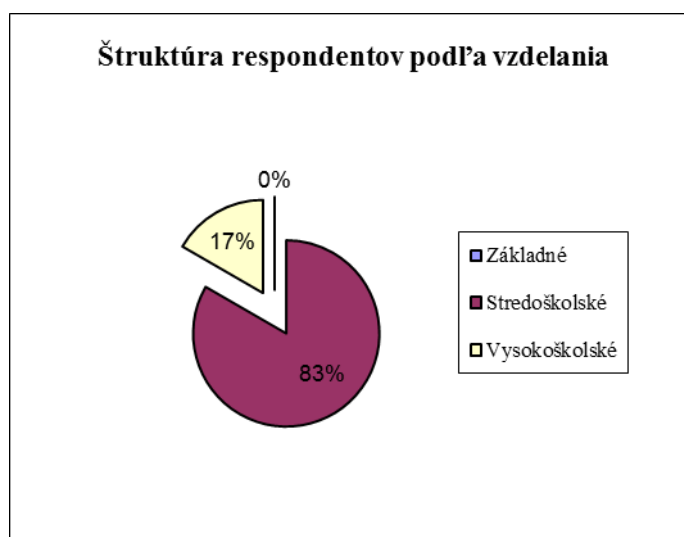

Z hľadiska vekovej štruktúry sa do prieskumu najviac zapojila stredná a staršia generácia.

Podľa dosiahnutého vzdelania jednoznačne najvyššie zastúpenie mali občania so stredoškolským vzdelaním.

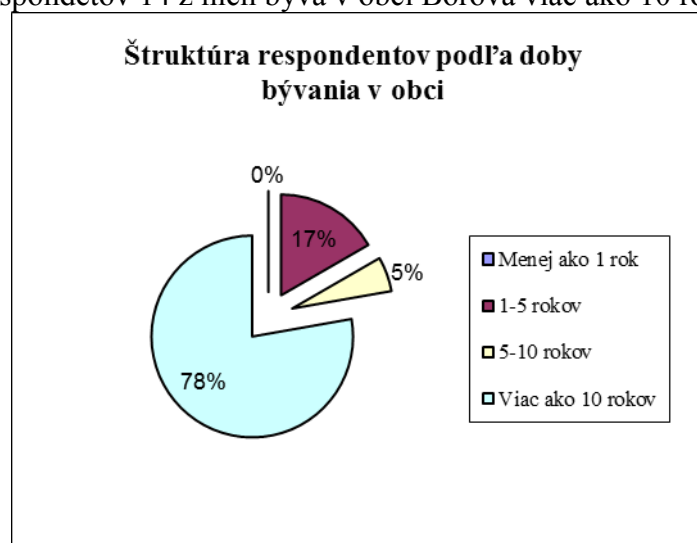

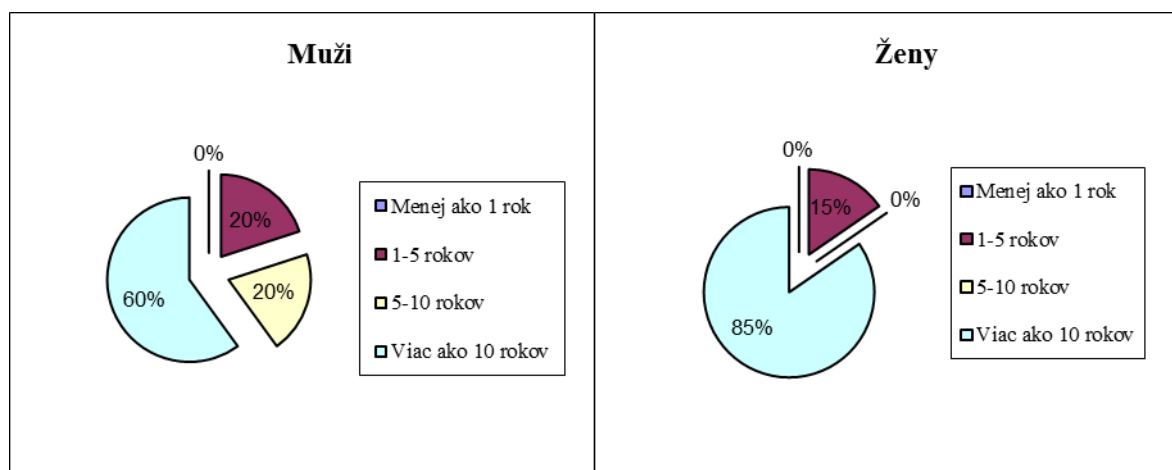

Podľa ekonomickej aktivity záujem vysloviť svoje názory na kvalitu života v obci mali len občania zaradení do skupiny zamestnancov a seniorov. Študenti, podnikatelia a nezamestnané osoby nevyslovili svoje názory.

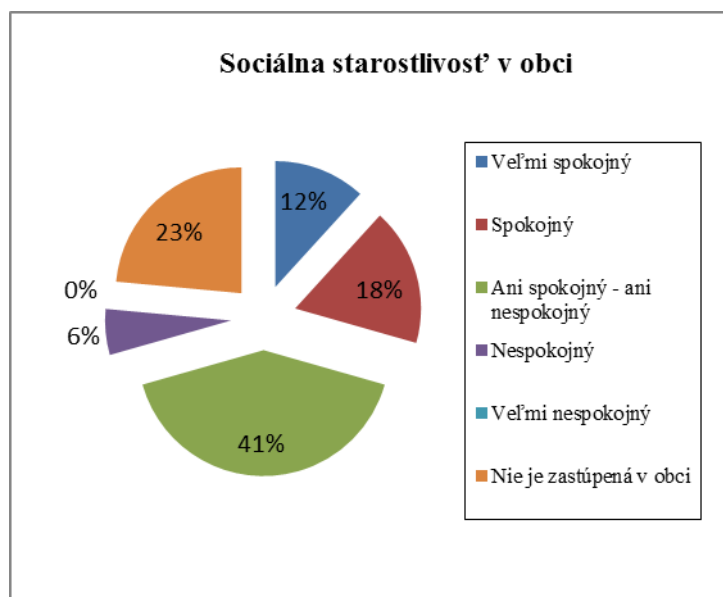

Z celkového počtu respondentov 14 z nich býva v obci Borová viac ako 10 rokov.

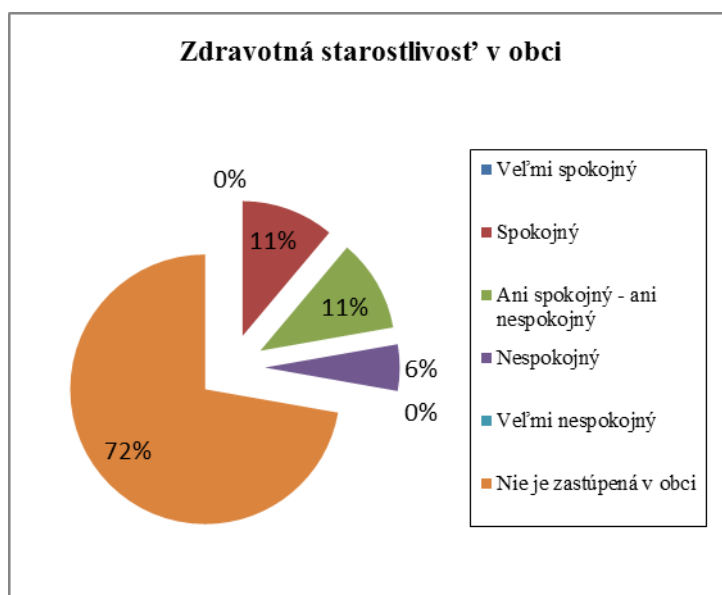

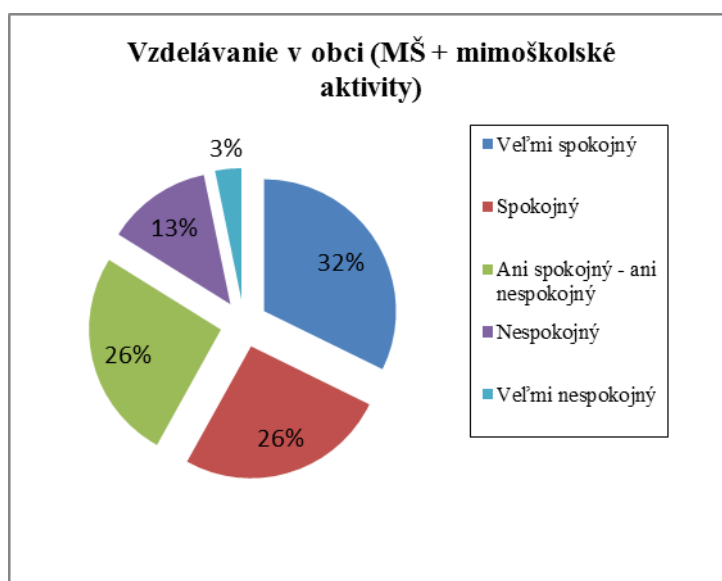
Najviac – 41 % respondentov uviedlo, že nie sú spokojní ani nespokojní s fungovaním sociálnych služieb v obci.

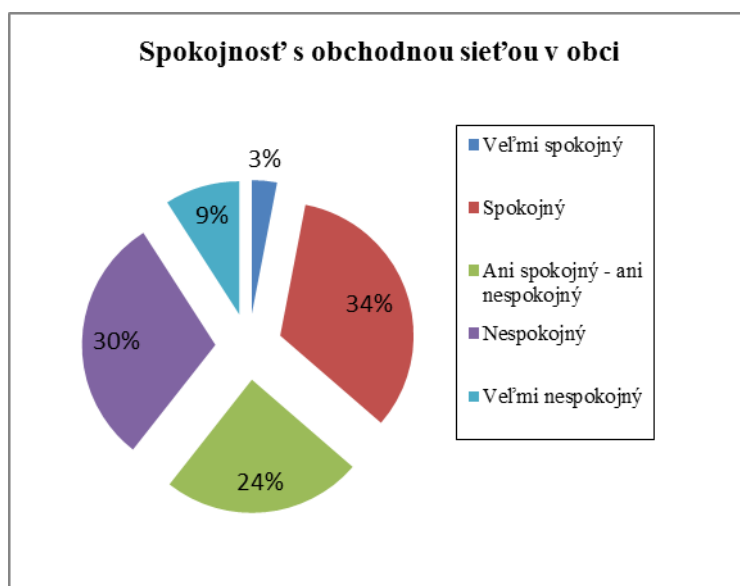
Zdravotná starostlivosť nie je priamo v obci poskytovaná.

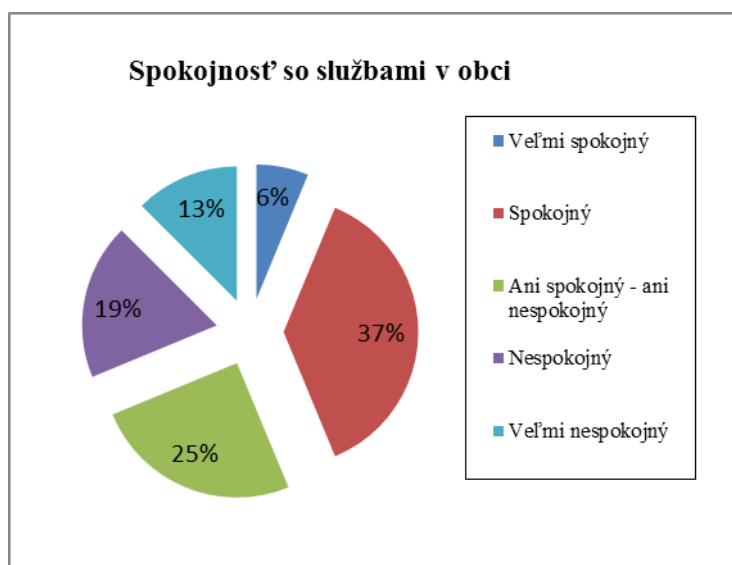
Respondenti vyjadrili spokojnosť so vzdelávacími aktivitami v rámci materskej školy a tiež s mimoškolskými aktivitami.

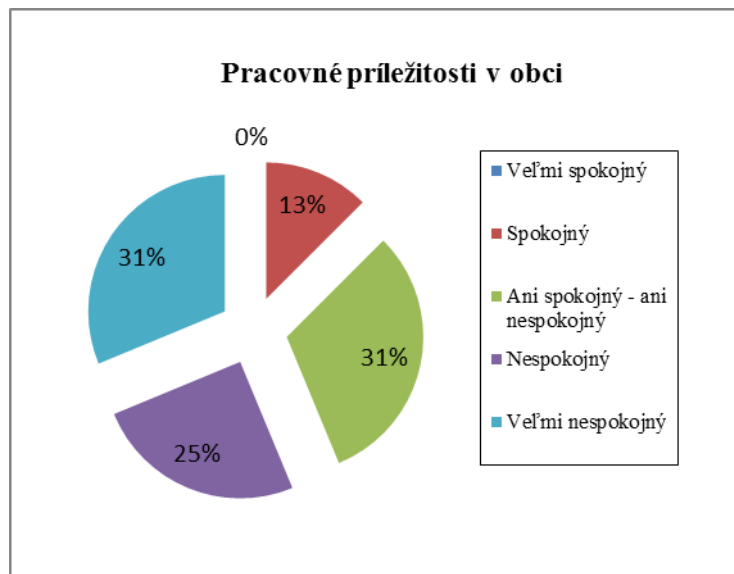
39 % respondentov vyjadrilo nespokojnosť s obchodnou sieťou v obci.

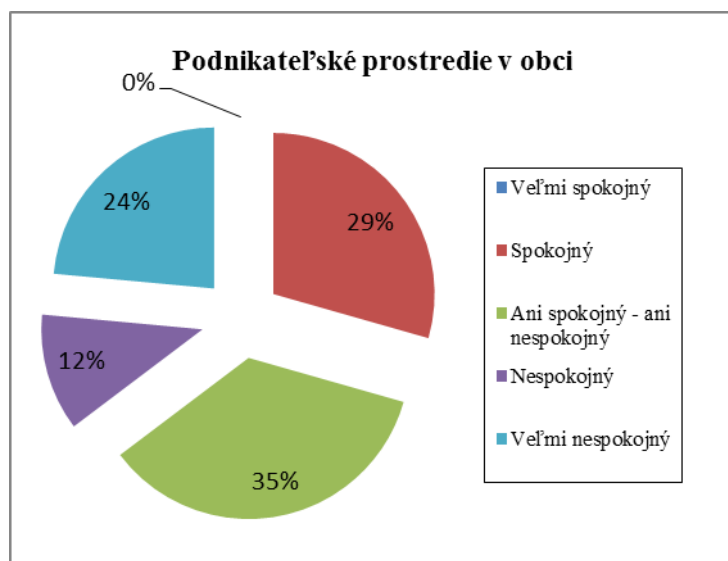
Podobná situácia je zrejماً aj v oblasti služieb. 32 % respondentov sa zaradilo do kategórie nespokojných a veľmi nespokojných občanov so sférou služieb.

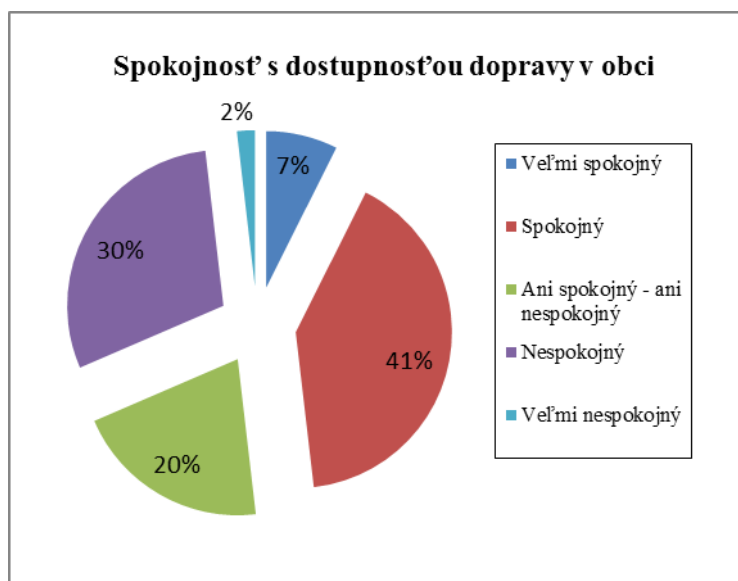
Viac ako polovica respondentov vyjadrila svoju nespokojnosť s trhom pracovných príležitostí v obci Borová.

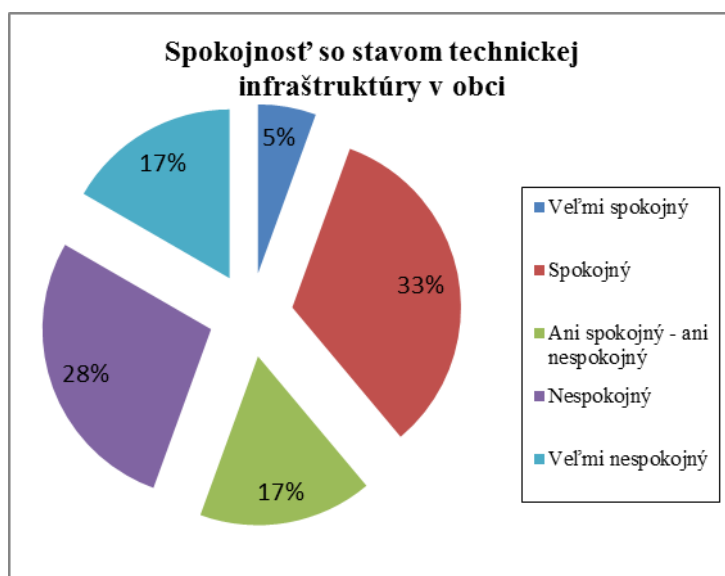
Takmer 30 % respondentov sa zaradilo do kategórie spokojných s podnikateľským prostredím a s možnosťami podnikania v obci.

Viac ako 30 % respondentov vyjadrilo nespokojnosť s charakterom dopravy v obci. Občania vyslovili nespokojnosť s verejnou dopravou do susedných obcí, na druhej strane vyjadrili spokojnosť s verejnou dopravou do okresného a krajského mesta Trnava.

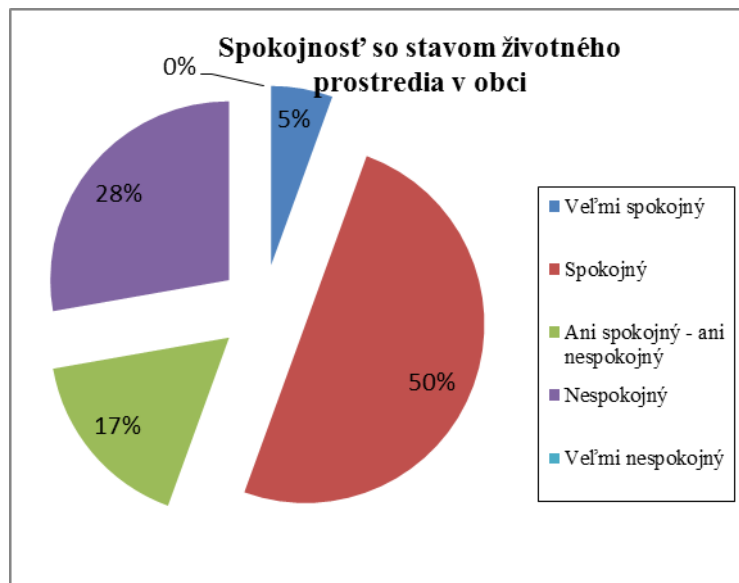

45 % respondentov sa zaradilo do kategórie nespokojných a veľmi nespokojných so stavom technickej infraštruktúry (kanalizácia, plynofikácia a pod.) v obci a 17 % bolo nerozhodných.

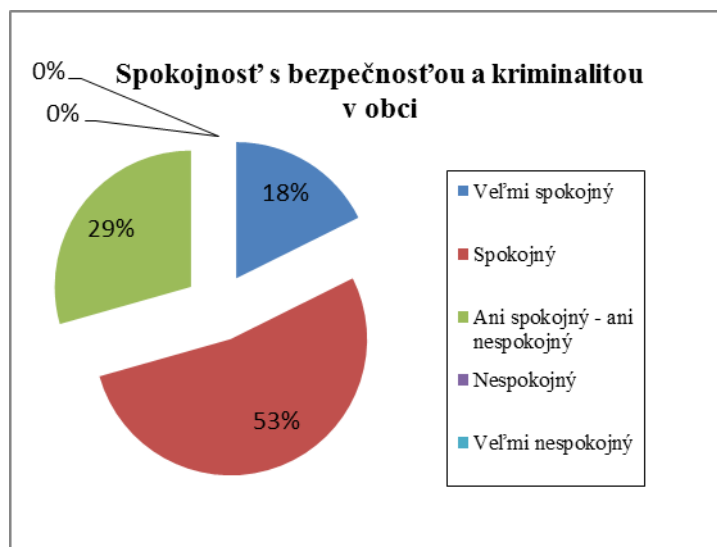

Viac ako 50 % respondentov je spokojných so stavom a ochranou životného prostredia v obci.

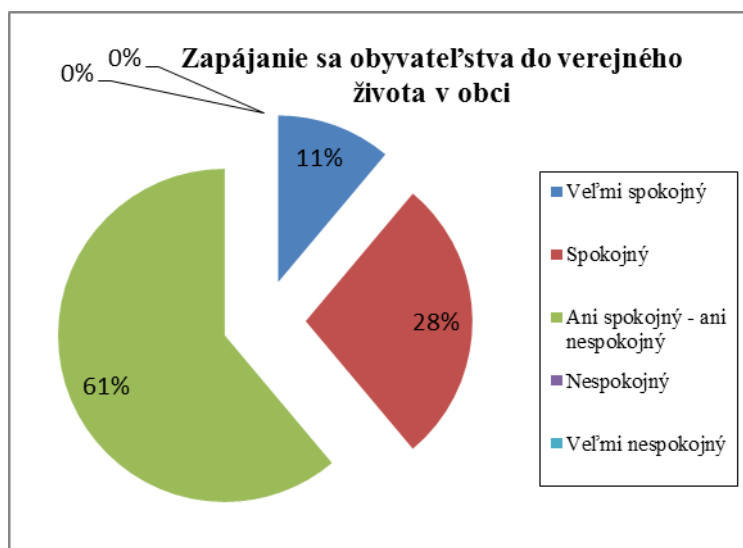

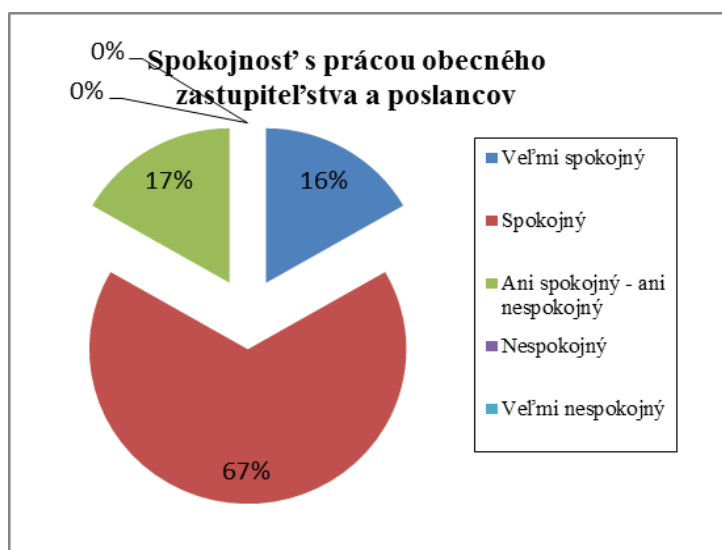
Prevažná väčšina respondentov vyjadrila spokojnosť so situáciou v oblasti bezpečnosti a kriminality v obci.

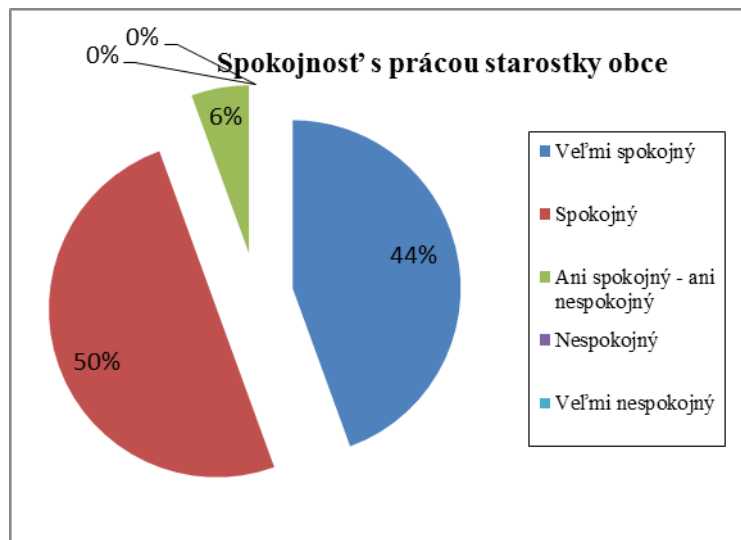

Najviac – 61 % respondentov nevyjadrilo svoj jednoznačný názor na hodnotenie zapájania obyvateľstva do vecí verejných v obci; na druhej strane 39 % respondentov vyjadrilo spokojnosť s touto problematikou.

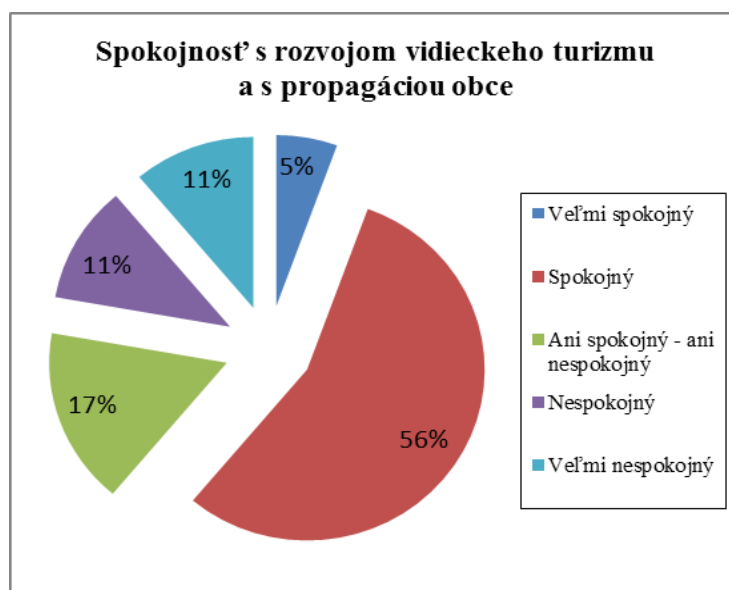

Až 83 % respondentov vyjadrilo spokojnosť s prácou obecného zastupiteľstva a poslancov. S prácou starostky obce vyslovilo spokojnosť ešte vyššie percento respondentov, a to 94 %.

Viac ako 60 % respondentov bolo spokojných a veľmi spokojných s rozvojom vidieckeho turizmu a propagáciou obce.

Najčastejšie uvádzané prednosti a silné stránky obce Borová

- Tichá a pokojná obec
- Dobrá poloha obce
- Obec vhodná pre rodiny s deťmi
- Obec s bohatou zeleňou a blízkosťou prírody
- Čisté prostredie
- Prívetiví ľudia
- Obec so športovými aktivitami (futbal, cyklistika)
- Aktívna činnosť záujmových organizácií

- Dobrá spolupráca s obcami z ČR (Borovské hry)
- Funkčná materská škola, knižnica

Najčastejšie uvádzané negatíva a slabé miesta obce Borová

- Malá obec a s tým súvisiaci nedostatok finančných prostriedkov
- Nedostatok pozemkov vo vlastníctve obce
- Nedostatok pracovných príležitostí
- V obci chýba detské ihrisko a športovisko
- Nevyhovujúci sortiment služieb
- Nevyhovujúci stav kultúrneho domu
- Absentujúca kanalizácia a plynofikácia
- Absentujúca zdravotná starostlivosť
- Existencia divokých skládok
- Absencia priestoru pre zelený odpad (zberného dvoru)
- Nedostatok stavebných pozemkov
- Nevyužitý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu
- Slabá propagácia a informovanosť o obci

Najčastejšie uvádzané aktivity, ktoré by mali byť v centre pozornosti obce v budúcom období

- Vybudovanie nových ulíc, **výstavba nových bytových jednotiek**, rodinných domov a prilákanie mladých ľudí do obce
- Obývanie voľných domov
- Podpora individuálnej bytovej výstavby
- Vytvorenie nových pracovných príležitostí v obci
- **Komplexná rekonštrukcia kultúrneho domu**
- **Vybudovanie multifunkčného ihriska** a zlepšenie podmienok pre športové aktivity
- **Vybudovanie kanalizácie a plynofikácie**
- Realizácia úprav verejných priestranstiev, výsadba zelene
- Vybudovanie oddychovej zóny pre matky s deťmi
- Vytvorenie lepších podmienok pre voľnočasové aktivity detí a mládeže; viac zapojiť deti a mládež do krúžkov
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov
- Kvalitnejšia údržba miestnych komunikácií a chodníkov
- **Vybudovanie centra pre seniorov** a zavedenie sociálnych služieb
- Vybudovanie trhového miesta pre predaj ovocia
- Vybudovanie zberného dvora
- Lepšie udržiavanie čistoty v obci a okamžitá likvidácia čiernych skládok
- Rozšírenie priestorov materskej školy
- **Rozšírenie služieb** (holičstvo, kaderníctvo, pedikúra, ...)
- Zriadenie lekárskej starostlivosti

- Rekonštrukcia budovy TJ
- Zlepšenie dopravného spojenia do Trnavy
- Zamerať sa na rozvoj cestovného ruchu – turistika, cykloturistika, vinná cesta
- Vybudovanie rozhľadne na najvyššom bode v obci

Pozn.: Zvýraznené aktivity uviedli viacerí respondenti.

Uvedené najčastejšie sa vyskytujúce názory občanov obce sú zahrnuté v analytickej a predovšetkým v koncepcnej časti PHSR.

LITERATÚRA A ZDROJE ÚDAJOV

- <http://ec.europa.eu/eurostat>
<http://borova-info.webnode.sk/>
<http://trnava.sme.sk>, Autisti sa nájdu v Ôsmom svetadieli, 1. 10. 2011, sita
www.alianciapas.sk
www.borova.sk
www.dcom.sk
www.doingbusiness.org
www.euractiv.sk
www.envipak.sk
www.etrend.sk
www.ineko.sk
www.konzervativizmus.sk
www.minzp.sk
www.orsr.sk
www.partnerskadohoda.gov.sk
www.zmos.sk
www.zrsr.sk
25 rokov v službách samosprávy, ZMOS 1990 – 2015
Analýza sociálno-ekonomickej situácie okresu Trnava a vybraných problémov Trnavského samosprávneho kraja s návrhmi na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti, materiál na rokovanie vlády SR, máj 2015
Databáza DATAcube., ŠÚ SR, www.statistics.sk
Databáza Mestskej a obecnej štatistiky MOŠ/MIS, ŠÚ SR, www.statistics.sk
Hodnotiaca správa o 10 rokoch členstva SR v EÚ, materiál na rokovanie vlády SR, apríl 2014
Korec, P., Lauko, V., Tolmáči, L., Zubrický, G. a kol.: Kraje a okresy Slovenska Nové administratívne členenie; Q111,1997
Lančarič, A.: Dejiny obce Borová od začiatku 19. storočia do roku 1918, diplomová práca, <http://borova-info.webnode.sk/>
Národný program reforiem Slovenskej republiky 2015, MF SR, apríl 2015
Návrh východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018, materiál na rokovanie vlády SR, apríl 2015
Oznámenie o strategickom dokumente Regionálna integrovaná územná stratégia Trnavského samosprávneho kraja v programovom období 2014 – 2020, www.enviroportal.sk
Pamiatkový úrad SR, <http://www.pamiatky.sk/sk/page/register-nkp-tabulkove-zoznamy>
Podoby regionálneho a miestneho rozvoja, Ekonomická fakulta, TU Košice, 2009
Správa o krajine, Slovensko 2015, pracovný dokument útvarov EK, COM(2015) 85 final
Strednodobá predikcia, 2. Q 2015, NBS
Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v 4. štvrtroku 2014, ŠÚ SR, 2015
Tihányi, J.: Pamiatky Trnavy a okolia, z pripravovanej publikácie Katedry dejín umenia a kultúry FF TU, <http://www.casta-cervený-kamen.sk/borova/>
Výročná správa predsedu ZMOS Jozefa Dvonča, 26. snem ZMOS, apríl 2015
Výročná správa NBS za rok 2014, NBS
Zámožník, J.: Borová pred rokom 2000, Obecný úrad Borová, september 1999
Záverečný účet obce Borová k 31. 12. 2013 a 2014